

ПОЛИТИКИН

16. 7. 1982 • ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ • ГОДИНА XLIII • 20 ДИН.

БРОЈ
1594

ЗАБАВАНИК

МЕТАК
ЗА
ДИВАЉЕТ
БИЛА

ВЕРОВАЉЕ

Веровали или не!

ПАС КОЈИ ЈЕ СПАСАО 92 ЖИВОТА

ПАРОБРОД С.С. ЕТИ, ТЕЖАК 414 ТОНА, НАШАО СЕ У СТРАШНОЈ БУРИ 10. ДЕЦЕМБРА 1919. КОД ЊУФАУНДЛЕНДА. НИЈЕДАН ЧЛАН ПОСАДЕ НИЈЕ СЕ УСУДИО ДА ЗАПЛИВА КА ОБАЛИ И ЗАТРАЖИ ПОМОЋ. ДЕВЕДЕСЕТ ДВА ПУТНИКА И МОРНАРЕ, ЗАГРЧЕНЕ НА СКЕЛИ ЗА ФАРБАЊЕ БРОДА, ИЗВУКАО ЈЕ НА ОБАЛУ ПАС КОЈИ ЈЕ У ЗУБИМА ДРЖАО УЖЕ ПРИВЕЗАНО ЗА СКЕЛУ.

ЦЕРОМ
БРОЈ
СТАНОВНИ-
ШТВА
15000
10000
5000
4000
АВЕТИЊСКИ
ГРАД

Историјско предсказање

ДАО ЈЕ ИТАЛИЈАНСКИ ПЕСНИК ПЕТРАРКА ЛАУРИ КОЈА ЈЕ С ПРЕЗРЕЊЕМ ОДБИЛА ЊЕГОВУ ЉУБАВ. ЊИХ ДВОЈЕ СУ СЕ УПОЗНАЛИ

6. АПРИЛА 1327. У
18. ЧАСОВА

И ПЕТРАРКА ЈЕ ПРОРЕКАО ЛАУРИ ДА ЋЕ УМРЕТИ НА ДАН ЊИХОВОГ ПРВОГ СУСРЕТА. ЛАУРА ЈЕ УМРЛА

6. АПРИЛА
1348. У
18. ЧАСОВА.

ЕНЕРГИЈА

КОЈУ ОСЛОБАЂА СУНЦЕ ТОЛИКО СЕ РАСИПА ДА САМО 2 162 000 000. ДЕО СТИГНЕ НА ЗЕМЉУ.

КОЛИБРИ

ЗАМАХНЕ КРИЛИМА 80 ПУТА У СЕКУНДИ, А КАД СЕ УДВАРА ЖЕНКИ ЧАК 200 ПУТА.

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА

у Лондону, при Институту за регистравање звука постоји „звучна банка“. У њој се чува ништа мање до 30.000 звучних докумената међу којима су гласови птица и животиња из читавог света, говори најпознатијих људи и др. Најстарији регистрован глас припада композитору Брамсу који је снимљен у прошлом веку.

строги родитељи у Француској, према најновијој статистици, својој деци испод петнаест година опале годишње око 265.000 удараца по туру, 300.000 шамара и 78.000 пута им извуку уши.

златна табакера с драгим камењем начињена пре више од два века за пруског краља Фридриха II продата је ових дана на аукцији за милијарду лира.

захваљујући војњи уназад дугој 15.000 километара и 81 метар, Италијани Доменико Визаро и Данте Булцони ушли су у Гинисову књигу рекорда. Претходни рекорд држали су Американци Чарлс Крејтон и Џејмс Харпис који су још 1930. возећи уназад од Њујорка до Лос Анђелеса прешли 11.500 километара.

Шкотланђанин Артур Фергусон има заиста изузетне трговачке способности — једина му је „мана“ што је продавао оно што му не припада. Тако је продао Кип слободе у Њујорку за 100.000 долара, Белу кућу у Вашингтону изнајмио је лаковерном клијенту за 100.000 долара годишње и то за следећих 99 година, а Ајфелову кулу је продао као старо гвожђе. За Вакингемску палату у Лондону добио је капару од 2000 долара, а за Нелзонову статуу 1000 фунти. Међутим, ту се и завршила његова каријера — ухапшен је и осуђен на пет година затвора.

на свету има преко 500 милиона паса, а људи око 4 милијарде. То значи да на осам житеља наше планете долази по један пас.

у Лондону постоји велика продавница у којој се продају само дугмад а зове се „Краљича дугмади“. У њој могу да се нађу дугмад свих величина као и примерци који су намењени само колекционарима, а њих је у Лондону много. Они редовно одржавају састанке на којима могу да присуствују и радозналци који за улазницу добију и шољу чаја.

када се Реј Маринко вратио с одмора, на месту своје куће у Перту (Аустралија) нашао је само дубоку јаму. Лопови су однели његову трособну дневну кућу заједно с намештајем.

КЊИГА У СУПИ

ДАНСКОМ ПАТРИОТИ ТЕОДОРУ РЕИНКИНГУ ПОНУЂЕНО ЈЕ ДА БИРА: ИЛИ ЋЕ ПОЈЕСТИ СВОЈЕ РЕЧИ, ИЛИ ЋЕ МУ ОДЛЕТЕТИ ГЛАВА. ПИСАЦ СЕ ОПРЕДЕЛИО ЗА ДЕЛО.

Цар Менелик II (1844—1913) био је један од најзначајнијих афричких владара и творац модерне Етиопије. Побегавши из затвора после десетогодишњег тамновања прогласио се поглаваром провинције Шиве, почео да осваја околна краљевства и претворио их у етиопско царство. Кад је Италија напала Етиопију, Менеликова армија дочекала је непријатељску војску и поразила је код Адве 1896. Ова победа као и напор да се земља модернизује подизањем школа, грађењем путева и пруга и увођењем телефонских линија учинили су цара Менелика познатим у целом свету. Али, цар је имао и једну необичну наваду: кад год се није осећао добро, појео би пар страница Библије (Етиопљани су хришћани православне вере) тврдећи да му тај „лек“ помаже. Једног децембарског дана 1913. године, тешко се опорављајући од можданог удара, Менелик је ишчупао из египатског издања Библије двадесет седам глава Књиге о царевима, појео их до последње стране и — умро.

ШИБАЊЕ ПРИДЕ

Познати немачки правник и политички историчар из 17. века Филип Андреас Олденбургер написао је памфлет у коме је тешко извређао владу. Одмах је ухапшен и по кратком поступку осуђен да поједе све што је написао. Да буде горе док је жвакао хартију крвнички су га шибади држећи се наређења да га млате све до последњег „залогаја“. Олденбургер је преживео тортуру, а умро је 1678. године.

Са све оловом и свилом

Године 1370. римски папа Урбан V послао је господару Милана, познатом ратнику и прнципи Бернабу Висконтију два представника Свете столице да му предају свитак пергамента увијен свилом вршом и запечаћен оловним печатом. Кад је Бернабо прочитао шта му папа поручује — а јављао му је да га екскомуницира (избацује из католичке вере и окриља свете мајке цркве) — толико се разјарио да је папске изасланике бацио у тамницу и пустио их тек кад су појели и пергамент с поруком, и свилену врпцу и оловни печат.

Увреда окупатора

Теодор Реинкинг био је дански писац у време кад је ова земља стењала под окупацијом Шведске. Године 1644. Реинкинг се у судио да на латинском језику напише књигу »Dania ad externos de perfidia Suecorum« у којој је тешко оптужио Швеђане за зло нането његовој домовини. Чим се дело појавило, Швеђани су не часећи стрпали аутора у затвор. Пошто је иза решетака отачамо неколико година, Реинкинг је понуђено да бира: или ће појести своје речи, или ће му одлетети глава. Срећом, Реинкинг је био mudar и сачувао је главу, а „увредљиве“ стране своје књиге појео је скуване у супи.

Био сам Немац

Писник Ернст Толер (1893—1939) рођен је у

Пруској (у области која данас припада Пољској), студирао је права у Француској, а по избијању првог светског рата борио се на страни Немачке. Али, док се у болници опорављао од ране, имао је времена да добро поразмисли и постао је активан борац за мир. Пошто се такав став у Немачкој није трпео, Толер је осуђен на робију због издаје. Чим је пуштен, определио се за комунизам и одиграо важну улогу у обарању баварске монархије због чега је поново ухапшен и осуђен на пет година робије. У затвору је почео да се бави писањем и постао један од водећих немачких драмских писаца. Осим драма написао је и две аутобиографске књиге: „Био сам Немац“ и „Кроз решетке“. Кад је изишао из затвора, имао је тридесет година и прилику да прати успон Адолфа Хитлера. Слутећи шта ће се из тога изродити пропутовао је Совјетски Савез и Сједињене Америчке Државе где је неуморно држао антифашистичке говоре. Године 1933. вратио се у Немачку и пао нацистима у шаке. Ево шта је Толер написао о свом последњем тамновању: „Било је ужасно и крајње нехумано. Стражари су ме присилили да поједем готово читав том моје последње књиге...“ Ернст Толер је осуђен на изгнанство и отпутовао је у Њујорк. Тамо се нашао сасвим сам (жена га је још раније напустила због другог) и у крајњем сиромаштву — сав новац који

је зарадио писањем поклонско је избеглицама шпанског грађанског рата. Писац драме „Хоп! Такав је живот!“ извршио је самоубиство у својој хотелској соби у Њујорку 22. маја 1939. године.

Позив на ручан

Исак Волмар написао је више сатиричних брошура у којима је гадно исмејао

живот и „дела“ Бернарда, воводе од Сакс-мнингенска. Војвода се страшно наљутио, али ничим није показао свој гнев. Напротив, позвао је свог љутог противника на ручак. За трпезом, док су се остале званице гостиле разноврсним пробраним ђаконијама, Волмар је био принуђен да своје литерарно стваралаштво поједе, и то пресно.

Б. Д.

ВРАЋАМ ВАМ АУТОГРАМ

Један англикански пастор често је у својим приповедима грдио чувеног драмског писца ирског порекла Бернарда Шоа. Кад је чуо да је Шо прави експерт у справљању кафе, пастор му је написао писмо молећи га за рецепт. Шо му је послао рецепт додавши: „И надам се да је ово поштена молба, а не начин да се домогнете мог аутограма“. Свештеник је следећом поштом вратио Шоов потпис исечен из писма уз речи: „Примите моју захвалност за рецепт. Дозволите ми да вам вратим аутограм који је за вас очигледно драгоцен док је за мене савршено безвредан“.

Као већина славних личности из прошлости ни Рајард Киплинг, енглески писац, није марио за ловце на аутограме и ретко је одговарао на њихове молбе. Један од таквих одбијених молитеља написао му је: „Пет пута сам безуспешно тражио ваш аутограм. Пошто сам чуо да свака реч коју напишете нападајујете пет фунти, прилажем вам ту суму у нади да ћу добити оно што желим.“ Киплинг је новац стрпао у џеп и на полеђини молитачевог писма написао и послао једну непотписану реч: „Хвала“.

Неки скупљач аутограма послао је 1930. године тадашњем председнику Сједињених Америчких Држава Херберту Хуверу писмо молећи га да пошаље три своја потписа: један за његову збирку, а два да трампи за аутограм чувене звезде Бејб Рут. „Два ваша аутограма вреде на тржишту као један Бејб Рут.“ Председник Хувер се није ни најмање увредио и послао је сва три тражена потписа.

ВОЛТ ДИЗНИ У ЗЕМЉИ ЧУДА

ДИЗНИЛЕНД, ЈЕДАН ОД НАЈЛЕПШИХ СПОМЕНИКА ЉУДСКЕ МАШТЕ, ИЗГРАЂЕН ЈЕ ЗА САМО ГОДИНУ И ЈЕДАН ДАН.

Волт Дизни се још за живота побринуо да му име уђе у историју. Пошто је створио најславнију екипу филмских другара (Микија, Пају, Шиљу, Белку, Плутона, Снежану, Мазу, Луњу) он је освојио срца не само најмлађих већ и њихових родитеља. У ствари, озбиљно је питање да ли је стваралаштво Волта Дизнија било и упућено дејој публици или је то био само први утисак.

Мики Маус и компанија су најпре осванули у скромним белешкама непознатог добричине из Калифорније. Јавност их је први пут угледала на цртаном филму „Пароброд Вили“. Мики и друштво су затим прешли у стрипове, а Дизни је још за живота започео свој најсвимнији подухват — изградњу Дизниленда.

Добар организатор какав је био, Дизни је схватио да се забава не може нудити само у једном облику. Филм није потпун уколико се његови јунаци не појаве и на постерима, рецимо, или не освоје стрипове. Даљи корак је био — Дизниленд.

Педантни шеф

Дизнија је увек био глас да је препедантни шеф. Сваки његов цртани филм је мало ремек-дело прецизности и техничке савршености времена у коме је настао. То је и део разлога за ненадмашну колекцију „Оскара“ (преко тридесет!) које је годинама заредом освајао. Овај свој начин рада Дизни је пренео и градећи Дизниленд. Лично је контролисао сваку етапу изградње. Цео град Дизниленд завршен је за годину и један дан, у заиста рекордном року кад се зна колико је подухват био амбициозан.

Дизниленд се налази у Калифорнији, јужно од Лос Анђелеса, према мексичкој граници. Путоказа има само колико је неопходно, па се понекад деси да гости лутају неко вре-

ме док га нађу. Али, кад једном нађу „земљу чуда“, онда се могу препустити савршеној организацији парка. Јер, Дизниленд није ништа друго до веома прецизно организован и савршено маштовито уређен луна-парк.

Улазница од 9 и по долара омогућује не само улазак у краљевство радости већ и возњу на свим постојећим справама и возилима. Прве атракције су „Градска већница“ Дизниленда и остале неопходне „званичне“ зграде за сваки прави град. Ту су одмах и опипљиве верзије Паје Патка, Микија, Шиље и осталих, чија је једина дужност да се поздрављају и сликају са посетиоцима. У близини је и продавница слаткиша као и бесплатни биоскоп у коме се нон-стоп врте филмови. Екрани су поређани у круг, тако да се истовремено одвија шест пројекција! Поред старих Дизнијевих цртаћа („Пароброд Вили“ је још увек један од најпопуларнијих) можете видети и Чарлија Чаплина, Бастера Китона, као и прве филмске каубоје из времена немог филма од којих је најславнији претеча Хемфрија Богарта — Том Микс.

Од градског трга који смо тек посетили, води улица којом мора проћи сваки посетилац парка. Њоме обавезно пролазе и многобројне параде. Параде су, уз пут, једна од специјалности Дизниленда. Оне теку нон-стоп и обавезно су шаролике и атрактивне. Улица се завршава једним од најславнијих објеката Дизниленда — замком Успаване лепотице. У њему је, између осталог, смештена и продавница чоколада и бомбона.

Ту се посетилац мора одлучити за једно од четири краљевства.

Четири краљевства

Четири дела Дизниленда су различити један од другог, бар у истој мери у којој су сва четири

привлачна на свој начин. Реч је о: „Земљи маште“, „Земљи сутрашњице“, „Земљи авантура“ и „Земљи границе“.

„Земља маште“ је краљевство у коме је готово увек највећа гужва. У њему је садржано све оно по чему свет зна за Волта Дизнија — сви цртани јунаци, укључујући Алису у Земљи чуда и Петра Пана.

Вртешке су украшене оригиналним Дизнијевим ликовима. У биоскопу (још једном) приказују се новији и другометражни филмови из богате ризнице — Мики и компанија, Снежана и седам патуљака и сви остали. У „Земљи маште“ први пут се срећу фамозна Дизнијева „путовања“.

„Лет Петра Пана“ је једно од „путовања“. Кад посетилац одчека свој ред (а редови умеју да у летњој сезони и за време празника буду веома дугачки), чека га „летећа кочија“ која се заиста не креће на точковима већ је закачена за циновску куку. Кочија улети у нешто налик на баракицу, али пажљив посматрач ускоро закључи да је у питању само оно што вири изнад земље, јер је највећи део путовања под земљом! Тамо се убрзо и стиже, међутим, оно што се одвија око вас је исувише узбудљиво да бисте могли мислити на такве техничке детаље као што је — налазите ли се изнад или испод земље.

Најпре летите изнад ноћног Лондона (баш као у причи о Петру Пану), а испод вас се пале и гасе минијатурна светла, док мали аутомобили возе лицама око Биг Бена. Летите затим кроз још не-

се он смеје, његови пирати пуцају из топа на вас. На крају путовања стижете опет у спаваћу собу из које сте кренули. Напољу вас чека сунце.

Нека од путовања не воде вас под земљу, иако је подземље (у случају Дизниленда — веома „питомо“) локација за највећи део путовања, како би се уштедело на простору. Ова „површинска“ путовања иду, рецимо, преко реке, до острва Тома Сојера. „Небески пут“, опет, води вас до „планине“ Матерхорн, док се под вама пружа диван поглед, на цео парк. Одатле се можете директно спусти-

ти по Матерхорн тобогану, највећем у парку.

Авантура је авантура

Најинтересантнија атракција Земље Авантура је Кућа духова. Дизни је овде употребио неке од својих најсавршенијих трикова, као на пример савршене лутке које говоре, а од којих вас једна испраћа из куће страве. Пројекције духова, главе које искачу из кутија, лик у кристалној кугли, само су неке од многобројних застрашујућих атракција које вас у исто време и незадрживо засмејавају. У Земљи авантура нуде вам се и путовања кроз дунглу и посете правом базару.

У Земљи Сутрашњице срећете права и измишљена чуда науке. На путовању кроз микроскоп улази се у минијатурне светове, а на пројекцији свемирске летелице која узлеће, седишта „полећу“ имитирајући осећање напуштања Земље. Најатрактивнија је Свемирска

бодежима, нападају град, пијанче, да би најзад завршили у затвору.

Ту је и Трг Њу Орлеанс, који подсећа на чувени град са „дубоког“

мора да остане у Дизнијевом хотелу. Јер, у близини Дизниленда, постоје десетине хотела који не припадају Дизнију, али живе на његов рачун, од његових гостију.

И за крај, један несвакидишњи рекорд — тек после толико година пословања, прошле се године у Дизниленду десило прво убиство. Највећи део више милиона посетилаца у току прошлих година су задовољни и насмејани напустили парк. Углавном, захваљујући доброј организацији и маштовитости, тако типичној за чаробњака кичице — Волта Дизнија.

Ми. Ма.

југа САД, град оригиналне културе у коме је рођен џез. Наравно, постоји и цело насеље изграђено по узору на доба колонијације Запада. Начичкано је продавницама сувенира.

Воз који стаје на поједној станици у свакој „земљи“ обилази цео

планина — застрашујући тобоган, са безбројним светлосним и звучним ефектима који употпуњују доживљај. Наравно, све је у земљи сутрашњице — аутомобилчићи за превоз, продавнице сендвича и сладоледа — дизајнирано у стилу будућег света.

Земља границе нуди вам Дивљи запад у „оригиналној верзији“. Воз путује кроз планину, рударско насеље, водопад и стене које се сурвавају на њега сваки пут кад прође трасу (али никад не досежу до путника, увек стану на пола пута, окачени о јаку жицу). „Пирати са Кариба“ су сасвим испод земље с тим што се овог пута плови у малим чамчићима, док гусари околом замахују

Дизниленд који и није тако велики. Једноштински воз вас, опет, вози до хотела Дизниленд јер је за већину посетилаца један дан премало да би се све видело. У ствари, неке породице проводе цео годишњи одмор у хотелу Дизниленд, посећујући парк сваки дан, а „скочивши“ једном или двапут и до Лос Анђелеса.

Млађи рођак Дизниленда — Дизниорлд, налази се на другој страни САД у Флориди. Већи и амбициознији, Дизниорлд је удаљенији од насељених места тако да ако неко жели да преноћи,

ДЕВЕТАНАЕСТ

УСТАНИКА

ДЕВЕТАНАЕСТ

ЛЕКОВИЋА

13. ЈУЛ 1941.

**СВИ
СТАНОВНИЦИ
СЕЛА ГОДИЊА,
УГЛАВНОМ
ГОЛОРУКИ,
ЗАТРАЖИЛИ СУ
ДА И ОНИ
ПОЋУ
НА ВИРПАЗАР.
РАЗУМ ЈЕ
НА КРАЈУ
НАДВЛАДАО
И НА
ИТАЛИЈАНСКО
УПОРИШТЕ
КРЕНУЛА
СУ НАОРУЖАНА
БРАЋА.**

ујутро мораш да будеш у Калуђерцу... У питању је важан састанак. И сам знаш, конспирација...

— Види ти скојевца! — насмејао се доскорашњи секретар партијске ћелије у земунском „Икарусу“. — Конспирација, велиш? Откад то скојевац учи комунизму, а?!

— Ја нисам само скојевац — као да се ражестио придошлица (данас генерал-потпуковник). — Кандидат сам за члана КПЈ...

Никола, ја ћу!

Јулске врућине нису прескочиле ни тај 11. јул 1941. У шуми испод брда Раш, западно од Вирпазара, група од двадесетак људи, углавном у кошуљама, обезбеђење. Није ни чудо, задужени су да штите партијско руководство Црнице, ту су и неки чланови Покрајинског комитета КПЈ за Црну Гору. Сунце је већ било високо одскочило кад је реч узео Никола Никић, секретар среског комитета за Бар:

— Другови, ми смо од Покрајинског комитета добили налог да почнемо устанак, и то већ у недељу, 13. јула. Непријатељ ће тада бити нападнут у многим крајевима Црне Горе. О подизању устанка сви већ знамо, одавно се спремамо, чекали смо само наређење. Ево, и оно је стигло. Сад морамо да се договоримо да ли ми можемо у зору 13. јула напасти Вирпазар, почети устанак овде или да то оставимо за неко друго, повољније време...

Вирпазар је био одређен из једноставног разлога што је то било једино веће

место у овом крају где се непријатељ утврдио и успех акције би, несумњиво, допринео омасовљењу устанка и подигао борбени морал устаника и народа уопште. Пошто су се окупљени комунисти сагласили да се 13. јула може напасти Вирпазар, Никола Никић је изложио стратегију напада и нагласио:

— Главнину снага распоредићемо на брдима око града а најтежи, и најодговорнији, задатак пашће на оне који буду задужени да директно нападну Вирпазар и уђу у град. То је, запамтите, наш најважнији задатак, без освојеног Вирпазара нема смисла ни започињати борбу. Па сад, другови, размислите, ко би могао да се прихвати тог задатка...

Окупљени су заћутали, свако од њих је одмеравао себе је ли способан да организује тако нешто. Знали су да се у Вирпазару налази посада од 70 до 80 италијанских војника и карабинијера, добро наоружаних и да се једино преко једног од три моста може ући у град. С друге стране, устаници су били слабо наоружани. Ћутање је потрајало толико да је, како каже Ђорђе Лековић Црни, постало помало непријатно. Он више није могао да издржи:

— Ево, Никола, ја ћу! — пресекао је тишину. (Данас каже да је изгледа тада имао више смелости но памети!)

— Да ли ти, Црни, можеш то? — упитно га је погледао Никић.

Одговор који је уследио као да је задовољно све присутне: Црни је објаснио да у својој партијској ћелији села Годиња има

пет-шест чланова Партије, да је ту и 17—18 пушака и, што је најважније, да су ту углавном људи који су већ учествовали у припреми устанка. После тога је разрађен план напада и одлучено: кад се оружјем у Вирпазару огласи група из Годиња, са свих страна запуцаће и остали. То ће, веровали су, натерати Италијане да што пре положи оружје.

'Оћеш образ да нам узмеш?

Увече, у једном потоку надомак Годиња, Црни је одржао партијски састанак на коме је одлучено да се у току наредног дана о свему извести скојевци и сељани који имају оружје и који желе да крену на Вирпазар. И мада је све држано у највећој тајности, на састанку који је одржан 12. јула увече окупљено се безмало читаво село. Искусан револуционар, Црни се пре тога обезбедио од сваког изненађења и на излазним путевима села поставио обезбеђења. За сваки случај — да неко не

— Очекивали смо да под борбом уђемо у Вирпазар, али нас је дочекала тишина. И данас ми се чини да би ми било лакше да су нас плотунима сачекали — каже Ђорђе Лековић, човек који је испалио први метак у тринаесто-јулском устанку.

Сумрак се већ хватао над Годињем, селом изнад јужних обала Скадарског језера. Вода, у даљини, мирна, ни да се намрешка. Понегде чамац са по две-три силуете, рибари постављају мреже, сутра ће пијаци у Вирпазару преплавити укљева и крап. Сад имају више муштерија: ту је италијански гарнизон већ више од два месеца...

Испред куће украј Годиња један изразито црномањаст младић нешто послује. Недавно је стигао из Београда, мајка остарела, кућа доста запуштена, има око ње много да се ради.

— Ђоко, еј, Ђоко! — трже га глас комшије. — Ено те тражи један момак... Момче, чујеш ли? Ево га Ђоко овде!

Пред кућом се, сав задихан, зауставио младић. Ђоко — Ђорђе Лековић Црни — лагано се окрете и у придошлицу препозна скојевца Рудија де Бјађа (пореклом Италијана). Знао га је још из Београда, студирао је медицину, а знао је и да га овај не тражи без неке велике нужде. Чврст стисак руке и једно тихо „здрavo“. За тренутак су заћутали јер се, неколико корака од њих, окупљала група радозналаца. Годиње није велико село и, разумљиво, сваки долазак непознатог изазове љубопитљивост. Црни је зато уклатио Рудија испод руке и одвео га у страну.

— Друже Ђоко — готов шапатом почео је скојевац — упутили су ме из Вирпазара да ти јавим да

покуша да изађе и оде у Вирпазар да извести Италијане о планираном нападу.

А када је одређено 19 бораца који ће, наоружани карабинама и понеком бомбом, кренути на Вирпазар, настала је права пометња. Са свих страна су се чули повици: „Хоћу и ја! Зашто мене остављаш? Црни се нашао у невољи.

— Чекајте, људи! — над-визивао се Црни с њима. Не можете да идете кад немате пушака, јесте ли паметни? Голоруки на толику силу?!

— Не можемо ни да останемо! — неколико гласова стопило се у један. — К'а жене! 'Оћеш образ да нам узмеш?! То је и наш непријатељ као што је ваш!

На крају, некако је превладао разум. Деветнаест бораца, за командира је био изабран Душан Лековић Буљи, кренуло је на пут Вирпазара. Поноћ је већ поодавно била прошла, само су звезде биле сведоци, кад је деветнаест устаника, свих деветнаест из братства Лековића, стигло наомак Вирпазара где их је сачекао Влажо Орландић, члан среског комитета Бара и координатор целокупне акције. Кратак договор и подељена су конкретна задужења. Блажо Орландић је продужио даље а Лековић убрзо стигли пред сам град. Црни је погледао на часовник: било је тачно 2 часа и 20 минута.

Незгодна бомба

На улазу у град, пред самим мостом, налазили су се, на срећу, неки вагони. Први задатак био је поверен Војо и Велишци Лековићу: одмах преко моста, с десне стране, налазила се кућа Велишине тетке у којој су, то су устаници добро знали, становали италијански официри, командант и његов заменик. Пошто је Велишца добро знао распоред просторија а и изврсно говорио италијански (као дечак је неко време живео у Италији), одлучено је да они улете у кућу, ухвате официре и, под претњом оружја, натерају их да заповеде војницима да се предају или их, бар, онемогуће да командују одбраном.

Испод вагона, задржавајући дах од напорног пешачења и узбуђења, група бораца отпузала је до пред сам мост. Мада је ноћ била без месечине, убрзо су приметили да, за дивно чудо, на мосту нема никакве страже, бар је они нису видели. Црни са двојицом устаника, са једне стране, и Велишца и Војо, са друге, погнути, с репетираним пушкама прешли су мост. Нигде никог. Вирпазар је личио на уклету град. Многи су, у себи, више волели да чују штектање митраљеза него ову злослутну тишину. По пре-

ласку моста раздвојили су се: Војо и Велишца кренули су према кући где су спавали италијански официри а група са Црним према касарни која се налазила педесетак корака лево. За њима су убрзо кренули и остали Лековићи.

Црни, командир Буљи и Владо су, тако им се чинило, у неколико скокова стигли на угао касарне. И овде тишина, ни бат стражарских чизама нису чули. Црни се врпољи, ово не слуги на добро, рачунали су да ће под борбом да уђу у Вирпазар а досад ни глас италијански да чују. Кроз отворен прозор касарне само се чује гласно хркање. Није могуће да сви спавају? Црни вади из џепа једину бомбу „крагу јавку“ коју има и пита Влада како се рукује њом. Влада је одштрафљује, лу-

ништа, војници и даље спавају као да су код својих кућа. Двоумљења није било.

Хитац за историју

Некадашњи саборац Баја Секулића и Рифата Бурдо-вића притиснуо је ороз свог карабина и просторијом је, попут какве бомбе, одјекнуло громогласно „брууум!“ Одмах затим разлегле су се раније научене речи:

— Абасо фућиле, сопра ле мани! (Доле оружје, горе руке!)

После тог хица — историја је касније забележила да је то, званично, први устанички метак у Црној Гори — Црни се повукао према вратима. Колико је

успео да кроз прозор искочи и своје војнике позове на борбу. Вирпазар се проламао од пуцњева и експлозија, четири Италијана на једног устаника! Борба за сваку кућу, улицу, а већ је почело и да се раздањује.

Ђорђије Лековић Црни, рањен у обе ноге и на измаку снага, успео је да добауља до зида насупрот касарне коју су бомбама и мецима засули Буљи и Владо. Убрзо су им се придружили и остали. Црни се наслонио на зид и откочену пушком чекао да се на вратима касарне појаве окупаторски војници. У тај мах, испод бреста недалеко од њега, угледао је свог рођака Ђока Лековића, младића који је прошле ноћи трком стигао из Никшића да се прикључи устаницима. И та-

да из касарне излазе италијански војници и, одлажући оружје, постројавају се иза њега са подигнутим рукама. Њих двадесет-тридесет, није могао да их изброји. У том тренутку јавила се и сумња да напад на Вирпазар можда неће уродити плодом. Италијани ме онда, овако рањеног, лако могу шчепати и шта онда? Другови су, осетио је то, напустили напад на касарну и пребацили се на друга места где се борба тек распламсавала.

Руком је позвао једног уплашеног разоружаног италијанског војника и заповедио му, држећи прст на обарачу, да га пренесе до реке Црмнице. Дрхтећи као прут овај га је натоварио на леђа и однео до реке. Ту га је, као да је најдрагоценији терет, полако спустио на земљу и... нестао у метежу борбе. Црни се докопао воде, некако је савладао и нашао се на другој страни, подаље од пуцњаве која је одјекивала Вирпазаром.

Међутим, сад је настала друга мука за двадесет седмогодишњег комунисту. Група устаника од Зле горе га је приметиле и запуцала из свег оружја. Једва је главу спасао. Мислили су да је непријатељски војник који покушава да побегне...

У међувремену, битка за Вирпазар није јењавала. Карабини, полуаутоматске лушке, митраљези, бомбе, све је то одјекивало малим градом на обали Скадарског језера. Али, храброст и жеља су на крају тријумфовали, а у међувремену су преко моста пристигли и устаници који су дотад били близу Вирпазара. Нешто пре четири часа изјутра Вирпазар је био слободан, што је означило почетак општег оружаног устанка црногорског народа. Јер, истог дана, нешто касније, ослобођена су многа друга места...

па у даску. Ништа! Настаје права мала пометња. Влада је лупио о кундак пушке и поново узалуд. На крају је, већ избезумљен, Црни баца кроз прозор и опет ништа, као каменица. Италијани ни да се помере. Спавају и даље.

Црни је убацио метак у цев свог карабина, рекао Буљију и Владу да пазе на прозоре а он отишао према улазним вратима. А пред њима пушкомитраљез, тамна и злокобна цев. На врховима прстију Црни је стигао до врата. Од стражара ни трага, оставио пушкомитраљез а он, сигуран у себе и моћ италијанске империје, прилегао иза врата и спава ли спава. С пушком на готовс Црни је одшкринуо врата и ушао у спаваоницу.

Италијана послушало његову наредбу да баци оружје и дигне руке није успео да региструје јер су готово истог тренутка одјекнули хици из пиштоља. На вратима је прво осетио оштар бол у једној па у другој нози и стропоштао се поред оног пушкомитраљеза. У истом моменту зачуо је пуцње и експлозије са другог краја Вирпазара, тамо где се налазила карабинијерска постаја коју су, по ранијем договору, морали да нападну други Лековићи из Годиња. Огласиле су се и пушке устаника који су се налазили око града.

И тек тада су Војо и Велишца, задужени за италијанске официре, успели да продру у кућу. Доста касно јер је један од Италијана

ман кад је хтео да га позове да се склони, или залегне, Ђоко је, грчевито држећи стомак, пао на земљу. (Касније се дознало да је он био једини Лековић, и устаник, који је главом платио напад на Вирпазар!)

На леђима Италијана

Обамро од бола, Црни је успевао да схвати да се у Вирпазару води огорчена борба. Далеко од својих другова, није знао на чијој је страни „ратна срећа“. Ипак је то четири на једног, а знао је и да његови Лековићи немају много муниције. Крајичком све-сти успео је да разабере

Војевање Ђорђија Лековића Црног, данас пензионера у Земуну и носиоца Споменице од 1941, трајало је све године рата. После Вирпазара био је заробљен, интерниран, разменом ослобођен, затим, после одласка протетерских јединица у Босну, изложен стравичној хајци четника, обављао дужност политичког комесара Ловћенског одреда, командовао у бригади Озне, поново био рањен, стигао у Италију на лечење... А после рата обављао је многе значајне друштвено-политичке функције.

Петар Милатовић]

WALT
DISNEY

ПАЈА ПАТАК

ДА ЛИ СТЕ
СЕ
ОДЛУЧИЛИ?

ЈЕСАМ!

ОДЛИЧНО! ВРАЋАМ
СЕ ОДМАХ!

Copyright © 1982
Walt Disney Productions
World Rights Reserved

ПРВО ЋУ
УЗЕТИ...

ВОЖЊА СА УБИЦАМА

**ОДБЕГЛИ КРИМИНАЛЦИ
НИСУ ИМАЛИ ШТА
ДА ИЗГУБЕ.
ПОД ПРЕТЊОМ ПИШТОЉА
ЖРТВЕ СУ МОРАЛЕ
ДА ИЗВРШЕ СВАКО
ЊИХОВО НАРЕЂЕЊЕ. ПА ИПАН...**

У америчком градићу Слипи Крик уга-сила су се и последња светла. Прошла је поноћ. Џозефина Крон, мајка четворо деце, труди се да не заспи: она чека мужа који ради као скелетија на оближњој реци и треба сваког тренутка да се појави.

Изненада су се уз тресак отворила врата собе и четрдесетогодишња жена нашла се очи у очи са непознатим одрпаним типом који је у руци држао пиштољ уперен право у њу.

Из деце собе до ње је допрло груб глас: — Брзо из кревета и да нисте писнули!

Све су их потерали у дневну собу. Кад је угледао изbezумљену мајку која се једва држала на ногама, двадесетогодишњи Мајкл је пошao према њој да је придржи. Није могао да суздржи гнев: почео је да виче.

Одјекнуо је пуцањ и он је пао као покошен. Мајка је вриснула. У том тренутку још није знала да су она и њена породица препуштени на милост и немилост двојице окорелих убица који су побегли из затвора: Ворен Френклин и његов брат Чарлс нису имали шта да изгубе.

Био је трећи април 1981. године. За Џозефину и њену децу ноћ ужаса тек је почела.

Док је Мајкл лежао у локви крви, она је упорно покушавала да се отргне робијашима и помогне му. Али, нису јој дозволили: ударали су је ногама, поцепали одећу, иако је готово урликала од туге за сином који је, можда, умирао.

— Била су то најстрашнија лица која сам

Ворен и
Чарлс Френклин

икад видела — причала је касније Џозефина. — Ни најмлађем дечаку нису дозволили да ме ухвати за руку. Плакао је и стално питао:

— Мама, шта ћемо да радимо?

Тражили су од ње да им да кључеве кола а затим су њу и децу с пиштољем потерали низ ступенице према аутомобилу. Мајкл је остао да лежи непомичан...

Отворили су врата на задњем делу и ту потрпали децу. Она је морала да седне напред, између њих двојице. Међутим, убрзо су се предомислили па су њу убацили у пртљажник. Затим су дали гас и одјурили даље уз велику буку и шкрипу точкова.

После вожње која се Џозефини и деци учинила бесконачном, трајала је у ствари два часа, аутомобил се зауставио. Врата су се залупила и породица је остала у мрклом мраку, нема од преживљеног шока.

— Живи смо се скували — сећа се Џозефина. — Чинило ми се да је у аутомобилу температура сто степени. Кад су нас оставили, нисам беспомоћно чекала своју судбину. Помисао на децу давала ми је снагу да се борим. Грчевито сам смишљала шта да учиним а онда сам се сетила дизалице за аутомобил. Пронашла сам је, поставила на ивицу

врата од пртљажника и почела да их подижем. Брва је убрзо попустила, поклопац се отворио... Једно време немо смо зурили око себе покушавајући да установимо где се налазимо. Били смо на једном споредном путу, потпуно сами, у мрклом мраку.

У међувремену, отац Том стигао је кући и затекао онесвешћеног Мајкла у локви крви. Није имао времена за размишљање већ је хитно позвао болницу и случај пријавио полицији...

А два бегунца из затвора наставила су свој план како да се што пре удаље од затвора из ког су побегли. Пред упереним пиштољима ускоро су се нашли Чери Бојс и њен младић Мајк Браун који тек што су напустили једну кафаницу крај ауто-пута. Збуњеном пару објаснили су кратко да су браћа, да иду у Флориду и да су већ убили једног човека. Затим су им наредили да предају кључеве од аутомобила и пођу с њима.

Пошто је девојка, у страху, грчевито држала младића за руку и јецала, зауставили су возило и њега пребацили у пртљажник. Њој су прислонили пиштољ на врат и припретили јој да ће је убити уколико се не смири и не послуша свако њихово наређење.

Кола су јурила у непознатом правцу брзином од преко сто тридесет километара на час. Чери се није предавала.

У једном тренутку замолила их је да стану јер мора у WC. Потјано се надала да ће то бити прилика да нешто учини. Пристали су нерадо, псујући гадно. Возило се зауставило на једној бензинској пумпи. Али, пре тога Чери је успела да из ташне кришом извади оловку.

Убица је пратио све до врата WC-а. Чим је остала сама, на тоалет папиру написала је да се са још једном особом налази у животној опасности и навела регистарски број аутомобила. Док је пролазила поред човека који је продавао бензин, промрљала је: „Помозите нам“.

— Касније сам сазнала — рекла је Чери новинарима — да је он одмах схватио о чему се ради и брзо нашао поруку. Истог часа је известио полицију.

Заробљеници су, возећи се не знајући куд, провели читаву ноћ са одбеглим убицама. Око девет ујутро зачула се сирена полицијских возила и рефлекторска светлост обасјала је аутомобил са свих страна: били су опкољени. Немајући куд Ворен је скренуо возило с пута.

— Ако хоће рат, добиће га! — дрекнуо је.

— Немој, Ворен — умиривао га је Чарлс. Убиће нас. Боље да се предамо.

После кратког натежања то су и учинили — рукама подигнутим увис. Ставили су им лисице и полицијски ауто кренуо је према затвору из кога су јуче побегли.

У целом случају, срећом, нико није погинуо — ни чувари које су претукли и отели им пиштоље, ни Мајкл Крон, лекари су у последњем тренутку успели да га спасу.

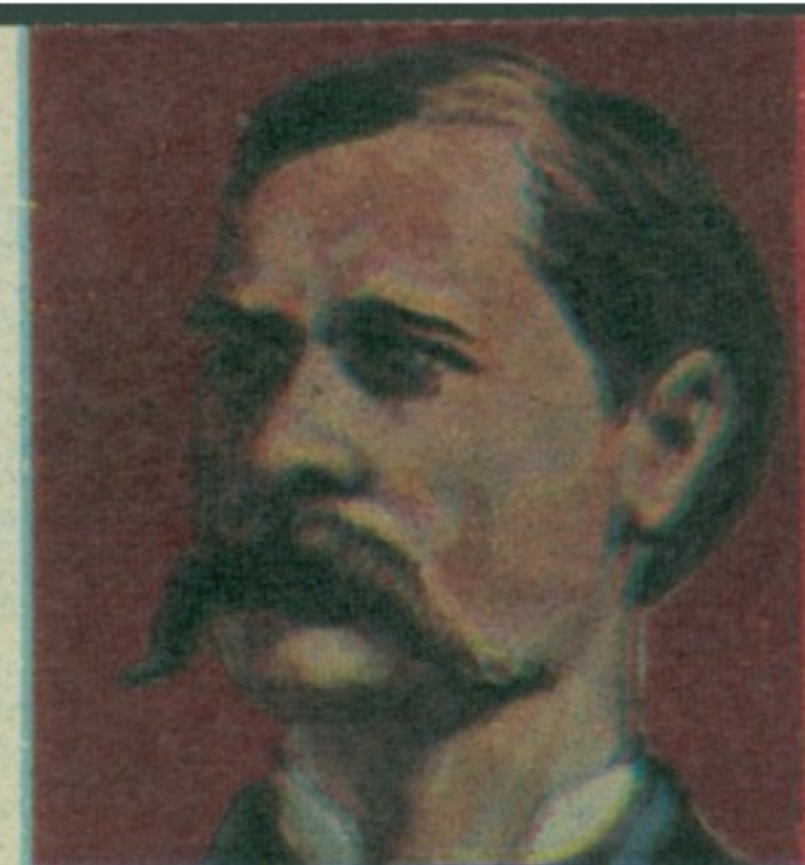
Инспектор Државне полиције у Западној Вирџинији рекао је новинарима који су га пресрели на улазу у зграду:

— Сви који су се прошле ноћи срели са разбојницима показали су изузетну храброст и присебност. Посебно Чери Бојс чија је порука довела полицију на траг Ворена и Чарлса Френклина.

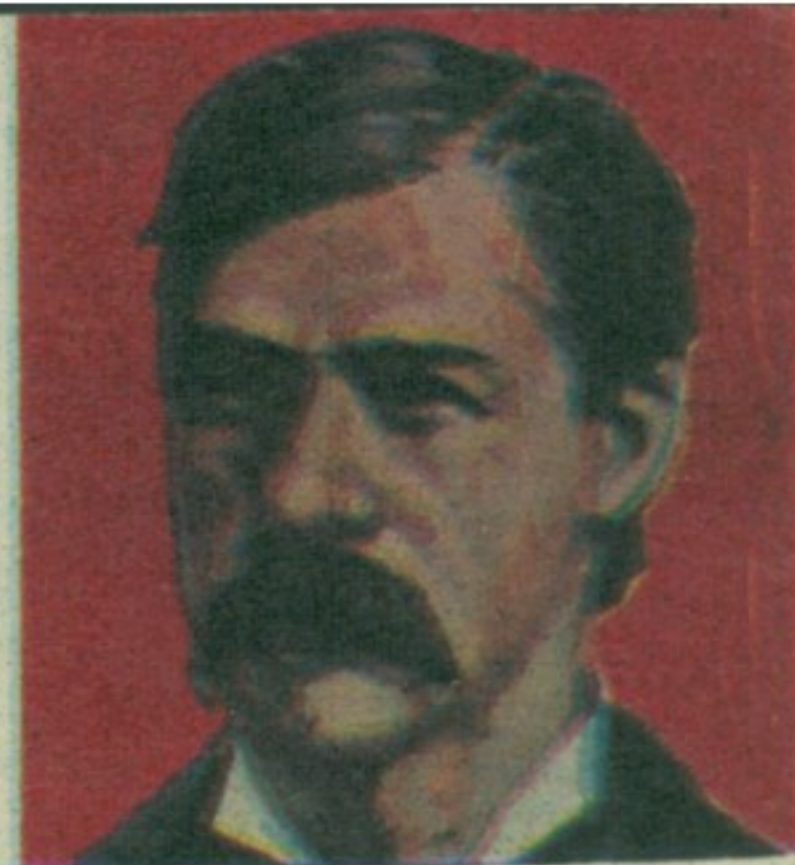

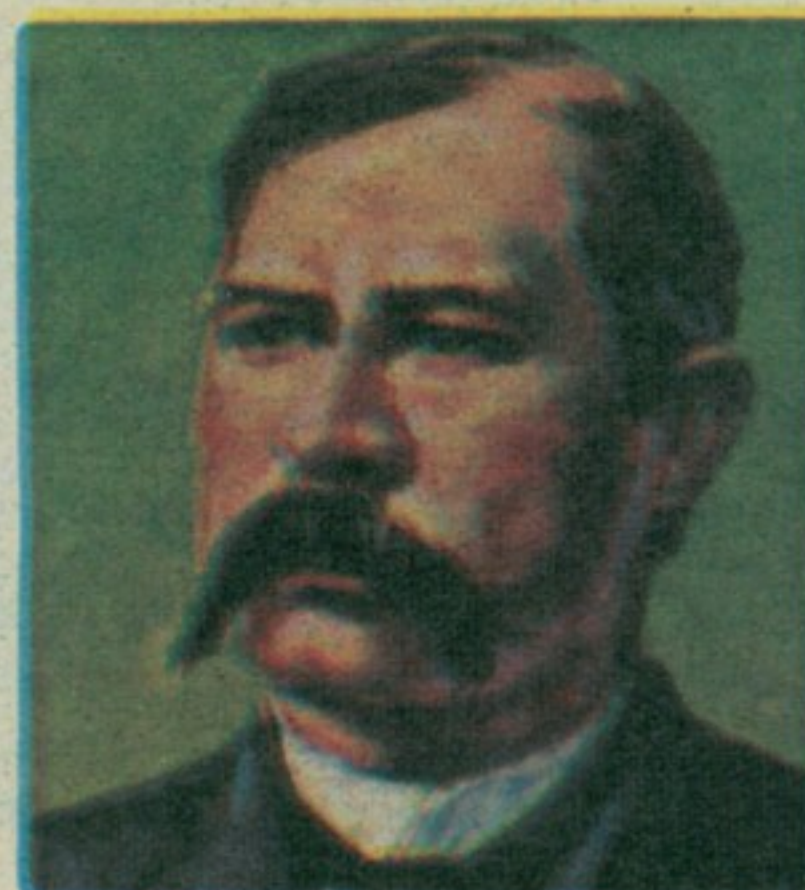
ЗАКОН
КОЛТА

БАЈАТ ЕРП

МОРГАН ЕРП

ВИРЦИЛ ЕРП

ДОК ХОЛИДЕЈ

МЕТАК ЗА ДИВЉЕГ БИЈА

КАРИЈЕРА ШЕРИ-
ФА БИЛА ЈЕ ОБИЧ-
НО КРАТКОГ ВЕКА
И ЗАВРШАВАЛА СЕ
ИЗНЕНАДА — МЕ-
ЦИМА ИЗ РЕВОЛ-
ВЕРА НАКВОГ ПИ-
ЈАНОГ НАУБОЈА.

Знатке
које су
носили
амерички
шерифи

Године 1881. округ Кочајз у Аризони био је једна од најнемиријих области Америке у којој је владало безаконје. Каубоји су пљачкали поштанске кочије, крали стоку и држали у сталном страху поштене грађане. Гувернер Аризоне известио је секретара Сједињених Америчких Држава да кривицу за такво стање снесе локални полицајци.

Главни град Кочајза био је Тумстоун. Ту се сеп-

тембра 1881. гувернер Аризоне састао са окружним шерифом Џоном који му се пожалио да градски шериф Вирџил Ерп не сарађује с њим и не изводи преступнике на оптужничку клупу. Ерп се из истих разлога жалио на шерифа Бихена и његове помоћнике!

Месец дана касније, 26. октобра 1881, група наоружаних крадљиваца стоке појавила се у Тумстоуну и претила Вирџилу Ерпу и његовој

браћи Вајату и Моргану који су повремено радили као његови помоћници. Када су браћа Ерп у пратњи свог пријатеља Дока Холлидеја кренули да ухапсе каубоје, шериф Бихен је покушао да их заустави. Браћа Ерп и Док нису се обазирали на њега и дошло је до окршаја који је у историји познат под именом „Обрачун код О. К. корала“ (cogtal — тор). У том обрачуну погинула су три каубоја, а неколико

представника закона је рањено. Браћа Ерп су оптужена за убиство, а као главни сведок на суђењу против њих појавио се шериф Бихен. Међутим, тридесет дана касније судија је ослободио браћу Ерп оптужбе с образложењем да су убиства починили у самоодбрани, штитећи закон.

Три врсте шерифа

Сукоби између окружног и градског шерифа као овај били су изузетак, али добар су пример да се види разлика између ова два представника закона. Градског шерифа или шефа полиције, како се још звао, постављали су градски чиновници. Он је имао свог заменика и неколико полицајаца, а могао је да позове и обичне грађане у помоћ у случају неочекиваног догађаја — као што је шериф Ерп замолио Дока Холлидеја да му помогне у обрачуну с крадљивцима стоке. Градски шериф имао је надлежност само у свом граду и његова власт није се простирала изван граница града.

Окружног шерифа бирао је становништво округа и он је имао надлежност над читавим округом. Главни град округа био је његов штаб. Окружни шериф је био и врховни судија за тај округ и имао је више власти и угледа од градског шерифа. Њему је помагао заменик и група помоћника, али је он исто тако могао да регрутује обичне грађане који су чинили одред наоружаних људи у потери за преступницима.

Федерални шериф или шериф Сједињених Америчких Држава био је трећа врста чувара закона на америчком Дивљем западу. Њега је директно бирао председник САД и од све три групе представника закона он је имао највећу власт. За разлику од осталих шерифа федерални је ретко учествовао у гоњењу преступника. То је препуштао својим помоћницима које је сам бирао. Заменик федералног шерифа често је био неко од окружних или градских шерифа.

За коцкарским столом

Градски шерифи су обављали најтеже и најопасније задатке. Пуне руке посла имали су шерифи у сточарским градовима и то највише када би се каубоји враћали после више месеци проведених гоњећи стоку. Уморни али цепова пуних пара дане и ноћи проводили су у салунима и коцкарницама не трезнећи се. Каријера многих

шерифа се тада завршавала изненада — мецима из револвера неког пијаног каубоја.

Добар шериф морао је бити храбар и јак, јер је често морао да разоружа пијаног каубоја у салуну препуном његових пријатеља. Посао би му био лакши ако је имао „у-глед“, што је на америчком Дивљем западу значило: да је вешто баратао револвером и да је неког већ убио. Један од најпознатијих шерифа био је Џејмс Батлер Хикок, на читавом Западу познат под именом Дивљи Бил. Шерифовао је у Хејз Ситију и Абилину (држава Канзас). Било је довољно само његово присуство па да у салуну и коцкарници влада мир као у цркви. И поред тога што је уливао страхопоштовање, метак га није заобишао. Извесни Џек Мекол га је убио с леђа док је играо покер у салуну у Дедвуду (Јужна Дакота). Када су на суђењу упитали Мекола што није пришао Хикоку спреда и пуцао као прави мушкарац, он је одговорио: „Нисам имао намеру да извршим самоубиство!“

Кад се зна какав је шериф требало да буде и шта је све доживљавао, онда није чудно што су се тог посла обично прихватили револверашки, професионални коцкари, па чак и бивши преступници. Многи коцкари који су постали чувари реда и закона нису ни морали да се одричу своје професије кад су окачили шерифову звезду — Дивљи Бил и Вајат Ерп проводили су добар део времена за коцкарским столом.

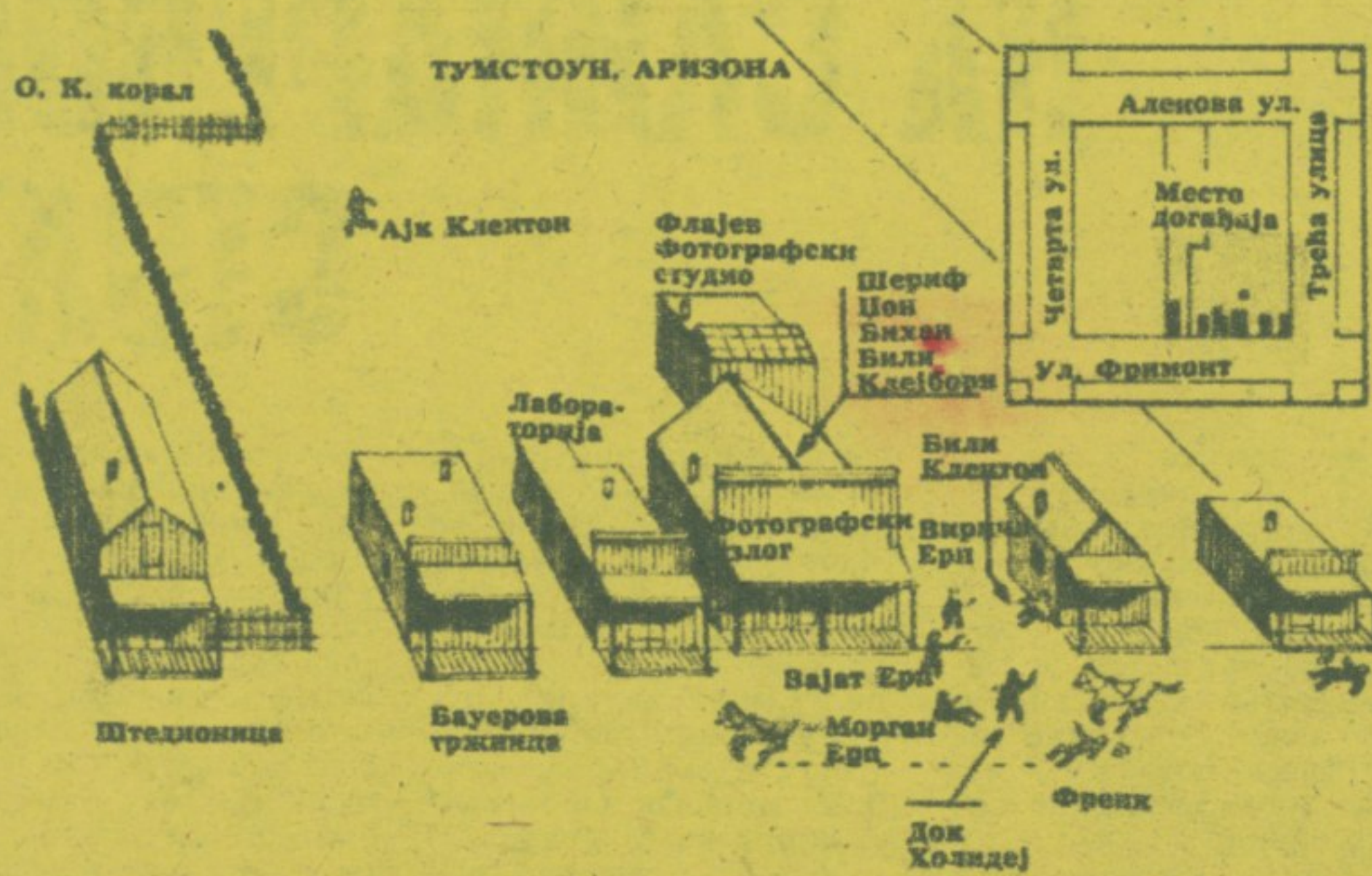
У историји о Дивљем западу стоји записано и то да су становници Колдвела (Канзас) толико волели и ценили свог шерифа Хенрија Брауна да су му поклонили прекрасну „винчестерку“ на којој је златним словима писало: „За извредне заслуге, поклон грађана Колдвела. Међутим, неколико месеци касније шерифа Брауна убили су грађани суседног града у тренутку док је покушавао да опљачка њихову банку!“

У редован посао шерифа спадало је и да обилази болнице и градске улице да би проверио је ли чистоћа на прописаном нивоу, а морао је и да иде у инспекцију кад негде избије пожар или скупља разне порезе по граду тако да живот америчких шерифа у ствари није био баш толико пун опасности и узбуђења као што бисмо то могли да закључимо гледајући силне каубојске филмове.

С. И.

ОБРАЧУН КОД О. К. КОРАЛА

Тумстоун, Аризона, 26. октобра 1881 — сцена чувеног обрачуна код О. К. корала. У ствари, обрачун се одиграо нешто северније од О. К. корала. Каубоји браћа Клентон, браћа Меклори и Били Клејборн већ дуже време претили су и вређали шерифа Вирџила Ерпа и његову браћу Вајата и Моргану. Тог судбоносног последоднева браћа Ерп су одлучила да томе стану на пут. Око 13.40 часова каубоји су прошли поред О. К. корала и ушли у Улицу Фримонт. Двадесет минута касније браћа Ерп и њихов пријатељ Док Холлидеј напустили су салун у четвртој улици и ушли у Улицу Фримонт у којој су их чекали каубоји. На тргу Бауер зауставио их је окружни шериф и наредио да не иду даље јер је он, тврдио је, разоружао каубоје. Браћа Ерп и Док су га одгурнули и кренули у сусрет каубојима. Ајк Клентон је пројурio крај Вајата Ерпа и довикнуо му да је неаоружан. Вирџил је тада наредио каубојима да дигну руке, међутим, они су отворили ватру. Клејборн и Бихен су се склонили иза Флајевог фотографског излога, док је Ајк Клентон појурio према О. К. коралу. На Вирџила, Моргану и Дока отворена је ватра, али на земљи је остао да лежи каубој Били Клентон. Френк и Том Меклори су потрчали низ улицу и даље пуцајући. И њих су покосили меци браће Ерп и Дока. Овај обрачун који је ушао у историју и приказан у безброј филмова трајао је мање од десет минута!

Вероникине очи нису обичне — она може да види ствари и предмете који су за друге људе невидљиви! Кад чита новине, рецимо, примећује од каквих је влакана направљена новинска хартија, кад гледа телевизију — смета јој јер уместо слике види на хиљаде тачкица (као што знате телевизијска слика и састоји се од великог броја тачака).

— Њен вид просто је фантастичан — каже др Руди Хилц, лекар са Очног института при Минхенском универзитету. — Вероника има тако невероватне способности да ни најсавршенији апарати њен вид не могу да испитају јер он прелази њихове моћи!

Књига на дописници

Вероника Сајдер иначе живи у Лудвигсбургу у СР Немачкој и ради као зубар. Остала би вероватно непозната широј јавности да није њеног микроскопског вида о коме сада прича читава Немачка. Стручњаци покушавају да разјасне „феномен Вероника“, али не без успеха — такав случај још никада нису имали у својој пракси.

— Не разумем ту Вероникину фантастичну способност — наставља др Хилц. — Она на нормалним удаљеностима од око пет метара види нешто боље од људи са асполутним видом, али кад је раздаљина 10 до 15 центиметара долазе њене способности до пуног израза. Вероникине очи у буквалном смислу те речи почињу да „виде“ као најсавршенији микроскопи. Даћу вам један пример: на папиру величине дописнице Вероника може да испише 327 хиљада словних знакова!

Тридесет трогодишња Вероника Сајдер и сама је изненађена својим натприродним способностима и не

Очи јој изгледају сасвим обичне, како то да боље види од свих нас?

Доктор Руди Хилц предводи екипу немачких офталмолога који испитују случај Веронике Сајдер.

воли да говори о себи као о особи која је друкчија од осталих.

Игла у пласту сена

— Ја сам обична особа. Не прија ми кад ми људи кажу да нисам као они!

Има истине у њеним речима, она и данас као да тешко прихвата чињеницу да је „другачија“. Први пут је то приметила у деветнаестој години: њен вид није се могао упоредити са видом њених пријатеља и људи из њене околине.

— Тада сам још мислила да свако ко нема проблема

ОЧАИ ВЕРОНИКЕ САЈДЕР

Кад је напунила деветнаест година, први пут је схватила да види боље од својих пријатеља. Тада још није ни слутила да је живи микроскоп.

са очима и ко не носи наочаре — види као ја. Био је то за мене прави шок кад сам схватила да ствари стоје друкчије. Једног дана, када ми је тата прочитао чланак из новина о микрописању, покушала сам да направим неки текст написан тако ситно. Пошло ми је за руком отпрве: схватила сам да могу без помагала да пишем тако ситно да то други могу да прочитају уз помоћ добро увеличавајућег стакла. Не морам ни да вам кажем да се то врло брзо рашчупало по мом граду, а касније, после низа проверавања стручњака, и по читавој земљи.

Вероника је написала

читав текст Гетеове чувене баладе „Баук“ у књижицу од три стране величине осам са седам милиметара! Направила је и избор од 20 стихова из Шилерових „Балада“ у књизи величине нокта на палцу руке. Кад се те њене књиге ставе на длан, просто се изгубе, толико су мале. Ако неко ко нормално види покуша да прочита текст, уместо слова видеће само црне линијице. Тек ако узме стакло које увеличава шест пута, угледаће текст. Вероники је потребно око три дана да напише једну такву страницу!

— Највећи ми је проблем — жали се Вероника — што немам одговарајући

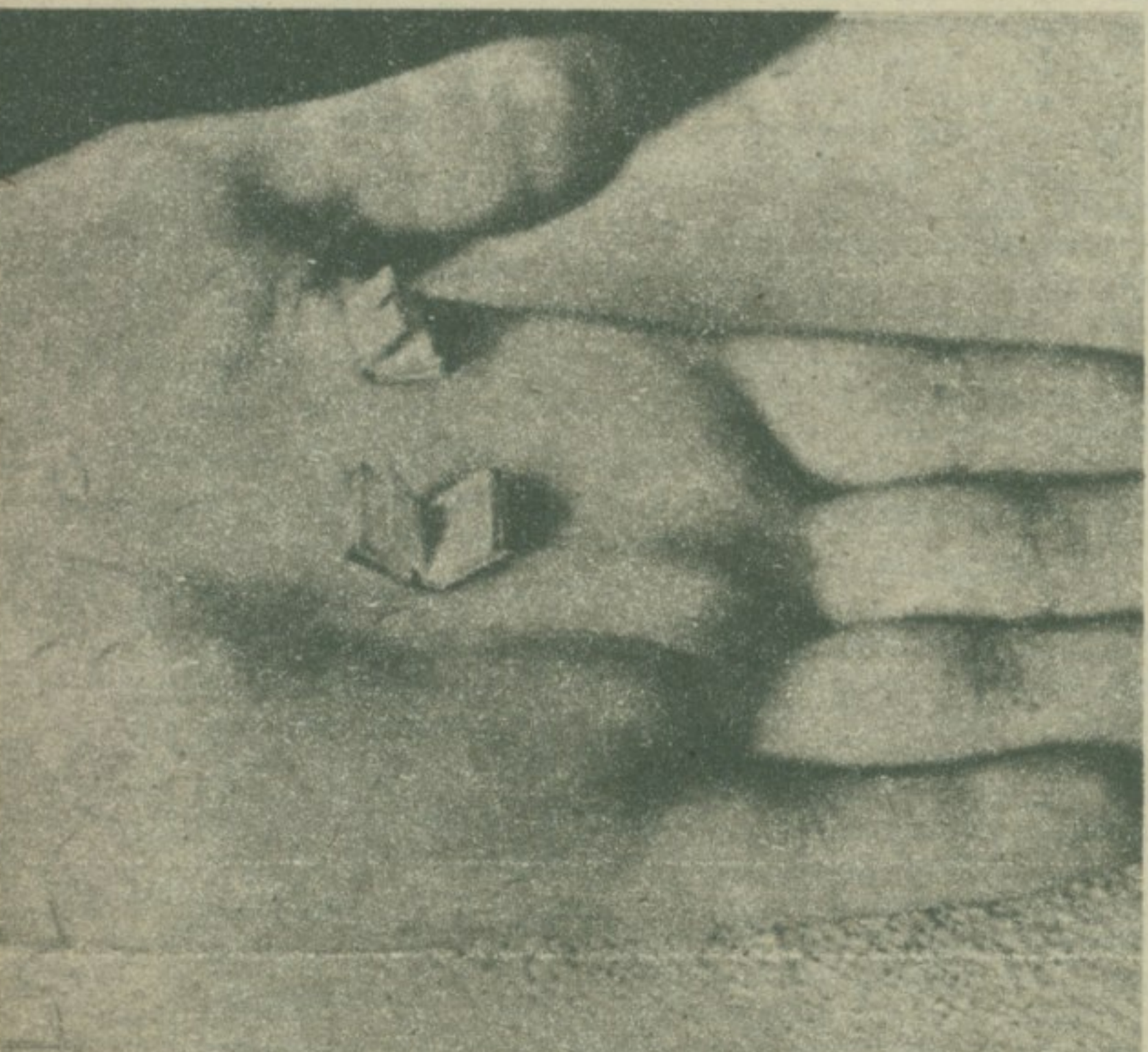

ПУН ТАЊИР ПАЕЉЕ НА СЛИКАРЕВОМ СТОЛУ

Тридесетог марта 1746. породица сиromашног занатлије добила је принову, једног здравог мушкарчића. Од најранијег детињства мали Гоја показивао је интересовање за цртање и очев занат. Гојин отац радио је као позлатар и израђивао скромнији накит. Запазивши да његов син воли да црта трудио се да му пренесе што више од свога знања. Кад је дечак

напунио 13 година, отац га шаље у Сарагосу у радионицу сликара Лусана де Мартинеса. У Сарагоси, уместо да учи, он све време проводи у забавама и тучњавама где његова прека нарав долази до пуног изражаја. Пошто је у једном сукобу пала крв, Гоја, уплашен од инквизиције, бежи у Мадрид. Долазак у велики град био је од пресудног значаја за његов живот. Ту

се упознаје са делима Веласкеза и других мајстора. Касније је стално тврдио да су му једини учитељи били природа, Веласкез и Рембрант. Његова природа ни у Мадриду му не да мира, све оно што је радио у Сарагоси овде у Мадриду ради још више и луђе. У једном сукобу био је тешко рањен па је због освете морао да напусти Шпанију. Гоја одлази у Италију где, по

Зубарка из Лудвигсбурга могла би овећу библиотеку да држи у тањиру — њене књиге нису веће од нокта.

прибор за писање. Тексто-
ве исписујем обичним
оловкама које стручњаци
морају специјално да ми
зашлифе. После свака два
слова морам да узмем „та-
зе“ зашпиљену оловку. Нај-
више ме изнервира кад ми
се, усред исписивања, врх
оловке поломи. Онда мо-
рам све из почетка.

Са младом зубарком
прављен је читав низ те-
стова. За њу, на пример,
не важи да је нешто из-
губљено као „игла у пла-
сту сена“. Она иглу на те-
лиху величине 4 пута 5
метара и то неутралне боје,
пронађе за мање од пет
секунди. Ако јој дате нај-
финију влат конца, она
тачно може да каже од
колико је још финијих
vlakana састављена.

Иначе, супервид Верони-
ки много помаже у њеном
послу. Код оних најком-
пликованијих стоматоло-
шких захвата који се раде
уз помоћ микроскопа, она
нема проблема. Сваки нај-
минуциознији посао она
ради без икаквих помагала
за увеличавање.

У породици Сајдер Веро-
ника је најстарија од че-
творо деце. Њене две се-
стре и брат имају норма-
лан вид, док њихови роди-
тељи носе наочаре. Веро-
ника је удата и има сина
од три године који није
испољио фантастичне спо-
собности своје мајке. Бар
за сада.

— Мој супервид ипак ме
више доводи у непријатне
ситуације него што ми ко-
ристи. Чим људи сазнају
да сам ја „та“ Вероника,
почињу да ме гледају и
одмеравају као неко чудо.
А ја сам обична зубарка и
желим само то да останем.

В. С.

ПОМОЗИМО ЗООЛОШКОМ ВРТУ

Драги другови,

Стални сам читалац вашег листа и веома ме
обрадовала акција сакупљања прилога за ЗОО
врт. Са жељом да жирафа што пре стигне у Бео-
град, шаљем свој скромни прилог од 50,00 дина-
ра и позивам све читаоце „Политикиног Забав-
ника“ да се одазову овој хуманој акцији.

У исто време предлажем да, када купимо жи-
рафу, позовете читаоце да предложе име за но-
вог становника ЗОО врта.

Агим Сулејмани,
село Дабреше,
Гостивар

ПРОДАЈЕМО ХАРТИЈУ - КУПУЈЕМО ЖИРАФУ

Новобеоградска Ос-
новна школа „20. ок-
тобар“ међу првима
се укључила у акцију „По-
мозимо Зоолошком врту“.
Одељенска заједница 1/6
са учитељицом Вером Бје-
лаковић позвала је своје
старије другове на такми-
чење: ко ће више да саку-
пи за новог становника
ЗОО врта. У акцију се ук-
ључило седам одељења
млађих разреда и једно
старијих. Новац су сакуп-
љали на два начина: свих
230 ученика одрекли су се

даје старе хартије су за-
радили 890,00 динара. У-
купно су уплатили 5.375,00
динара. Највише су саку-
пили: 1/6 (учитељица Ве-
ра Бјелаковић) 1.000,00 ди-
нара и V/1 (разредни ста-
решина Гордана Пери-
шић) 1.000,00, 1/4 (учите-
љица Десанка Путник)
760,00, 1/8 (Анђелка Тка-
чић) 700,00, IV/1 (Станис-
лава Радуновић) 360,00,
1/5 (Здравка Андрић)
300,00, II/5 (Катица Ива-

нић) 200,00 и IV/2 (Видо-
сава Милић) 165,00 дина-
ра.

Али, ово је само поче-
так јер су ученици ове
школе одлучили да и у то-
ку лета мисле на новог
становника ЗОО врта —
и даље ће се одрицати ку-
повине жвака а почетком
нове школске године у
акцију ће се укључити и
ученици осталих одељења.

Па, срећан распуст и до
виђења у септембру!

ПОЈЕДИНАЧНЕ УПЛАТЕ

Радници „Медицинске
књиге“ из Београда су
уплатили 1.000,00 динара,
Ненад и Лорена Илић из
Београда 500,00, Весна и
Наташа Жижаков из
Зрењанина 200,00, Миша
Сакач из Куцура 50,00,
Сабина Хочевар из Љуб-
љане 40,00, Давор Лаиц
из Осијека 40,00 Горчин
Петричевић, Београд 50,00,
Сања Милановић, Крањ
100,00, Метка Мар, Ма-
рибор 30,00 и Миран
Хорд, Марибор 30,00 ди-
нара.

својем животу, води
исти живот као у Мадри-
ду. После две године вра-
ћа се у Шпанију и одлази
у Сарагосу где су његови
греси већ заборављени.
Ту у Сарагоси Гоја се
први пут показује као
радник неисцрпне енерги-
је решен да по сваку цену
оствари своје замисли.
Његово стваралачко дело
је веома велико, мада
историчари уметности
сматрају да је могао и
више само да је водио
тако буран живот. Од нај-
ранијег детињства Гоја
живи живот саткан од
сталних супротности, од
пустолова до дворског
сликара, од немаштине до
богатства, стално у потра-
зи за нечим новим, не-
доживљеним. То ново
биле су његове слике ан-
тологијске вредности и
живот препун лепих и
ружних успомена.

Интересантно је да су
се његови савремени хро-
ничари више бавили ње-
говим приватним животом
него сликарским радом.
Остало је забележено да
је важио за врсног поз-
наваоца женских срца,
доброг вина и залагаја. По-
себно је уживао у паељи,
пикантном јелу за које је

слепо веровао да му даје
посебну снагу. Паеља је
специјалитет у Валенсији
али се припрема и у дру-
гим шпанским покрајина-
ма. Ово јело добило је име
по посуди у којој се при-
према, то је велики дубок
тигањ или лонац, а може
се припремати веома јед-
ноставно или богато — све
зависи од укуса и могућ-
ности. По старом рецепту,
осим пиринча који је обав-
езан, потребне су бар две
врсте меса, шкољке и ра-
кови, а поврће и зачини
су ствар укуса.

Данас у Шпанији паељу
припремају од следећих са-
стојака: 250 гт свињског
меса (ружа или шол), 1
младо пиле, 2 главице лу-
ка 1/8 л уља (маслиново
или неко друго), со, бибер,
шафран, 1 лаворов лист,
125 гт шунке, 1 л месне
супе, 350 гт пиринча, 2 зе-
лене паприке, 4 парадајза,
100 гт грашка, 100 гт бо-
раније, 150 гт меса од
шкољки (могу и конзер-
виране), 125 гт куваних
рачића, 65 гт куваних
шампињона, мало белог
бибера. Свињско месо исе-
чемо на коцке а пилетину
на комаде. На половини
уља пречемо месо у ду-
боком тигању или лонцу

заједно са исецканим лу-
ком, посолимо и побибе-
римо. Додамо шунку на-
резану на танке траке и
мало је препржимо, доли-
јемо супу са шафраном и
месо кувамо 30 минута.
Лаворов лист додамо супи
али га извадимо после 20
минута. Додамо пиринач
и кувамо је око 15 минута.
У међувремену очистимо
паприке па их нарежемо
на траке, парадајз ољу-
штимо и исечемо на ко-
лудове. И једно и друго
препржимо на преосталом
уљу, додамо грашак и бо-
ранију, долијемо мало су-
пе и поврће кувамо док
не буде сасвим готово.
Кад је поврће готово, до-
дамо га заједно са супом у
посуду са пиринчем и ме-
сом. Куване шкомпе, шам-
пињоне и шкољке додамо
осталим састојцима, паж-
љиво промешамо и зачи-
нимо. Ако користите у
припреми свеже шкољке,
онда полутке од љуштуре
користите као гарнирунг.
Овако гарнирано јело
динстамо десетак минута.
На сто се износи само као
топло уз обавезни прни
хлеб и салату од беле
роткве.

Црта и пише:
Бошко Стаматовић

**ЗЛОЧИН
КОЈИ ЈЕ
УЗБУДИО
ПАРИЗ**

ПУСТИТЕ МЕ ДА

Та недеља 16. септембра 1973. године била је тмурна, киша није престајала још од прошле ноћи. У Вилену, малом селу крај Париза које се временом стопило с његовим предграђем, осим ретких, ужурбаних пролазника, никога није било на улицама. Око десет сати станаре зграде у Улици Клеменсо број 16 пробудила је пучњава. Станари су се узнемирили и истрчали на степениште. Убрзо су утврдили да су врата стана брачног пара Марешал у приземљу широм отворена. Четрдесет двогодишња Нанет Марешал лежала је на поду, одмах крај улазних врата. Кад су суседи стигли, била је још жива. Они најближи чули су њене последње речи:

— Грасо... Он је луд... Звонио је и почео да пуца! Помозите Ренеу! Он је... — глава јој је клонула.

Тело Нанетиног супруга Ренеа лежало је склупчано у дневној соби, глава у локал крви. Смрт је вероватно наступила тренутно.

Док су неки станари стајали збуњени и преплашени не знајући шта да предузму, они најприсебнији обавестили су хитну помоћ и полицију. Екипа лекара стигла је за десетак минута. Могли су само да констатују смрт. Упозорили су све окупљене да ништа не дирају док полиција не стигне.

Стину специјалци

Прво су стигла два полицајца у патролним колима, а убрзо и појачање. Ипак, полицајци ништа нису предузимали, чекали

су. Тек тада су станари схватили да још није све свршено, да пучњава још може да се настави. Распршили су се за неколико секунди двапут закључавши врата.

Полиција се концентрисала око суседног стана на којем је на вратима руком била исписана цедулица „Санто Грасо“. Али, све док нису стигли специјалци, ништа нису предузимали. Специјални одред полицајаца појавио се у блиндираним колима, било их је шесторица. Тројица су отишла да штите спољашњу страну стана, двојица су се распоредиле са леве и десне стране Грасових улазних врата, док је Жил Лакет пошао ка улазу. Био је у панциру, са специјалним шлемом на глави и штитником за лице. У десној руци држао је аутоматски пиштољ, левом је зазвонио. Није било никаквог одговора. Жил је повикао:

— Полиција! Отварајте врата и изађите са подигнутим рукама! — Али, ни тада се нико није одазвао. Кад ни после неколико узастопних звона и куцања нико није отворио врата, Жил се залетео и провалио их. У стану није било никога. Санто је стан очигледно напустио у великој журби — кревет је био немештен, новац и вредније ствари биле су ту. Нашли су и Сантову личну карту из које су сазнали да је Грасо италијански грађанин, пореклом Сицилијанац, да има тридесет осам година. Кад су претражили и стан Марешалових, утврдили су да је све на свом месту, да је ту већа количина новца. Значи, није у питању убиство због пљачке.

Инспектор није могао да зна да је Санто ипак

нешто понео: два револвера, пушку и гомилу муниције. То је сазнао тек два сата касније, кад су се дванаестогодишњи Патрик и десетогодишњи Марсел Гомер вратили кући. Закаснили су с фудбалске утакмице, задржали су се са друговима у разговору. Пошто су знали да им је отац на службеном путу, нису се много узбуђивали што се не враћају на време. Њихова мајка, знали су то добро, неће ни приметити да се нису придржавали договора о заједничком недељном доручку.

Мамин пријатељ

Кад су дошли до врата свог стана и зазвонили, с друге стране неко је почео да пуца. Да су само пар центиметара били виши, меци би их сигурно погодили у главу. Овако, пробили су се кроз врата и одбили о зид преко пута. Марсел и Патрик бацили су се на земљу, видели су да се то тако ради и у филмовима, и брзином мачке отпузали низ степенице. Отрчали су до дежурног полицајца. Кад је овај саслушао њихову причу, није им веровао, мислио је да је деца измишљају. Ипак, дужност му је била да провери. Кад је и сам дошао пред стан, поново је запуцало. Сместа је обавестио централну полицију. Инспектор Марсо одмах је ступио у акцију, тада му ни на крај памети није било да пучњава у стану Гомер може да има било какве везе са оном до које је дошло у Вилену.

Жил Лакет и других пет специјалаца стигли су у Лакевил који није био

много удаљен од Вилена. Ту се поновила готово иста сцена као испред Санто Грасових врата, само што је, овог пута, уместо одговора из стана Гомерових осута палба на Жила. Меци су се одбили о његов панцир, а он је од њихове силе пао на под. Било је више него очигледно да се човек иза врата не шали. Кад је Жил већ био спреман да и сам почне да пуца проваливши врата стана, схватио је да би то било потпуно узалудно: читав ходник био је препун ствари, до саме таванице. Било је беспредметно и покушавати да пуца. Почео је да се повлачи натрашке. Када се нашао у дну степеница, наредио је својим људима да покушају са сузавцем. Нападач је очигледно чуо ове речи јер је повикао:

— Ако се само усудите да употребите сузавац, и жена и дете биће мртви!

Кад су браћа Марсел и Патрик чули овај глас, ужаснуто су се погледали. Очигледно, знали су ко то говори. Инспектор Марсо убеђивао их је неколико минута да му открију ко је тај човек, видео је да знају. На крају су с тешком муком рекли да је то Санто Грасо, да се с њим њихова мама виђала пре две године.

— Грасо! — повикао је инспектор неколико тренутака касније. — Знамо да си ти унутра, знамо и да си ти убио брачни пар Марешал! Зашто си то учинио?

— Правили су страшну буку! — повикао је Грасо. Нисам од њих могао да спавам! Недеља, а нису ме пуштали да спавам...

Инспектор је био задовољан: најважније је успоставити било какву ко-

муникацију са убицом. То му је већ пружало шансу да нешто уради.

— Имао је проблема са спавањем у последње време — инспектор се трудио да му глас делује што пријатељскије. — И мени се то догађало па сам ишао код лекара. Могао бих и тебе да препоручим, чујеш ли ме?

Док је ово говорио, написао је на цедулици: „Прикључите микрофоне из суседног стана на зид Гомерових. Приближићу се стану, спремите ми панцир“. Док су му полицајци објашњавали да неће бити нимало лако да му нађу одговарајући панцир ни прслук јер је био изузетно крупан човек, он је настављао дијалог са Сантом. Причали су о клими на Сицилији...

Живи су — још дишу

Техничари су успели веома брзо да поставе микрофоне. Чуло се да су у стану три особе, значи — сви су још били живи. Само се с времена на време чуо Сантов глас који је нешто љутито наређивао Моник и Гомер. По њеном гласу било је очигледно да се максимално труди да остане присебна и што љубазнија. Подсећала га је на време кад су били пријатељи, али он као да није много марио за то. Њен седмогодишњи син ни гласа од себе није пуштао.

Време је све више одмицало, а они су и даље били на почетку. Ма шта да предузмем, двоје недужних ће страдати. Жил је предлагао да он и његови специјалци покушају да упадну преко балкона, али инспектор је

ЦИНОВСКА БУНДЕВА

Спортски сусрети САД и Канаде увек изазивају пажњу на северноамеричком континенту, посебно кад је у питању хокеј на леду. Кажу да се тада карте резервишу безмало годину дана унапред! Толика јагма за улазницама, међутим, не влада за једну другу врсту такмичења која нема баш велику сличност са спортом, али то, кажу, не умањује драж сусрета Американаца и Канађана. Реч је о међународном сусрету фармера ове две највеће земље Северне Америке, а дисциплина у којој се такмиче: ко је одгајио већу тикву. У последњем сусрету епитет победника припао је канадским фармерима који су, заправо један од њих, одгајили тикву тешку 161 килограм! Американцима чија је највећа тиква тежила 143 килограма остало је да се надају да ће следеће године бити успешнији од својих канадских супарника.

ФЛАША ЗА КРАЉЕВИЋА МАРНА

Многи љубитељи старе латинске пословице „Ин вино веритас“ (у вину је истина), вероватно ће позавидети Швајцарцу Францу Хугу. Наиме, овај дувач стакла из градића Хергисвила направио је досад највећу винску флашу на свету! Њене димензије су заиста импозантне: висок је 153 центиметра

и може да „попије“ 111 литара вина. Швајцарац још није обелоданио колико га кошта пуњење и колико му је времена потребно да је испразни.

СПАВАМ !

ИНСПЕКТОР МАРСО ЈЕ ЗНАО: МА
ШТА ПРЕДУЗМУ ЊЕГОВИ СПЕЦИ-
ЈАЛЦИ, СТРАДАЋЕ МОНИКА И
ЊЕН СЕДМОГОДИШЊИ СИН.

одбио ту могућност — Санто је имао тако добру позицију да нико није могао да им приђе а да он то сместа не примети. А тог тренутка он би пуцао у жену и дете.

Инспектор се и даље трудио да разговара са Сицилијанцем, али овај је све мање био спреман на дијалог. Одговарао је преко воље, све нерво-

зније. Дошла је и ноћ. Из стана се ни глас није чуо, али су по дисању полицајци знали да су све троје још живи и да нико, наравно, не спава.

Ујутру, Санто је почео да се оглашава пуцњавом. Испаливао је метке из пушке кроз прозор, на улицу. Наравно, читав блок био је блокиран, па није постојала могућност

да још неко недужан страда. Санто је затим почео да пуца и по стану. Почео је да наваљује на Моника која је и даље покушавала да га умири. Грасо је викао, почео је и да лупа ствари око себе. Онда је почео да пуца из све снаге. Преко микрофона чуло се да у стану има још једна жива особа. Кад су специјалци за-

једно са инспектором провалили преко ствари у ходнику у собу, Санто је још био жив. Кад их је угледао, ставио је револвер у уста и опалио. Глава му је била разнета од силине пуцња.

Инспектор Марсо је, араћајући се уморан у полицијску станицу, размишљао о овом злочину, још једном у низу бесми-

слених који се све чешће догађају у свету. Поготову у вишемилонским градовима где се појединац лако изгуби и решење за све проблеме нађе у лудој пуцњави при чему меци по правилу завршавају у недужним бићима...

В. С.

PERPETUUM MOBILE НАО РЕКЛАМА?

Одвајкада су многи познати научници и анонимни аматери покушавали да конструишу »perpetuum mobile«, машину која би требало да сама од себе ствара енергију без коришћења неког другог извора енергије. Колико је познато, то досад ником није пошло за руком. Међутим, недавно је објављена једна вест која је изазвала пажњу стручњака. Западнонемачки часовничар Лудвиг Шух измислио је и, утрошивши преко две хиљаде радних часова, конструисао »perpetuum mobile« — два зупчаника која виси у излогу његове радње и непрестано се крећу без видљивог извора енергије. У чему је тајна часовничар неће да каже. Било како било, Лудвиг Шух је себи направио изузетну рекламу и, кажу, сада се у његовој радњи чека ред.

ЛАСЕР ПРОТИВ КАРИЈЕСА

Јапански стручњаци покушавају да укључе лазер у борбу против најраспрострањенијег обољења зуба — каријеса који најчешће изазива млечна киселина. Препентивно лечење лазерским зраком траје само 0,8 секунди. При резултати окрабрују, али се не-

питивања настављају како би такво превентивно лечење заиста било и ефикасно.

О ПИЛЕТУ И ЉУБАВИМА

У својој четвртој години мој брат Влада важио је за „страшног“ познаваоца животиња. Када је био нешто млађи, у доба летњих жега, бавио се проучавањем живота муа (мува) и гуга (голубова) на Ташмајдану. У пролеће, Влада је из аутомобила весело поздрављао беле кудраве „прасиће“ који су скакутали ливадама. Не морам ни поменути да су то били јагњаци. Тада сам као сестра старија 15 година одлучила да обогатим његово познавање животиња и одвела сам га у зоолошки врт. Наредног дана је трчао за чуварем парка да га упозори да је на каменним степеницама била једна страшна звер — за све друге био је то мали гуштер.

У таквој ситуацији у нашу кућу је, у кутији од ципела, стигло три дана старо пиле. Оно је било једна врста љубавне изјаве Владиној сестри и она га је прихватила свим жаром срца свог, а и Влада.

Прво поподне пилета Пикета у нашој кући било је изузетно узбудљиво. Сестра је пропитивана у унакрсној ватри маме, тате, бабе, деде и кућне помоћнице од кога га је добила. Откривања имена нежног дародавца спасле су је вежбе на факултету. (Наука је моћна ствар!) Како је напустила топли родитељски дом, наставиле су се Пикетове авантуре. У походе на нове територије Пике је испао из кутије и са висине од 118 cm (утврђено накнадним мерењима) пао на под. У гужви око спасавања Пикета, уместо да пиле очепи Радована (деду), Влада је очепио пиле. Пикету је помодрио зглоб десне ноге. Влада је био болестан од бригае да Пикету не отпадне нога. Никома није веровао док му није и сестра потврдила да пиле сигурно преживљава такве тешке повреде.

Мама је већ била разнежена појавом неког малог и милог о коме може бринути. Из деде и кућне помоћнице проговорило је сељачко порекло, бака је мислила да деца треба да имају о коме да воде рачуна, и Пике је примљен за почасног члана породице. Једино је тата упорно гунђао против Пикета али га нисмо озбиљно схватили.

Време је тог пролећа би-

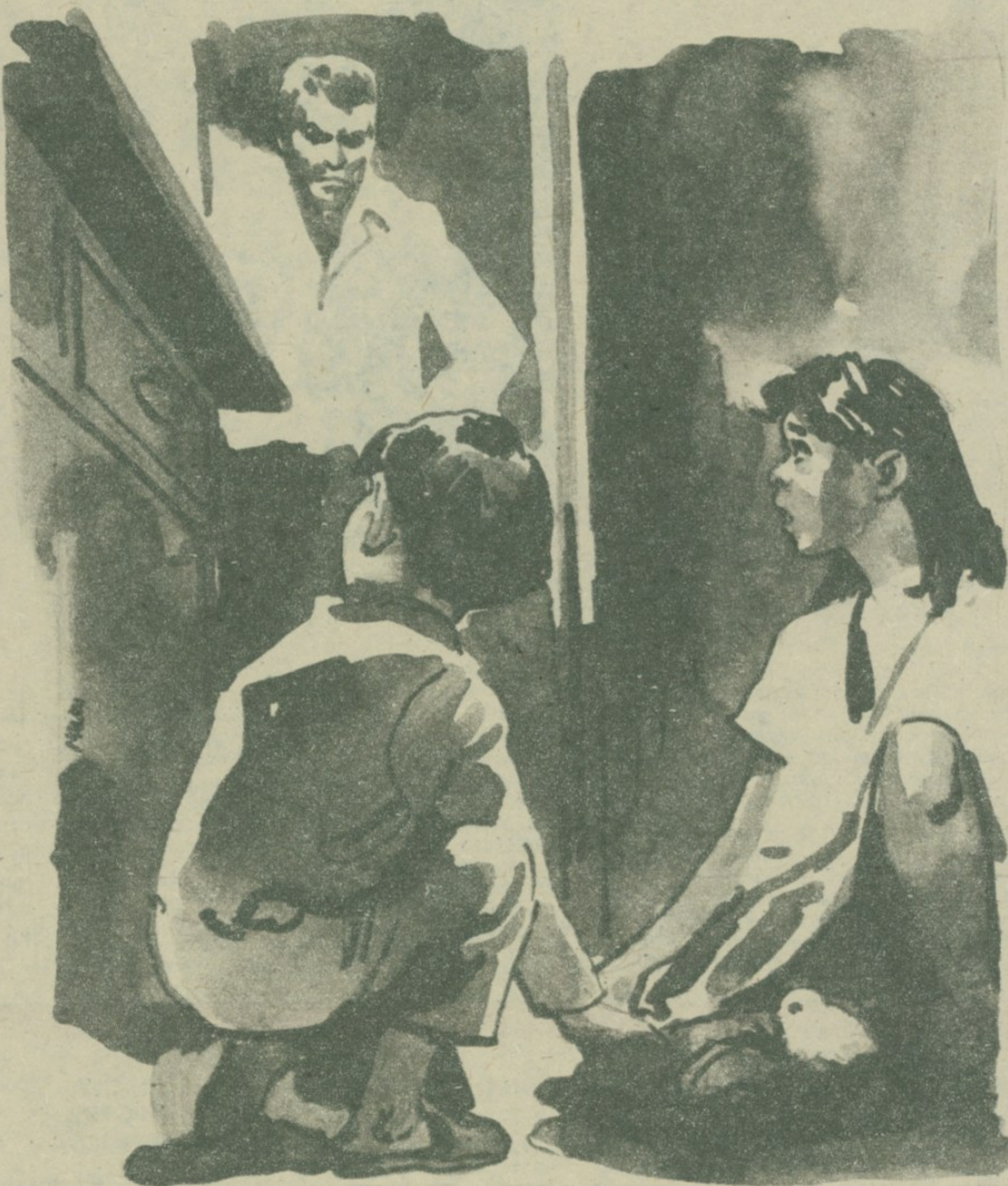
ло чак и хладније него овог прошлог. Прву ноћ Пике је провео у једном одељку трепезаријског ормана. Смештај је био луксузан. На дно је стављен термофор, пун вреле воде, затим картонски поклопац, слој вате па Пике. Врата су затворена... и зачуло се запомажуће пијукање. Када су замрли и последњи покрети породице по стану

стре да то заједно провере. Није било друге већ да кренемо до трепезарије. Нико од старијих није смео ни да наслути да се мувамо по стану. Клизили смо кроз мрак, уверили се да је Пике жив, додали нову топлу воду и наставили да сањамо срећне пилеће снове. Све троје.

Ноћни излети нису открити три ноћи. Четврте

кутију „Хуанита бананас“. Поред концентрата почео је да добија мрвице хлеба, резанце из супе, пилав и друге послastiце. Заузврат, стајао нам је на главама, јео из тањира, носили смо га у кревет, водили у шетњу.

Неке од проблема решавали смо помном трком за Пикетом у тим деликатним моментима. Газе су биле

ућутао је и Пике. То је била његова прва борба да на легало иде са последњим будним чланом породице а не као остале кокошке.

Исте ноћи, у мрклом мраку глувог доба, зачуло се шљапкање босих ногу око мог кревета а затим нешто слично срлп-слп. Био је то брижни Влада. Бринуо је да ли је Пике још жив, и наравно да је дошао до се-

је тата бануо у кухињу да би пио воде и затекао сестру и Владу како у свечаној тишини бдију над сном и будућношћу Пикета. Сутрадан је најстроже забрањено ноћно бдење јер ћемо назепсти, бити неиспавани, пробудити целу кућу, трошити струју забадава и још много тога.

Пике је незадрживо растао. Ускоро је пресељен у

најефикасније средство за уклањање непожељних трагова. Влада је био изузетно брз тако да су трагови нестајали готово пре него што су и настајали.

Пике је добио прва перца. Научио је да сам искаче и ускоче у своју кутију. У почетку је било неких проблема око онога што смо звали атерирање. Када би скочио на ивицу кутије,

није знао да слети на под. Запијукао би и нека добра душа би га благо ћушнула испод репића и био би на поду.

Спаваће собе га нису интересовале. Апсолутно је господарио кухињом и трепезаријом. То је доста помагало у убеђивању драгог тате да Пике настави да расте у нашој кући.

Тата је упорно наговарао кућну помоћницу Зузану да Пикета однесе својој деци. Суботом је Влада од раног јутра био добар и умиљат да би негде око подне добио тета Зузанино обећање да неће носити Пикета у село. Бака би Зузани, уз јутарњу кафу, помињала да ни слутила није да ће се деца тако лепо старати о Пикету. У преводу то је био апел да Пике треба да остане. Мама је налазила начине да тату изведе из куће суботом и тако је Пике добијао недељу за недељом.

Деда је настављао да васпитава Пикета причама о томе како ће израсти у великог и храброг петла као што је био онај што га је кљуцнуо у леђа негде око 1900.

Влада и сестра већ су маштали како ће бити дијаво и сензационално прошетати Пикета плажом. За њих је већ било сигурно да ће Пике ићи са њима на летовање.

Али авај! Дошла је субота растанка. Тату нико и ништа није могло избацити из Пикетовог дела стана. Тета Зузана је пружала храбар отпор тати рекавши да поред толиких пакета не може да носи још и Пикета. Мама је ћутала, не зато што одобрава већ што пиле није прави разлог за брачну свађу. Сестра је говорила о педагогији и траумама малог детета. Влада је самоиницијативно заридео на помисао да ће нешто или неко да поједе Пикета. Тата је одлучно запаковао Пикета у кутију од миксера и однео на станицу.

Сестра је остала да тешу Владу причама да ће тати у инат донети жабу, змију белоушку или бар гуштера. Сутрадан, Влада је претио тати да ће на мору купити морског пса и да га тета Зузана неће одвести у село.

У септембру тета Зузана је донела прве вести о Пикету. Пике је био једино пиле у селу које је волело да га деца мазе. Као мезимче обезбедио је себи дуг живот. Нешто касније добили смо 10 јаја од Пикета. Тако деда није имао прилику да чује Пикетово кукурикање. Пике је био (била) кокошка.

Сестра се удала за Пикетовог дародавца. Првих дана брака гајили су рибе у кади јер нису имали срца да их поједе. После су их пустили у Дунав. Затим су имали јежа Жикју, фокстеријера Лилику, па дете Јанка, па пиле Персу, дедин поклон унучету, па бебу, папагаја, Симу, паука Алфреда и много љубави.

Гордана Лазаревић,
Београд,
Ул. Мике Аласа 38
(хonorар 1500,00 дина)

МОЈ КУЋНИ ЛУБИМАЦ

ТИГРАСТИ ЦИЦКО

Цицко је био последње маче наше остареле, четрнаестогодишње мачке Цаце. Крупан, леп, сјајне и глатке длаке са осам месеци био је већ потпуно одрастао. Умео је сатима да се игра „мишем“, у ствари згужавим, шушкавим папирићем, везаном за канап. Играо би се док не почне да дахће од

умора, а тада би се пружио колико је дуг и дремао увек спреман да скочи на најмањи шушањ. Кад бисмо канал окачили о кваку врата, скакао би и скакао неуморно.

Али главна његова играчка била је — пластична решетка у судопери! Скакао је у судоперу, вешто би ноктима закахио малу решетку и извукао је напоље. При том се воде уопште није плашио — само би се стресао кад би му која кап пала на леђа. Са решетки у устима и ликованем у очима искакао би из судопере и почињао да се игра. Тада би настајао гутањ по стану. Било је право уживање гледати га онако великог и трунтавог како се преврће, привлачи, лови, испушта и поново узима зубима ону решетку.

Али решетка је била потребна мами за прање судова. Све чешће смо морали да је тражимо под орманима, креветима или испод тепиха јер је Цицко, врло лукаво, пронашао да је најбоље да је тамо сакрије. Љутио се кад смо му је одузимали и пружао своју дебелу шапу да је отме (али никад није гребао). Тада смо се досетили шта да радимо. Кад мама опере судове, решетку лепо ставимо у фиоку радног стола, а ти, Цицко, види шта ћеш.

Неколико дана били смо мирни али решетка је почела да нестаје из фиоке! Решио сам да испитам случај, стао у заседу и имао шта да видим. Цицко би скочио на столицу, шапом закахио доњи део фиоке и повукао толико да може одозго да увуче шапу, а онда лако отварао фиоку и узимао своју омиљену играчку. Он је тријумфовао а ми смо остали без речи.

Дошло је лето, решили смо да Цицка однесемо у викендицу где ће му бити лепо у природи. Кад нисмо били тамо често смо одлазили и хранили га цигеретом и његовим омиљеним јелом — киселим млеком. А он је ловио пољске мишеве и све их ређао поред улазних врата — ваљда да се похвали шта све уме.

Дошао је и крај августа. У септембру смо намеравали да га вратимо кући. Али, кад смо почетком септембра дошли, Цицко нас није дочекао на капији као обично. Мислили смо да је отишао у мало даљу шетњу, али он се није појавио све до нашег поласка кући. Отишли смо поново после два дана и опет га није било. Звали смо и тражили узалуд. Моје две сестре од ујака и ја претражили смо целу околину, сваки жбун, дозивали и преклињали али нашег драгог Цицка нигде није било. Никада га више нисмо видели и не смем ни да помислим шта се с њим догодило.

Александар Србић,
Шабац,
Душана Остојића 8/IV
стан 17.
(Хонорар 1.000,00 дина)

ПОГРЕБНА ПОВОРКА ЗА САРДИНУ

Сваке године већ више од четири века у Мадриду се приређује необичан карневал. Тог свечаног дана улицама старог дела шпанске престонице креће се несвакидашња погребна поворка. Људи сахрањују — сардину. Прво је сместе у минијатурни ковчег, прођу градом и са пуно озбиљности је сахране на одређеном месту. Сваки народ има своје обичаје, рекло би се, шта је ту чудно. Међутим, познато је да је Мадрид далеко од мора, лежи у центру Пиринејског полуострва, и шта онда сардине раде у њему? Објашњење је доста занимљиво: Мадриђани овај карневал посвећују

свим рибарима Атлантског и Средоземног мора, њиховом успешном улову јер, каже предање, ако се сардина „сахрани“ по свим прошисима, рибаре ће целе године пратити срећа...

МОПЕД НА ПАРУ

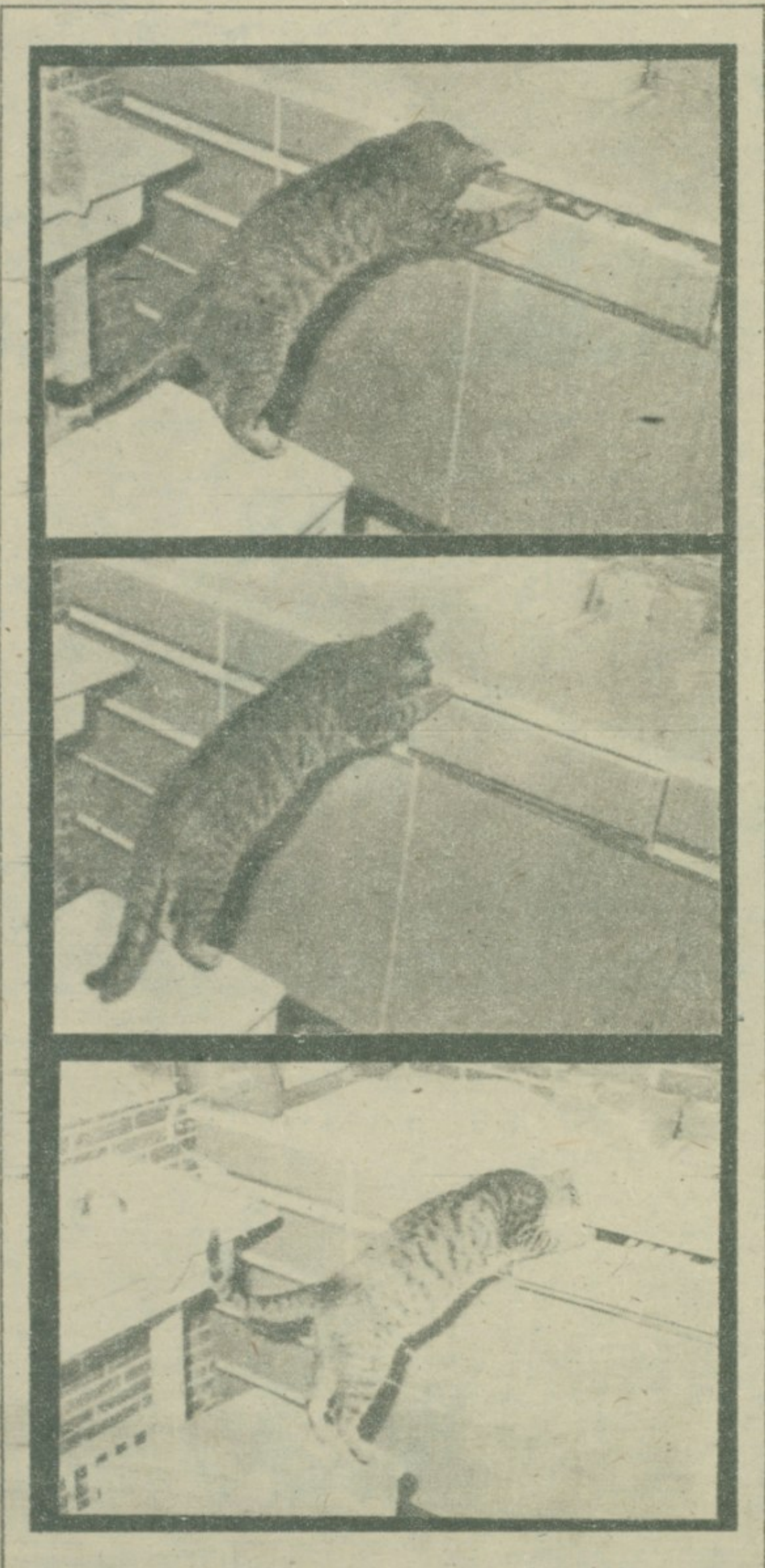
Мартин Шваб, аустријски механичар, прерадио је свој стари мопед и поставио на њега мотор на пару. Цилиндар где је раније сагоревао бензин сачуван је и у њега под великим притиском, долази из парног котла пара. Резервоар за бензин користи се за воду, а котао с ложиштем монтиран је испод пртлажника. Мопед на парни погон достиже брзину од 40 километара на час, а на сто пређених километара потроши 15 литара воде и неколико

ДИРИГЕНТ МАШИНОВОЋА

Многи који прате такозвану озбиљну музику чули су за чувени Лајпцишки дечји хор који, где год се појави, доживљава фантастичне успехе. Недавно је овај хор поново стигао на новинске ступце. Повод није имао никакве везе с музиком: штампа је забележила да је диригент хора професор Г. Ротш у својој кући на шест квадратних метара, направио велики модел железнице. Поред сто локомотива и преко

триста вагона, диригент је, заједно са неколико дечака из свог хора, направио станицу са 16 колосека, електрифицирао је, уградио семафоре, скретнице, тунеле, станичне зграде, део града са тролејбуским линијама. „Ово нам служи као одмор после напорних вежбања и турнеја“, објаснио је новинарима познати диригент. Јер, да би човек умео са децом мора и да живи и осећа као они“.

На фотографијама се види како Цицко изводи операцију крађе решетке из фиоке

DiK
BROWNE

ХОГАР

СТРАШНИ

ОТИМАЧИ ИЗГУБЉЕНОГ КОВЧЕГА

БРОНЗАНИ ДИСК

II ДЕО

TM: ©LUCASFILM LTD. 1981 (LFL)

Неколико дана касније, у крчми "Ревен" у Патану, Непал, такмичење у испијању алкохола ближило се крају...

Сада је четрнаест према четрнаест, реде? Можеш ли да ме надмашиш?

Где-тај?

Аустралијанац је испио петнаесту чашу...

И тада...

Немаш снагет ха, реде?

И док се крчма орила од клинања победнику, терион Ревенбуд, власника бара...

... испила је петнаесту чашу као да је прва...

КАИРО - ГРАД ДРЕВНИХ ТАЈНИ И ОДРЕДИШТЕ НАЦИСТИЧКЕ АРХЕОЛОШКЕ ЕКИПЕ КОЈА РАДИ НА ОТКРИВАЊУ ИЗГЛУБЉЕНОГ ГРАДА ТАНИСА, У ПОТРАЗИ ЗА ЊЕГОВИМ НАЈВЕЋИМ БЛАГОМ - ЗАВЕТНИМ КОВЧЕГОМ.

ЗНАМ ДА СУ ТЕ НЕМЦИ УНАЈМИЛИ, САПАХУ ОНИ НЕ МОГУ ДА ВРШЕ ИСКОПАВАЊА БЕЗ НАЈБОЉЕГ КОПАЧА У ЕГИПТУ?

КОЛИКО СУ НАПРЕДОВАЛИ?

ПРЕ ТРИ ДАНА НАШЛИ СМО СОБУ С ПЛАНОМ? НАДМАШНО САМ САМОГ СЕБЕ?

ДОСТА, ИНДИ? ФРАНЦУЗ ИМ ПОМАЖЕ?

БЕЛОК? ОН ЈЕ ЗНАЧИ НАПУСТИО ИНДИЈАНЦЕ?

ОВО ПОСТАЈЕ ЗАНИМЉИВИЈЕ НЕГО ШТО САМ ОЧЕКИВАО?

АЛИ ЧАК НИ ОН НЕ МОЖЕ ДА НАБЕ БУНАР ДУША БЕЗ ГЛАВЕ ШТАПА БОГА РА? А ПОШТО ЈЕ ОНА КОД НАС, НЕБЕ НАБИ КОВЧЕР?

А ХОБЕМО ЛИ МИ? НИКО ОД НАС НЕ ЗНА ДА ПРОТУМАЧИ ОЗНАКЕ НА ДИСКУ?

СУТРА БЕМО ПОСЕТИТИ НЕКОГ КОБИ МОГАО ДА НАМ ПОМОГНЕ? ЛЕБУТИМ, ИНДИ, НЕШТО МЕ МУЧИ...

ШТАТО, ПРИЈАТЕЉУ?

КОВЧЕР? АКО ЈЕ ДОИСТА У ТАНИСУ, ТО НИЈЕ НЕШТО ШТО ЧОВЕК СМЕ ДА ДИРА...

СУТРА ДАН УЗУТРУ ИНДИ И МЕРИОН ШЕТАЛИ СУ ГРАДСКОМ ПИЗАНОМ...

ЧУДИМ СЕ ДА НИСИ НАШАО НЕКУ ЛЕПОТИЦУ ДА СЕ СКУБИШ И ПОДИГНЕШ БАР ОСТОРО ДЕЧЕ?

КО КАЖЕ ДА НИ САМ?

ЕХ, НИСИ ТИ У СТАЊУ ДА ПРЕУЗМЕШ ОДГОВОРНОСТ? ТАТА ТЕ ЈЕ ПРОЧЕНИО...

КАКО?

хмм...

РЕКАО ЈЕ ДА СИ МАНГУП...

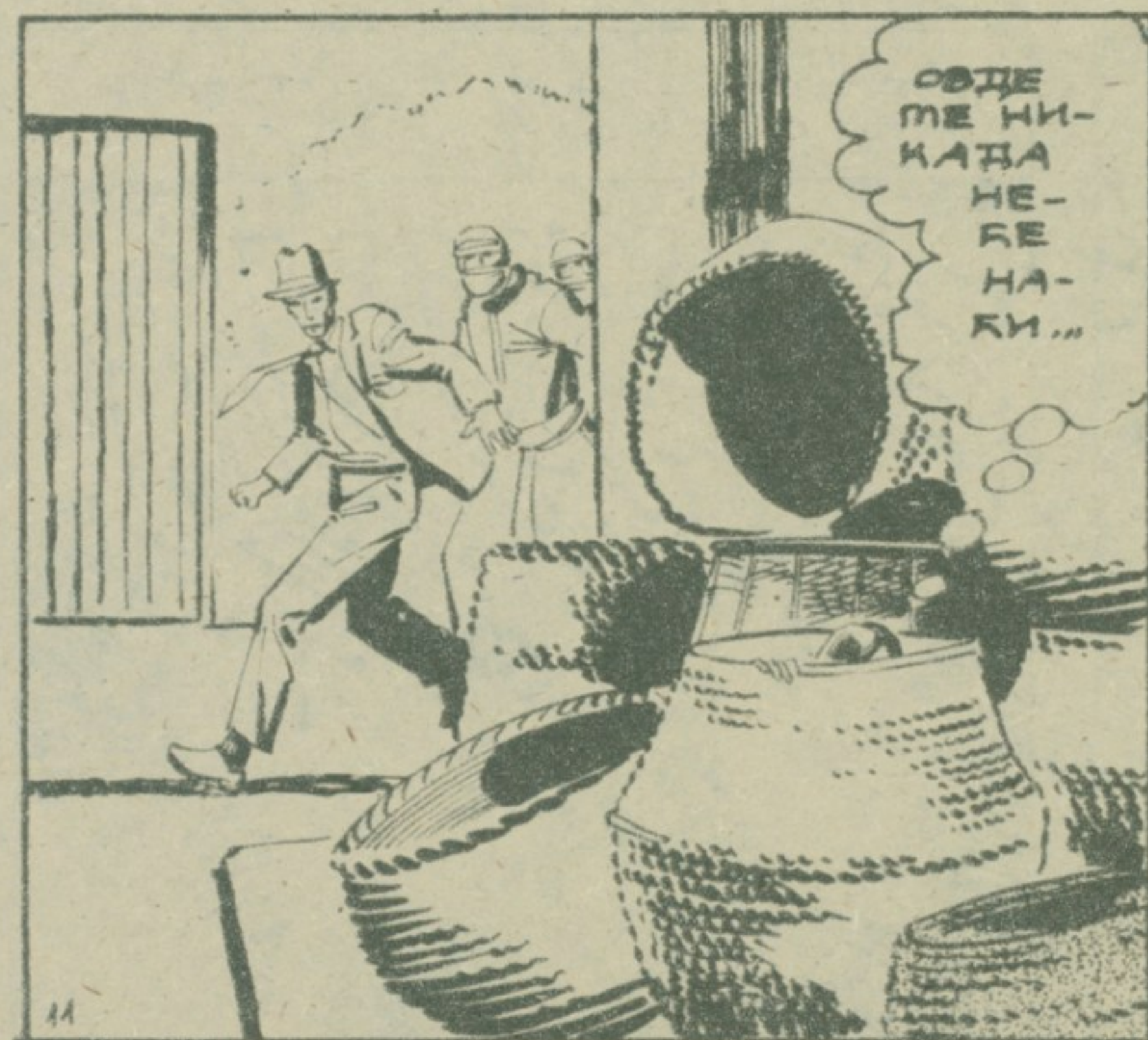
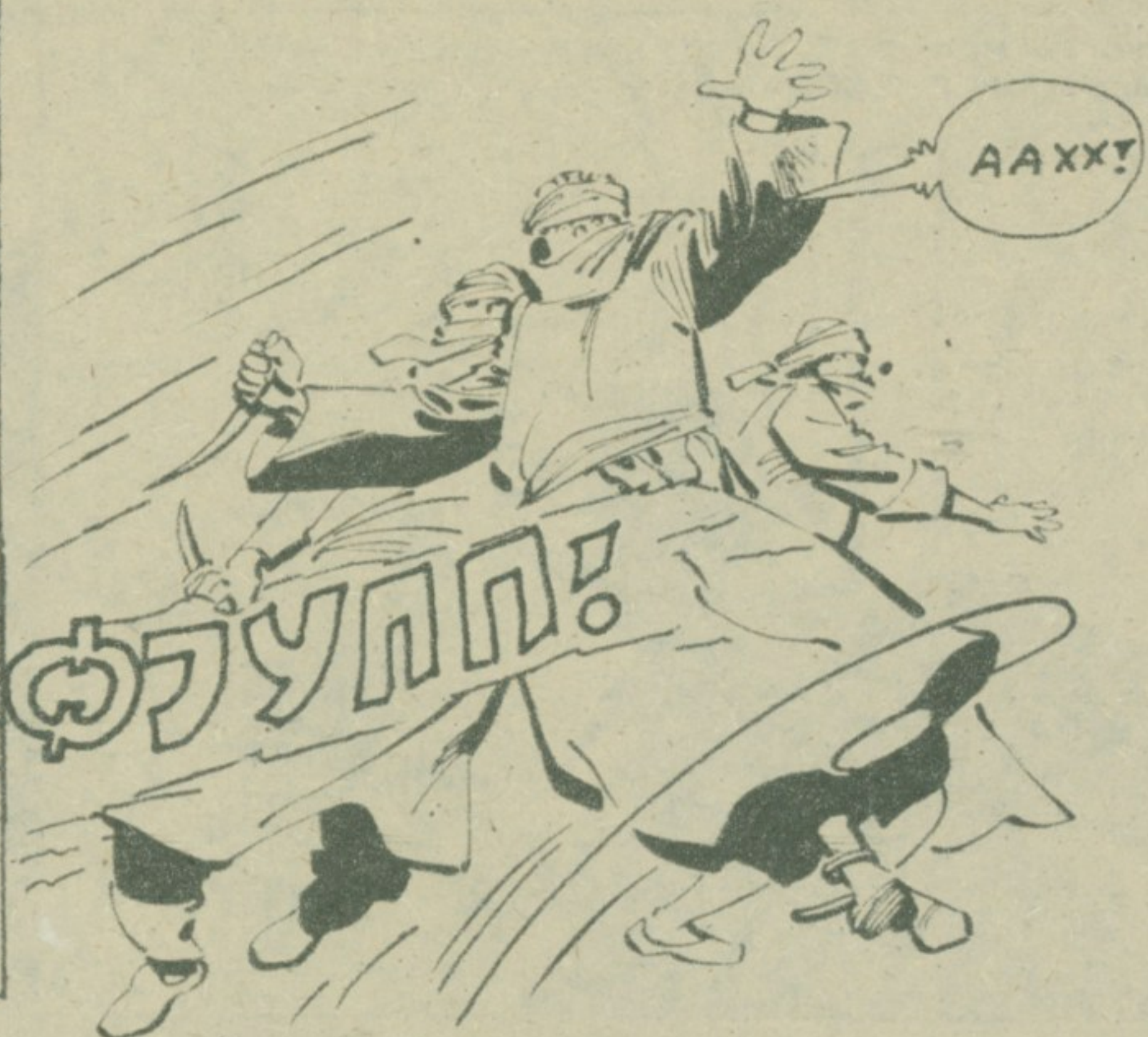
... НАЈДАРОВИТИЈИ МАНГУП КОЈЕГА ЈЕ ИКАДА ОБУЧАВАО. ВОЛЕО ТЕ ЈЕ? ТРЕБАЛО ТИ ЈЕ МНОГО ДА ГА УДАТИШ ОД СЕБЕ...

НЕ БАШ МНОГО... САМО ТИ?

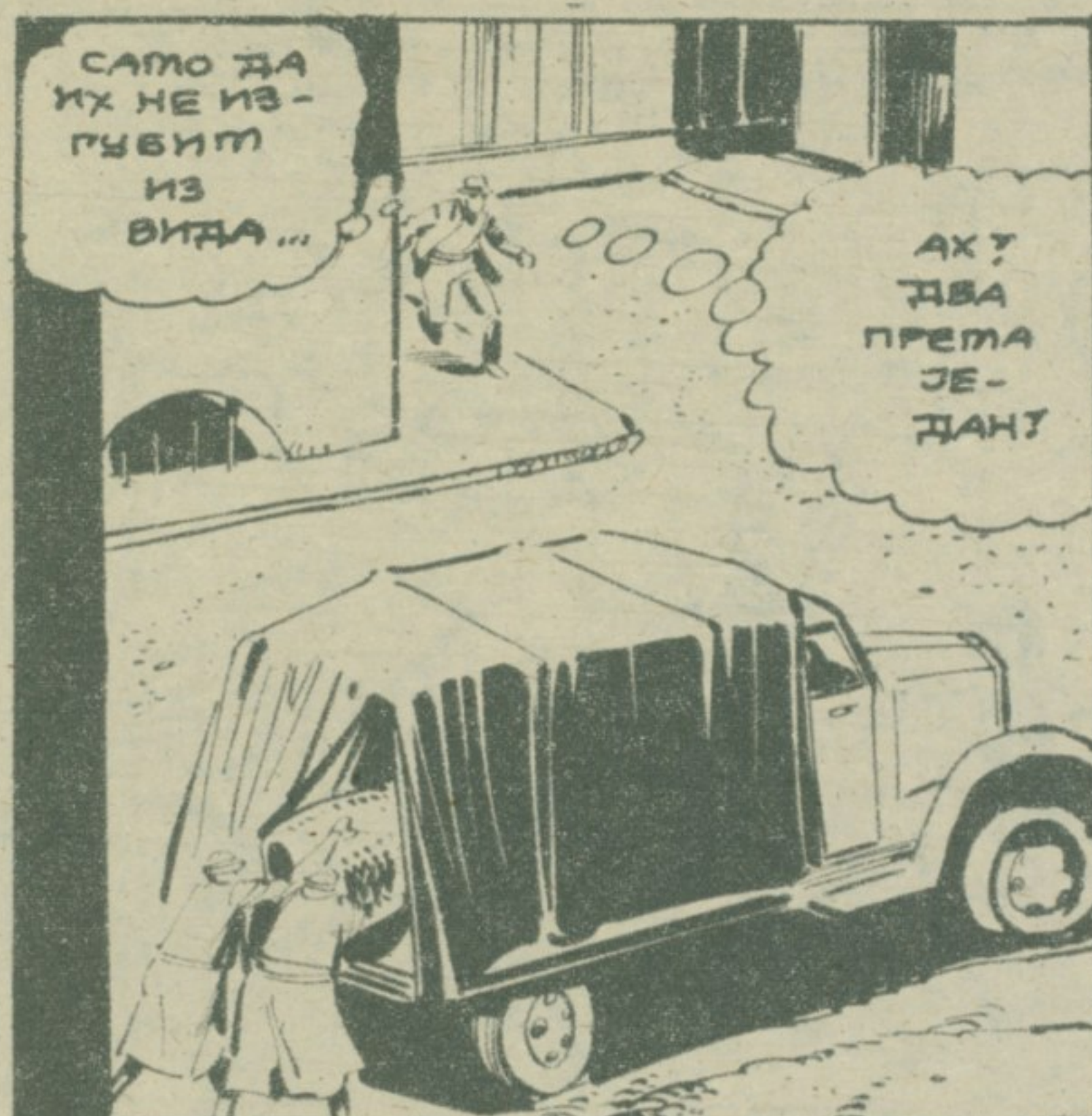
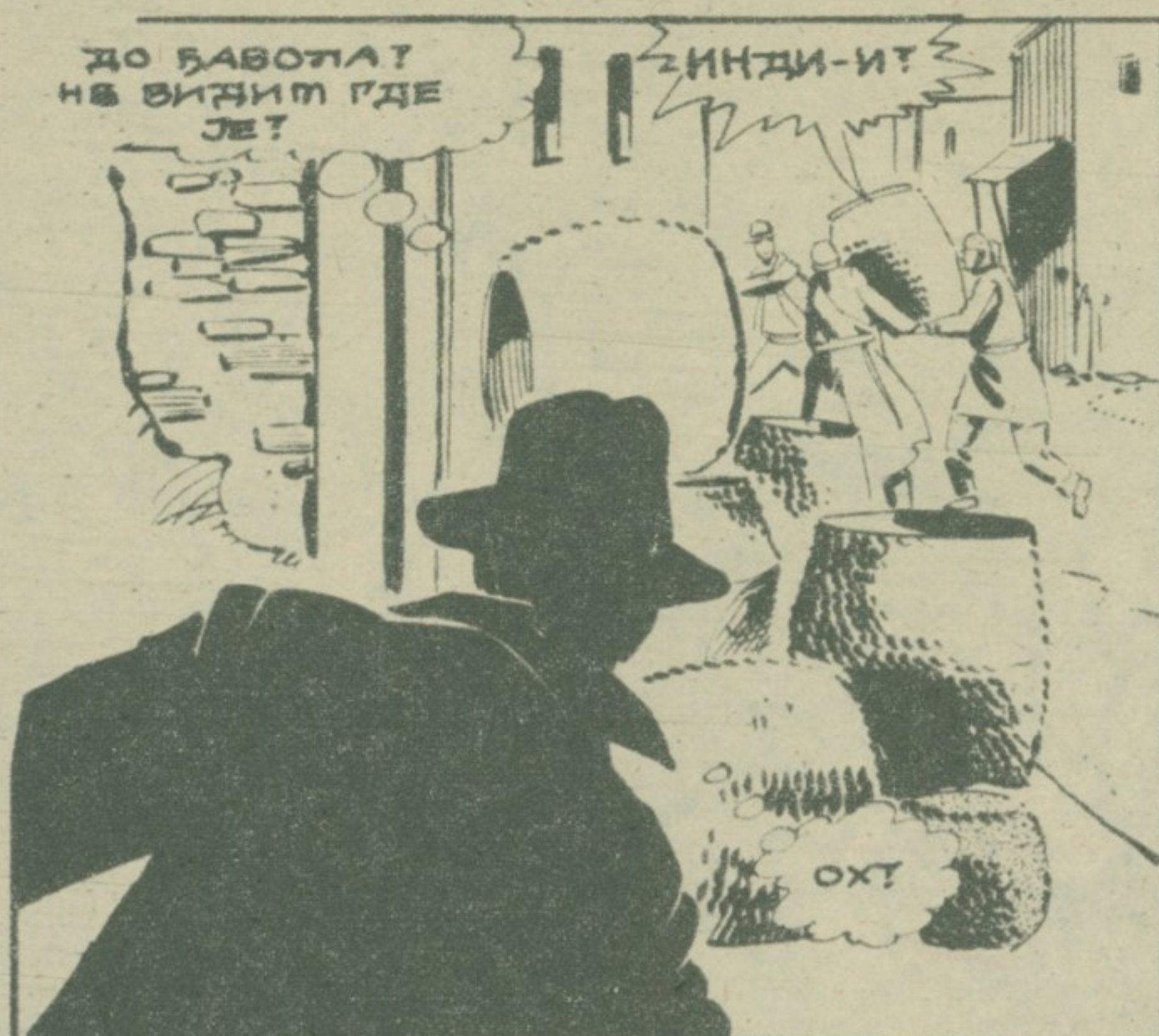
МОЖДА ЈЕ ТРЕБАЛО ДА ИШЧАКАШ НЕКОГ ПО СВОЈОЈ МЕРИ?

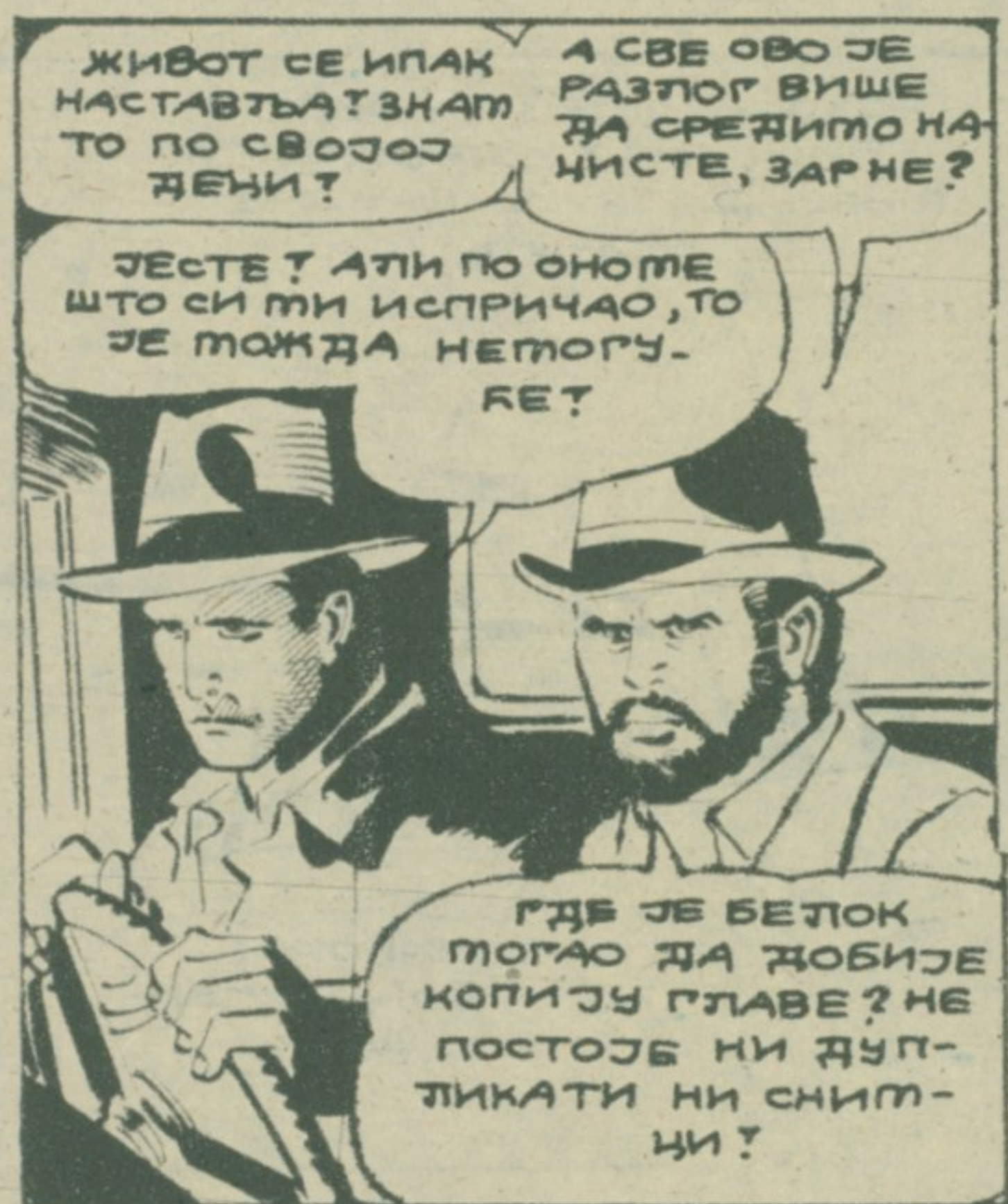

НАРЕДНОГ ЈУТРА, ИНДИ СЕ ВОЗИО СА САЛАХОМ И ЊЕРОВИМ КОПАЧИМА ПРЕМА ИСКОПИНАМА ДРЕВНОГ ГРАДА ТАНИСА...

ТРЕБА ДА ПРОДРЕМ У ОДАЈУ С ПЛАНОМ, СА- ЛАХ? ГЛАВА ЈЕ КЉУЧ, А ОДАЈА С ПЛАНОМ ЈЕ БРАВА? МАКЕТА ЧИТАВОГ ГРАДА КАПА- ЗИ СЕ У ТОЈ ОДАЈИ? АКО СУ ЛЕРЕНДЕ ТАЧНЕ, НА- БИ КУ ПОЛОЖАЈ БУ- НАРА ДУША НА ТОМ ПЛАНУ?

ИСКОПИНА ЈЕ ИЗА ОВОГ УЗВИШЕЊА? ОДАЈДЕ БЕШ МОБИ ДА ВИДИШ УЛАЗ ОДАЈЕ?

У РЕДУ, САЛАХ, ДАЈ КОНОПАЦ! СУНЧЕВИ ЗРАЦИ САМО ШТО НИСУ ОБАСЈАЛИ ОДАЈУ ГДЕ ЈЕ МА- КЕТА? БЕЛОК И ОСТАЦИ СУ ДАЛЕКО, ЈЕР ПОСМАТРАЈУ ПО- ГРЕШНО МЕС- ТО?

НАСТАВАК У СЛЕДЕЋЕМ БРОЈУ

ИСТИНИТА
ДЕТЕКТИВСКА
ПРИЧА

ТАЧНО У ПОДНЕ

Сређујући белешке
инспектор Сретен Јановљевић
је постајао
све зловољнији:
били су му познати
готово сви битни детаљи
случаја који му је
поверен осим
једног — кога да ухапси!

Тек што је стекао звање млађег инспектора, Сретен је дошао на нову дужност у градић А. Био је сам и требало му је доста времена да се привикне на нову средину. После рада обично је шетао главном улицом, седео у кафани и посматрао људе. Понекад, се са сетом сећао великог града у којем је рођен и где је имао много пријатеља. Али, долазак у А био је на изврстан начин изазвао за њега. Колеге са којима је радио лепо су га прихватили, у посао се добро укључио. Истина, био је мало нестрпљив, желео је да се што пре докаже. Тог јулског поподнева остао је нешто дуже у канцеларији јер је хтео да доврши неки извештај. Уосталом, није му се баш журило у самачку собу. Желео је и да напише писмо родитељима и да онда мало прочета. Таман је увукао папир у машину, кад је ушао дежурни милиционер.

— Инспекторе, управо су јавили да је опљачкана продавница у центру града. За који тренутак стићи ће и осталих из екипе за увиђај. Ви сте одређени да кренете с њима.

Педањти лопови

Сретен је осетио како му је срце заиграло. Није прошло ни месец дана откако је дошао а већ су га одредили да води екипу! Била је то шанса каква се само пожелети може. Мораће да је искористи и покаже шта зна.

Када је десетак минута касније стигао на лице места, било му је одмах јасно да се ради о дрској провалној крађи. Велика продавница текстила у главној улици градића била је у буквалном смислу речи — испразњена. На рафовима није било ничег а по поду су били разбацани папири, опушци цигарета и нагорела палидрваца. Све је говорило да је у провали учествовало више особа.

На путнику, испред самог улаза у продавницу, јасно су се одртавали трагови камионских гума.

Сретен је пришао пословођи који је и пријавио крађу и представио му се. Питања није требало да поставља: човек је сам почео да прича.

— Било је тачно дванаест сати кад смо сви изишли из продавнице. Ја сам закључао врата.

Кад сам се у петнаест часова вратио, сви продавци су већ били окупљени. Не слутећи ништа, откључао сам врата и угледао овај... лом.

Пошто је завршио разговор са пословођом, Сретен је обишао продавницу: у њу је могло да се уђе на двоја врата. Једна су била с улице, а друга из дворишта. Та споредна била су закључана и кључ се налазио у брави.

У малом ограђеном простору поред главног улаза у продавницу налазила се благајна. На зиду изнад касе висио је резервни кључ тих врата.

Дрсни и зешти

Убрзо су се јавили и први очевици крађе. Рекли су да су видели камион и раднике који су утоварили робу. Било их је петорица. Један од њих имао је списак и пажљиво водио евиденцију шта се утовара.

Сретен је рекао криминалистичком техничару да обрати посебну пажњу на споредна врата. На њима је и пронађен једини траг: на горњој ивици видела се линија, изгледало је као да је ту само обрисана прашина.

Детаљно су прегледане све просторије продавнице али дру-

гих трагова није било: није пронађено баш ништа што би указивало на евентуалне извршиоце. Сретен је морао да призна да су се показали не само дрски већ и вешти. Очигледно, радило се о искусним криминалцима.

Кад је увиђај завршен, Сретен је пешнице кренуо у СУП. Већ је имао неке магловите идеје које је хтео што пре да стави на папир.

— Да направимо један снимак? — тргао га је из размишљања непознат глас.

— Хвала, не треба — одговорио је а онда махинално упитао: — Имате ли дозволу за рад?

— Како да не — одговорио је улични фотограф. — Па ја сваког дана овде радим.

— У реду — одговорио је Сретен и продужио ка СУП-у. Није био нарочито расположен да проверава говори ли човек истину или не: сад је био преокупиран важнијим стварима. Стигавши у канцеларију одмах је почео да прави белешке. Провала је, у то уопште није требало сумњати, била добро испланирана. Извршиоци су, ни у то није требало сумњати, добро познавали унутрашњи распоред продавнице. Један од њих се вероватно непосредно пре затварања сакрио иза неког рафа да би затим саучесницима отворио врата. Кад

је завршено са утоваром робе, један од провалника је закључао главни улаз, оставио кључ изнад касе и изишао на споредна врата. Траг на њима указивао је на технику којом се послужио да би их изнутра закључао. Кључ је затегнуто на закључавање, провукао кроз отвор на његовој глави јачи канап и затим изишао. Све што је још требало да уради је да затегне канап који је окренуо кључ и да га потом извуче.

На правом путу

Сретен је неколико пута прочитао белешке. Био је прилично сигуран да је на правом путу: провала је највероватније извршена тако како је претпостављао али је преостајала једна „ситница“ — требало је открити извршиоце.

Сутрадан је направљен детаљни план рада: подељени су задаци а затим се кренуло на посао. Прво је проверена могућност да је сам пословођа продавнице организовао провалу али се показало да је ова претпоставка потпуно неоснована. Затим су проверене још неке претпоставке а онда је истрага стала. Време, наравно, није. Сретену се већ чинило да у погледима колега види неверицу да је дорастао повереном задатку.

Од крађе је прошло већ месец дана кад га је позвао начелник и саопштио му да је одлучио да позове у помоћ колеге из Београда. Сретен је требало да припреми досије и помогне им колико може. Враћајући се у своју канцеларију млади инспектор је осетио како нешто почиње да га стеже у грлу: покушавао је да сам себе увери да нема чега да се стиди, да није срамота то што није успео да оконча случај. Сигурно је превидео неки детаљ, ситницу која би га довела до решења! Одлучио је да још једном прочита цео досије. Кад је завршио са читањем ставио је главу међу шаке и замислио се. Одједном му је синило: сетио се детаља који је могао да га одведе на прави пут.

Знате ли чега се сетио Сретен? Ако не знате која му је идеја пала на памет потражите решење на страницама „Мале поште“.

Из старе штампе

12 ЧЕШЉАЧА НА ЈЕДНОГ ФИЦИЈАНЦА

Физијанци имају необично густе и јаке власи како на глави тако и на бради. Ниједно племе Јужног океана не чешља се брижљивије од Физијанаца. Поглавица, већ према својој важности и богатству, држи крај себе од два до дванаест чешљача који не смеју да се баве ничим другим до чешљањем и удешавањем главе свог господара. Не смеју чак да својим устима приносе сами храну да не би испрљали прсте који треба да обављају тако важан посао!

Фризирање каквог важног гизделина траје свакодневно по неколико часова. У почетку му чешљачи утрљавају у главу уље или масло помешано с црним прахом добијеним од ораха лауди. Затим главни чешљач узима иглу за косу или уски дугачки штапић начињен од корњачине коре и преко њега превлачи готово сваку влас посебно, тако да се уковрца. На тај начин Физијанци добијају

ДВОБОЈ ГВАЈАНСКИХ ИНДИЈАНАЦА

У селима гвајанских Индијанаца за празнике кад мушкарци одмеравају своју снагу приређују се веома оригинални двобоји. Борци стају укруг држећи обема рукама дугачак штит од оплетеног прућа — држачи са стране су две палмове гране. Борба се одвија овако: два противника стају један према другом са штитовима и ослањају штит на штит. Мишићи бораца се напрежу: сваки од њих се труди да обори другог и покрије га својим штитом. Кад, најзад, један од њих више не може да издржи и падне, противник баца на њега свој штит и сам леже на њега притискајући противника све док овај не изгуби свест. После тога победник извлачи побеђеног испод штита теглећи га за косу и уз громке одобравајуће повике присутних слави своју победу испијајући посуду од тикве напуњену неким домаћим напитком од хмеља, сличним пиву.

(1893)

НАНО НАСТАЈЕ СУЈЕВЕРЈЕ

У Швајцарској и неким крајевима Немачке постоји обичај да се стабло младе војке обавија платном којим је умиван покојник! По народном веровању дрво повезано таквим платном боље и

брже расте, а у неким крајевима сматрају да ће душа покојника остати у чистишту све док платно не иструне. Овај обичај темељи се на пажљивом посматрању и у почетку није имао никакве везе са сујеверјем. Наиме, нико није хтео да користи мараму којом је покојник опран. Ваљито је... е, то је штедљивим сељацима било жао, па су смислили како да је корисно употребе: њоме ће обавити стабло младе војке. По начину како се ова марама везује јасно је да она служи као примитиван прстен који треба да заштити дрво од инсеката. На тај начин потврђује се сујеверно веровање да дрво обавијено оваквом марамом боље расте. Прстен начињен од лепка или смоле, који воћари често користе, није ништа друго до усавршено подражавање прстена што га сељани праве од марама којом је покојник умиван.

(1908)

КАТАСТРОФА РАКЕТЕ

Покушај америчког научника Дарвина Лајна да у атмосферу на даљину од 300 километара избаци ракету, завршио се катастрофом. Покушај је извршен на огранцима Алпа на северу Италије. Ракета, набијена експлозивним средством (чији се састав држи у тајности) и тачним кисеоником, експлодирала је при покушају избацивања с врха планине убијши једног од учесника опита и ранивши двојицу, у том броју и самога Лајна. Поред тога, на ракети су уништени драгоцени специјални инструменти.

(1931)

ПРАВИ И ЛАЖНИ БРИЛИЈАНТИ

Постоји веома лак и једноставан начин да се лажни брилијанти одвоје од правих: на листу папира написати тачку и погледати је кроз камен. Ако око види само једну тачку, брилијант је прави, а ако види неколико тачака сумње не може бити да је лажан.

(1897)

ОСАМ ДЕЦЕНИЈА У ЛЕДУ

Необично топло време, које последњих година влада на Арктику, омогућило је да се разјасни под каквим су околностима страдали неки давно и без трага нестали истраживачи најдаљих северних географских ширина.

Читав свет облетела је вест да су у августу прошле године нађени остаци Андреове експедиције са свом опремом и дневницима који су прележали под снегом и ледом 33 године.

Међутим, готово непримећено прошло је једно откриће од ништа мањег значаја. Ради се о томе да је канадски пилот Бервуд открио трагове експедиције знаменитог Џона Франклина. Враћајући се авионом са Северног магнетног пола, Бервуд је на Земљи краља Вилема открио два логора Франклинове експедиције. Многобројни ту нађени људски скелети и различити документи не остављају никакву сумњу да су пред нама остаци експедиције коју непрекидно траже од 1847. године.

Као што је познато, Франклинова експедиција је, напустивши обале Енглеске 1845. године, на два брода и са 129 људи, кренула на север с циљем да прође северозападним пролазом из Атлантског океана у Тихи. Франклин и његови сапутници нису, као што знамо, успели да се врате. Нестали су без трага. Енглеска и друге земље Европе и Америке опремале су и слале многе експедиције да траже Франклина. Први трагови експедиције били су нађени 1850. године на острву Бери, на месту где се експедиција зауставила и где је оставила своје ледом разбијене бродове. Потпуније податке о Франклиновој судбини добила је 1895. године експедиција Мак Клинтока коју је својим средствима опремила Франклинова удовица. Из нађених докумената та експедиција је закључила да је Франклин погинуо крај северних обала Земље краља Вилема после чега су се преживели чланови искрцали на обалу али су и они страдали пошто нису нашли никакво пребивалиште.

Експедициони брод који је послат до места што га је Бервуд открио брижљиво ће истражити остатке логора Франклинове експедиције, брижљивије но што је то сам Бервуд могао.

(1931)

фризуру која у обиму може да има и два аршина. Чешљачи потом узимају комад танке и као муслин лаке тканине, савијају је и набирају око високо наковрчане косе да би је сачували од прашице и росе. Тај покривач за главу, сличан чалми, називају „сала“ и она представља украс дозвољен само поглавицама. Ако би се обичан смртник осмелио и уредио себи такву фризуру, платио би животом за такву дрскост. У „салу“ је обично забодена дугачка игла од корњачине коре за чешање главе јер ни прст ни чешаљ не могу да прођу кроз густу шуму косе по којој се весело шета мноштво ситних животиња. Слична фризура има то предимство што штити сопственика од удара јер чак и дејство штапа бива знатно умањено. Игла у коси носи се различито, зависно од положаја у друштву. Само краљ сме да је носи спреда, његови доглавници са стране, а мање важне особе за ухом — као писари своја пера.

(1893)

У
СЕНЦИ
МУНДИЈАЛА

ФЕШТА У ФИРЕНЦИ

И ОВЕ ГОДИНЕ,
ОД 20. ДО
27. ЈУНА.
У ГЛАВНОМ
ГРАДУ ТОСКАНЕ
ОДРЖАН ЈЕ
ТУРНИР
ИЗМЕЂУ ЧЕТИРИ
ЕКИПЕ „КАЛЋА“:
ЦРВЕНИХ,
БЕЛИХ,
ЗЕЛЕНИХ
И ПЛАВИХ.
СВЕ У ЗЛАТУ,
СВИЛИ
И КАДИФИ.

Фирентинци су веома поносни на своју фудбалску традицију: сматрају да је игра за којом лудује цео свет измишљена баш у њиховом лепом граду. У ствари, још у време старог Рима овде, у Флоренцији, како се тада звала Фиренца, игра лоптом била је омиљена. Називали су је харпастум, а по врсти је била баш ногомет. Мало мање загрижени фудбалски патристи признају, ипак, да се харпастум развио из игре наслеђене од старих Грка.

Када су Цезарови легионари освојили и далека острва у Атлантском океану и назвали их Британија, однели су тамо и лопте за харпастум. Ваљда се тамошњим Англичма, Сасима и Келтима лопта допала, па су њихови потомци после много векова измислили фудбал.

У сваком случају калђо — како Италијани називају ногомет — доживео је баш у ренесансној Фиренци својих историјских пет минута. Из старих архива се види да је чувени Лоренцо Медичи — фирентински владар из 15. века — био страствен навијач. А играчи, све сами патрицији и моћници ренесансног доба: Строци, Алемани, Ручелаци, Салвијати... Њихова су одела, пише у хроникама, била „лепа и весела“, све брукат и сомат дивних боја (у ренесанси је била нарочито омиљена пурпурна), оперважена и извезена златним нитима.

Играчи се, ипак, нису презнојавали и прљали у тим дивним оделима, него су их — и то су забележили ренесансни хроничари — пред утакмицу свлачили, а приликом проглашења победника опет су се свечано одевали и постројавали.

Сваки тим имао је 27 играча, терен је био четвртаст, ограђен зидићем и малим шанцем. Циљ игре је био — дати противнику гол. Шта би друго! Наравно, биле су ту и судије смештене на високим седиштима да би могле видети цео терен, а њихова одела носила су боје оба тима — како би била наглашена њихова непристрасност.

Пред отварање фудбалског турнира учесници у свечаној поворци пролазе кроз град. На челу јашу „званичници“: организатор целог такмичења, судије предвођене врховним. Иза њих дефилију стегоноше, трубачи, добошари, такмичари... На оделима би им сигурно позавидео и сам Лоренцо Медичи, поглавар Фирентинске Републике.

Замислимо још отмену публику на једној и фирентински пук на другој страни, заставе, фанfare, добоше, и, у доба Лоренца Медичија, жирафу. Она није спадала у правила калћа, али је била прва жирафа доведена у Европу и Лоренцо се њоме силно поносио. Забележено је да ју је јутром шетао фирентинским улицама, жирафа је вирила у прозоре првог спрата где су се као случајно налазиле лепе ренесансне даме и нудиле „ван-европску зверку“ поморанцама.

У данашње време сваке године у јуну на терену за калћо све је исто као у ренесанси. Једино су гледаоци одевени модерно (нема ни жирафе), а мали уступак су спортске патике на ногама играча. Што се тиче свечане поворке којом се отвара турнир и дивних, парадних одела учесника, на сјају би им можда позавидео и некадашњи Лоренцо. А и на публици! Утакмице у врту Боболи гледало је чак десетак хиљада људи међу којима много страних туриста.

М. К.

На терен се уносе заставе с амблемима учесника. Може се слободно рећи да оволико хиљада навијача нису имали гимнови у доба ренесансе када је фирентински „калћо“ био више од игре: ствар друштвеног престижа.

Баш овако изгледали су дресови пре пет или шест векова. Ипак, добро погледајте слику: примећујете ли на ногама играча данашње спортске патике? Да су их имали ренесансни фудбалери, сигурно би се мање клизали по прашњавом терену. Још један уступак нашем времену су машински ткане чарапе, а не шивене од свиле...

РОЛИНГСТОУНС ДВЕ ДЕЦЕНИЈЕ УСПЕХА

Битлси и Ролингстоунси — свако на свој начин — обележили су успон светске рок-музике, али су са нама данас заједно само ови други, са двадесет година искуства и небројено много успеха и спектакуларних тријумфа. Опстати у рок-бизнису дуго времена мука је која мори све рок-музичаре, али су Ролингстоунси нашли право решење: увек нови, изненађујуће свежи, увек привлачни за младе генерације које су о њима чуле од својих родитеља, Ролингстоунси и данас дају печат кретањима рокерске моде и својим албумима обележавају садашњу музичку еру.

Зато и не чуди чињеница што је сваки њихов албум бестселер, плоча која се продаје у неколико милиона примерака, јер публика добро зна да ће им Ролингстоунси увек дати оно што желе — искреност, убеђење у снагу рок'ен'рола и

добру забаву. Тако и најновији ЛП „Still Life“ — снимљен за време америчке турнеје 1981. године — тренутно бележи успехе широм света јер на најбољи начин комбинује старе добро познате песме у новим аранжманима са темпераментном атмосфером која влада на свим њиховим концертима.

На питање новинара да ли ће се Ролингстоунси (који су већ зашли у пету деценију) ускоро повући са рокерске сцене, Мик Џегер, певач и вођа групе, одговорио је:

— Док будемо могли да ходамо и свирамо, постојаће и Ролингстоунси. Важно нам је да ће увек уз нас бити наша публика која нас верно прати толике године, важно је да ће увек бити оних који ће нас памтити и подржавати. Баш због таквих верних навијача Ролингстоунси ће и даље свирати...

МОЈ ИЗБОР

Зовем се Милан Миладиновић и живим у Окрутници. Имам 17 година и ученик сам школског центра „Празна петолетка“ у Трстенику. Редовно читам „Политикин забавник“ а „Хит страна“ је прво што погледам у листу. Што се музике тиче, слушам добар рокенрол и хеви метал. Ево десет песама које се најчешће „врте“ на мом грамофону:

ДОМАЋЕ

1. ЖИВЕО РОКЕНРОЛ
— Ватрени пољубац
2. АУТО-СТОП
— Дивље јагоде
3. ДЕВОЈКА БРОЈ 8
— Атомско склониште
4. ОДЛАЗАН У ГРАД
— Рибља чорба
5. ДУБЛЕР
— Генерација 5

СТРАНЕ

1. LOVE ME LIKE
A REPTIL — Motorhead
2. FOOL FOR YOUR
LOVING — Whitesnake
3. SMOKE ON THE WATER
— Deep Purple
4. HELLS BELLS
— Ac/Dc
5. NEVER TOO LATE
— Status Quo

ЈЕСТЕ ЛИ ПОП - ЕКСПЕРТ

2. Ивица Тидовић је некадашњи бубњар групе:
а) Идоли
б) Шарло акробата
в) У шкрипцу
3. Гитариста групе Парни ваљак зове се:
а) Драган Јовановић
б) Јурица Стјублић
в) Хусеин Хасанефендић

1. Бора Ђорђевић је био вођа групе:
а) Врх ветар
б) Сунпокрет
в) Здравко

4. Дејвид Гилмор је гитариста групе:
а) Денесис
б) Ху
в) Пинк Флојд
5. Група Скорпио је из:
а) Мађарске
б) Пољске
в) Немачке
6. Вођа групе Аеродром зове се:
а) Јасенко Хоура
б) Марко Врећел
в) Јура Паћен

Читаоци јављају

РИБАРЕЊЕ НА НИШКОМ АСФАЛТУ

Омладинско позориште „Трећа половина“ ради при Дому културе и представља прави хит последњих месеци у Нишу.

Позориште је младо: по годинама чланова и времену свог постојања. Постоји три године и све представе су изузетно популарне, нарочито међу младима. Томе свакако доприноси и музика која је саставни део сваке представе. Са „Трећом половином“ су радиле многе нишке групе: „Галија“, „Мама рок“, „Кербер“, „Лутајућа срца“ и „Там там“. Неки од хитова ових група („Галијин“ „Децимен“ и „Буђење у осам“ групе „Мама рок“) први пут су извођени на представама овог позоришта.

Редитељ позоришне групе Десимир Станојевић, иначе глумац Народног позоришта, раније је био рок музичар, па је то утицало да ствара представе блиске младима — сатиричне рок-мјузикле. Најновија представа „Рибарење на асфалту“ Тимошенка Милосављевића већ је помрачила славу ранијих хитова „Љубавни зов Марка Мрче“ и „Љубав и Оливер“.

Ово позориште се представљало и околним градовима као и житељима Скопља, а право признање доживело је учешћем на Фестивалу сатире у Загребу. Тада је представа „Рибарење на асфалту“ била играна у неколико градова Хрватске а потом и у београдском Студентском граду и у Дому омладине. У припреми је нови сатирични рок мјузикл „Краљевић Марко — тајни агент 007“.

Тања Лазаревић
ученица ОВО „Стеван Сремац“
18000 Ниш

Сцена из представе „Рибарење на асфалту“ позоришта „Трећа половина“ из Ниша.

ИЗ ПОСЕДАРЈА

Прије двије године у Поседарју је основана рок-група GIBSON JUNIOR. Њени чланови су: Велимир Кланац, бас гитара, Драган Шимурина, ритам гитара, Драган Новаковић, соло гитара и Марица Брала, вокал.

До сада су наступали у Поседарју и неколико пута у околним мјестима. Група осим туђих композиција свира и сопствене од којих су међу њиховим супраганима најслушаније: „Пољубац“, „Ти само спавај“ и пјесма „Ново јутро“.

Контакт адреса: Марица Брала, Обала маршала Тита 20, 57242 Поседарје.

Вест је јавио наш читалац: Дражен Брајдић, Мажурашићев трг 12, 41000 Загреб.

КЛУБ СРЕБРНИХ КРИЛА

Јављамо вам се у вези с нашом најпопуларнијом групом, а то су, наравно, Сребрна крила. Овде у Словенији имамо клуб Сребрних крила (КСК), па желимо да се прошири на читаву земљу. Знамо да вас је још много који волите ту нашу најпопуларнију, најбољу и исто тако — најлепшу групу. У клубу нас има од десет до преко двадесет година јер су Сребрна крила успела да премосте препреке између генерација. Пишите нам на следеће адресе, свима ћемо одговорити!

Матеја Жуњец
Стара пот 4
61234 Менгеш

Каћа Бастл
Тробље 31
62380 Словен Градец

Катица Гроф
Сколиброва 8
62270 Ормож

Маја Миртич
Долењска 129/Б
61000 Љубљана

7. Нови албум групе Азра зове се:
а) Равно до дна
б) Фидигрански плочници
в) Вруће игре

8. Бил Вајмен је басиста групе:
а) Бич бојс
б) Тен Јеарс афтер
в) Роллингстоунс

9. Браћа Бродарићи су чланови групе:
а) YU
б) Метак
в) Физм

10. Група Параф је из:
а) Ријеке
б) Пуле
в) Копра

ТАЧНИ ОДГОВОРИ:
1. а) 2. б) 3. в) 4. в) 5. в) 6. в) 7. в) 8. в) 9. в) 10. в)

БЕРЗА ПЛОЧА БЕРЗА ПЛОЧА

Продајем следеће ЛП плоче: „Пробај ме“ Оливера Мандића, „Мојој мами...“ Ђорђе Балашевић, први албум Сребрних крила, „Leave A Light“ групе Ерапши (Eruption), албум „Вандидо“ састава La Bionda, албуме „Ако приђеш ближе“ и „Због тебе“ Здравка Чолића, „Тамна страна месеца“ групе Пинк Флојд, као и двадесетак синглова. У обзир долази и замена за албуме „Greatest Hits“ Dorsa и „Difficult To Cure“ групе Rainbow.
Јасмина Пешић,
Доситејева 18
35230 Ђуприја

Продајем касете по цијени од 100 динара: „Недовршене приче“ (Нови филм) „Ша-ла-ла“ (Сребрна

крила), и два рекета за стоки тенис — 250 динара. Спиро Подунавец,
Окешинец 93,
41313 Новоселец

Купујем добро очуване плоче са добро очуваним омотом „Let There Be Rock“, „Powerage“, „High Voltage“ и „Highway To Hell“, све од групе AC/DC.
Томислав Максимовић,
Палмира Толатија 4/1
71000 Сарајево

Продајем око сто плоча рок музике по цијени од 150 динара комад. За попис пошљајте марку.
Ненад Левак,
Кумичићева 14
42000 Вараждин

Купујем добро очувану плочу групе AC/DC „High Voltage“ по цени од 100 динара.
Предраг Микић,
Омладинских бригада
174/43
11070 Нови Београд

Продајем касете групе Битлс на којима су песме са свих најновијих албума. Заинтересовани могу да се обрате на адресу: Дејан Манић,
Пана Ђукића 29
18000 Лесковац

ШКОЛА ГИТАРЕ

1. Акорди — 2. Теорија
3. Мелодије 150 динара.
Плаћате поштару
Виши курс — 100 динара
Васиљевић Милун
пост ресторант
11001 Београд

МУЗИЧКА ПОШТА

Две девојчице из Београда желеле би да оснују групу. Зато молимо три заинтересоване девојчице да се јаве и пошљу слику на једну од ове две адресе:

Тања Еремић
Гласничка 7
11000 Београд

или

Мирјана Марјановић
Устаничка 139
11000 Београд

P.S. Девојчице не смеју бити млађе од 11 ни старије од 13 година.

Једна Ирена из Крушевца пише: „Реших да се обратим за помоћ мом најдражем листу. Однедавно сам почела да се занимам за музику КИМ ВАЈЛД и мислим да је она заиста добра. За слике, постере и текстове песама ове певачице дајем салвете, љубавна писма, папирнате лутке и разгледнице“.

Ирена Костић
Веце Корчагина б.
брок „С“
37000 Крушевац

БИМ И БУМ

ПАЖЉИВО ОДНЕСИТЕ ТЕ ПРИНЦЕС-КРОФНЕ КОД МИС АЛГЕБРЕ! И НИКАКВИХ МАНГУПЛУКА... ЈАСНО?

ЈАСНО, МАМА!

ЗНАЧИ, ЈА САМО ТРЕБА ДА ВИЧЕМ: БИМЕ, БУМЕ, ОВАМО!

ТАЧНО! А КАД СТИГНУ И ЗАЛЕПЕ СЕ, ЈА ЋУ ЗГРАБИТИ КОЛАЧЕ!

ХВАЛА ТИ, ЛЕНО! ПОКА-ЗАЋЕМО МИ БАМУ!

МЕНИ ЈЕДАН КОЛАЧ, ЗА НАГРАДУ, ВАЖИ?

ВАЖИ! ТИ ДРЖИ КРОФНЕ, А МИ ЋЕМО РАКУ!

1982 King Features Syndicate, Inc. World rights reserved.

ЕВО ИХ, БАМЕ! БИМЕ! БУМЕ! ОВАМО!

ГЛАСНИЈЕ, ДОК СЕ ЛЕПАК НИЈЕ ОСУШИО!

БИМЕ! БУМЕ! ОВАМО!

ТО ЈЕ ЛЕНИН ЗНАК!

БРЗО! ЕНО ИХ ТАМО!

ОВАМО!

НЕ БРИНИ, ЛЕНО! ЕВО НАС!

А ЕНО И БАМА!

ОХ, ШТА ЈЕ ОВО? ЛЕПАК?

ЗАЛЕПИЛИ СМО СЕ ЗА ТЛО...

ДАЈ ТО!

ЈАОЈ!

ХАЈДЕ, ЛЕНО! СИПАЈ ТОПЛУ ВОДУ ДА СЕ ОДЛЕПИМО!

УПОМОХ, МИС АЛГЕБРО!

ПРЕДОМИСЛИЛА САМ СЕ! ПРВО ЋУ МАЛО ДА СЕ ЗАСЛАДИМ!

ШРАФНО

ХМ... САМО МИ СЕ ЧИНИ ДА ЈЕ СУВИШЕ НИЗАК!

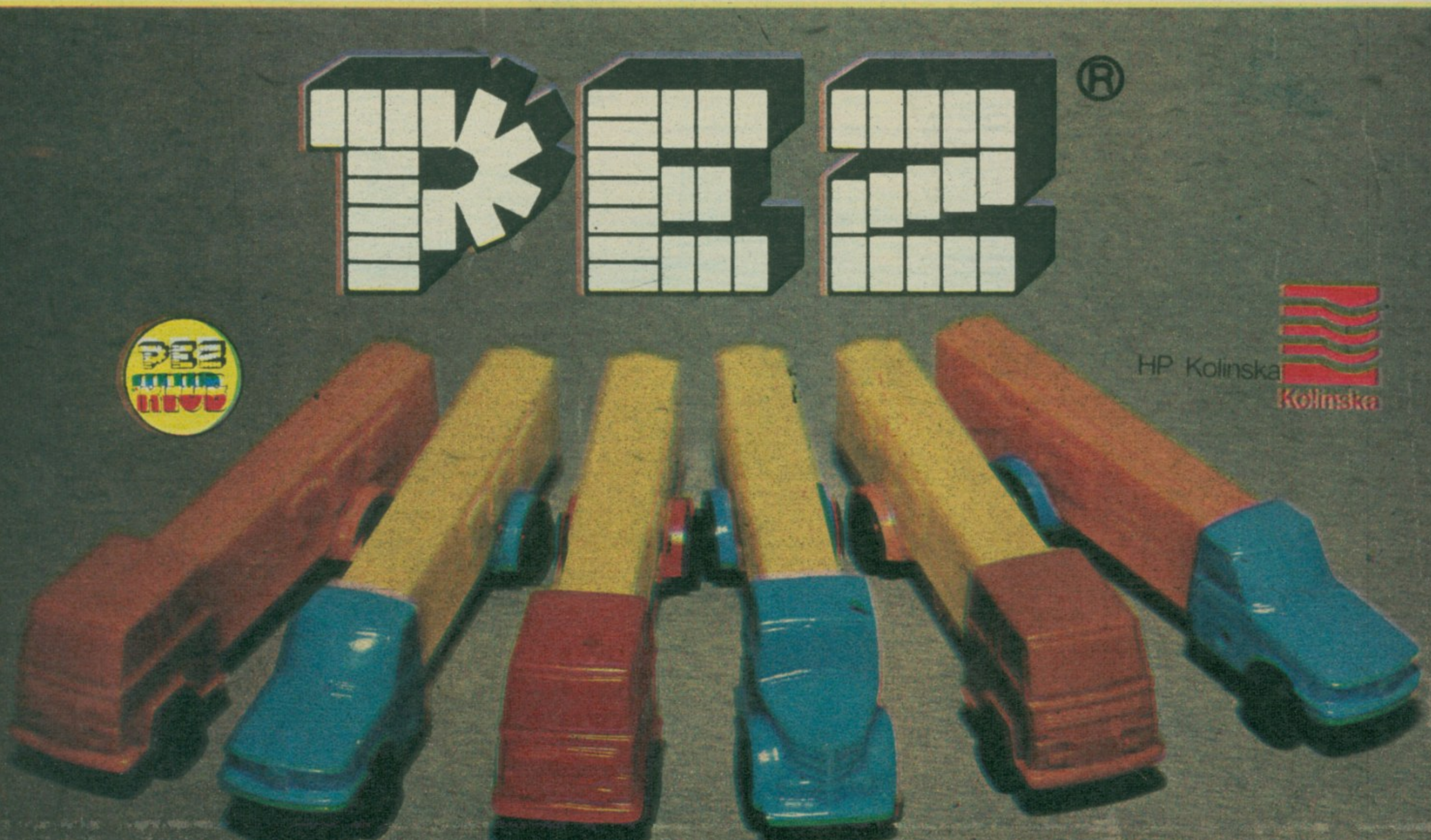
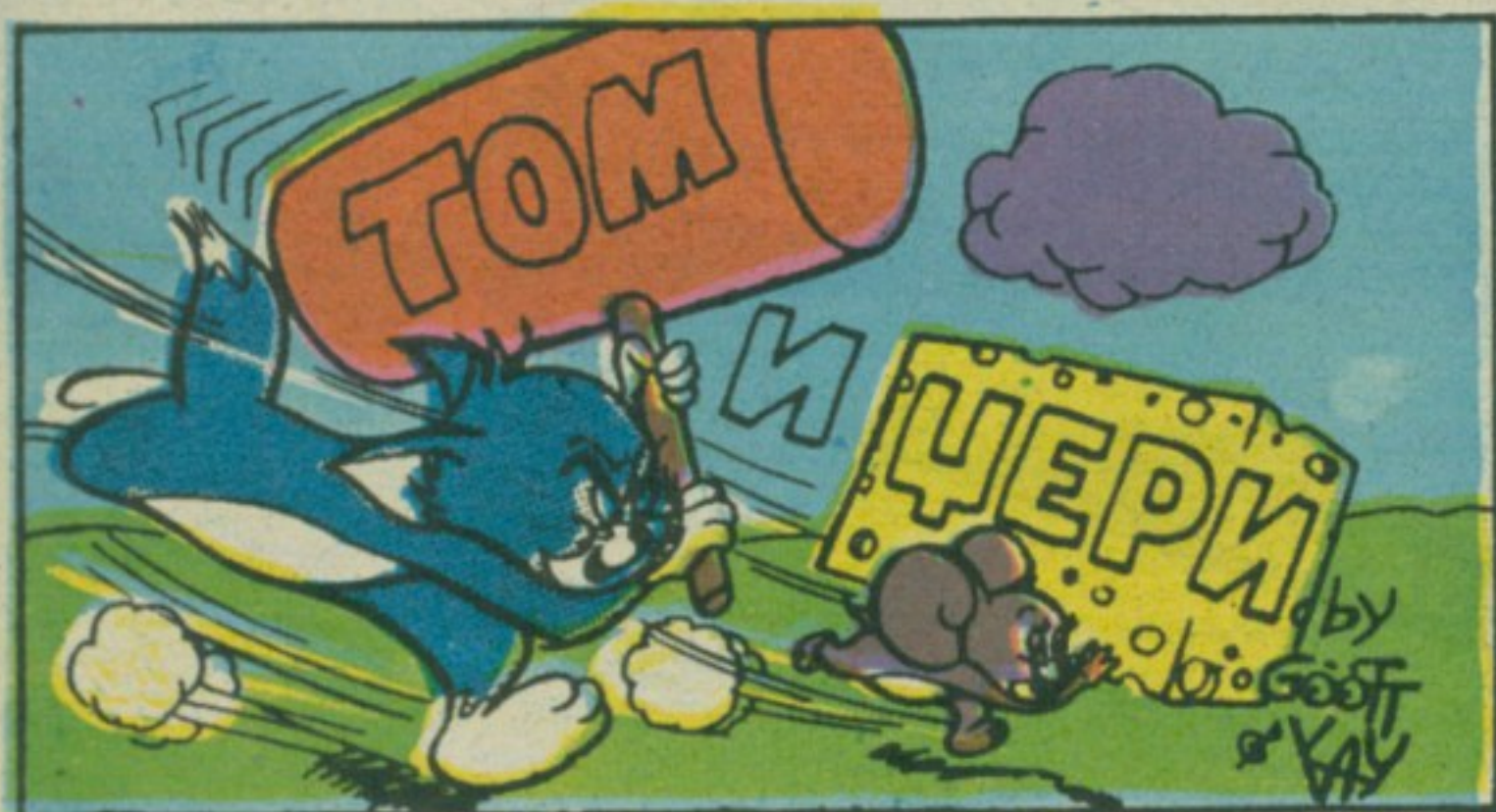

ПА, КОМШИЈА, АКО ПОГЛЕДАТЕ ЦЕНУ, БИЋЕ ВАМ ВИШИ... ПРИТИСАК, МИСЛИМ!

Vukojević

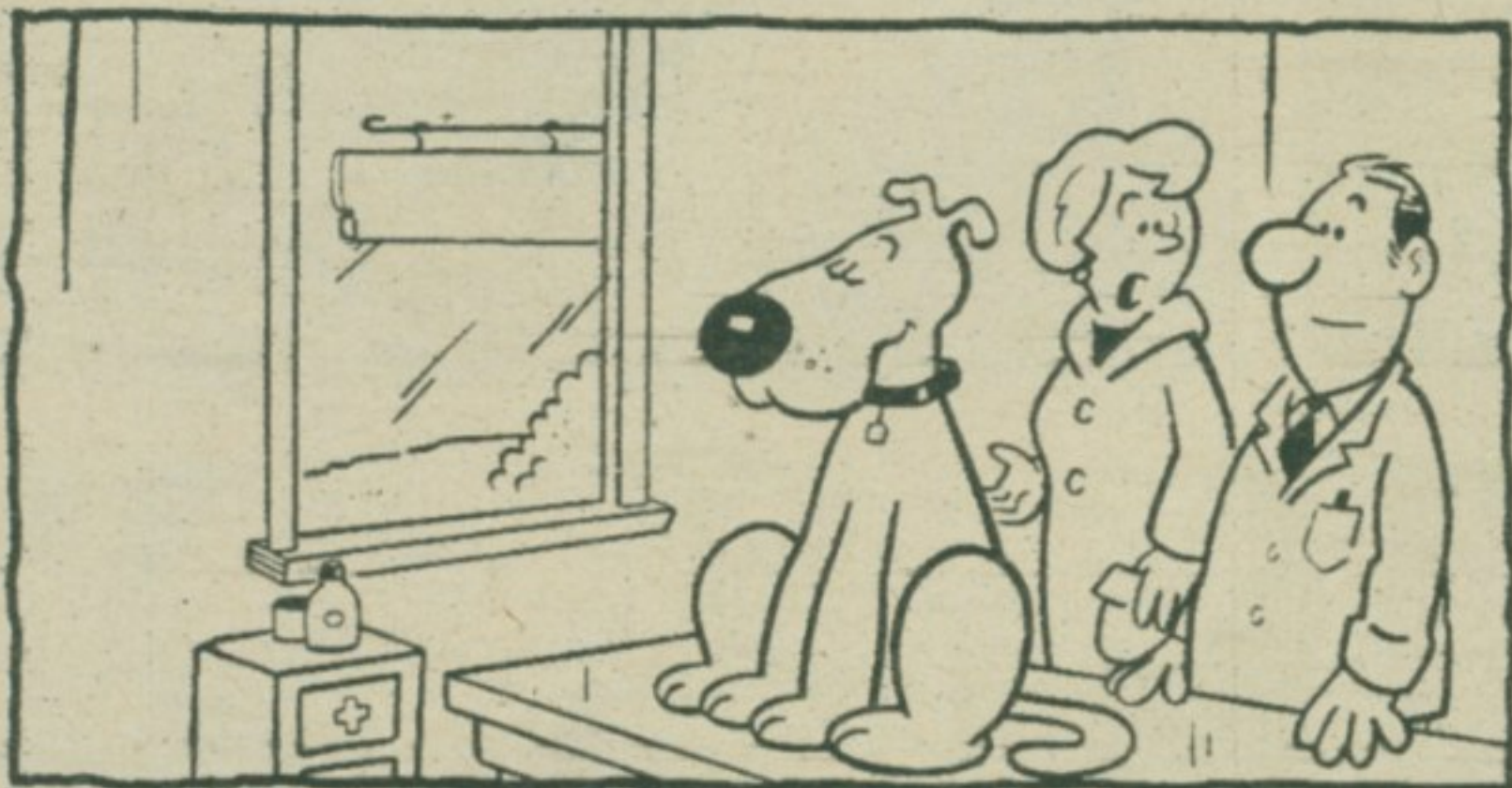

ДРАГИ PEZ ПРИЈАТЕЉУ
 Нове фигурице — PEZ КАМИОНЕ, потражиће у вашој најближој бродавници.
 Играјте се PEZ КАМИОНИМА, сладиће се PEZ БОМБОНИМА!

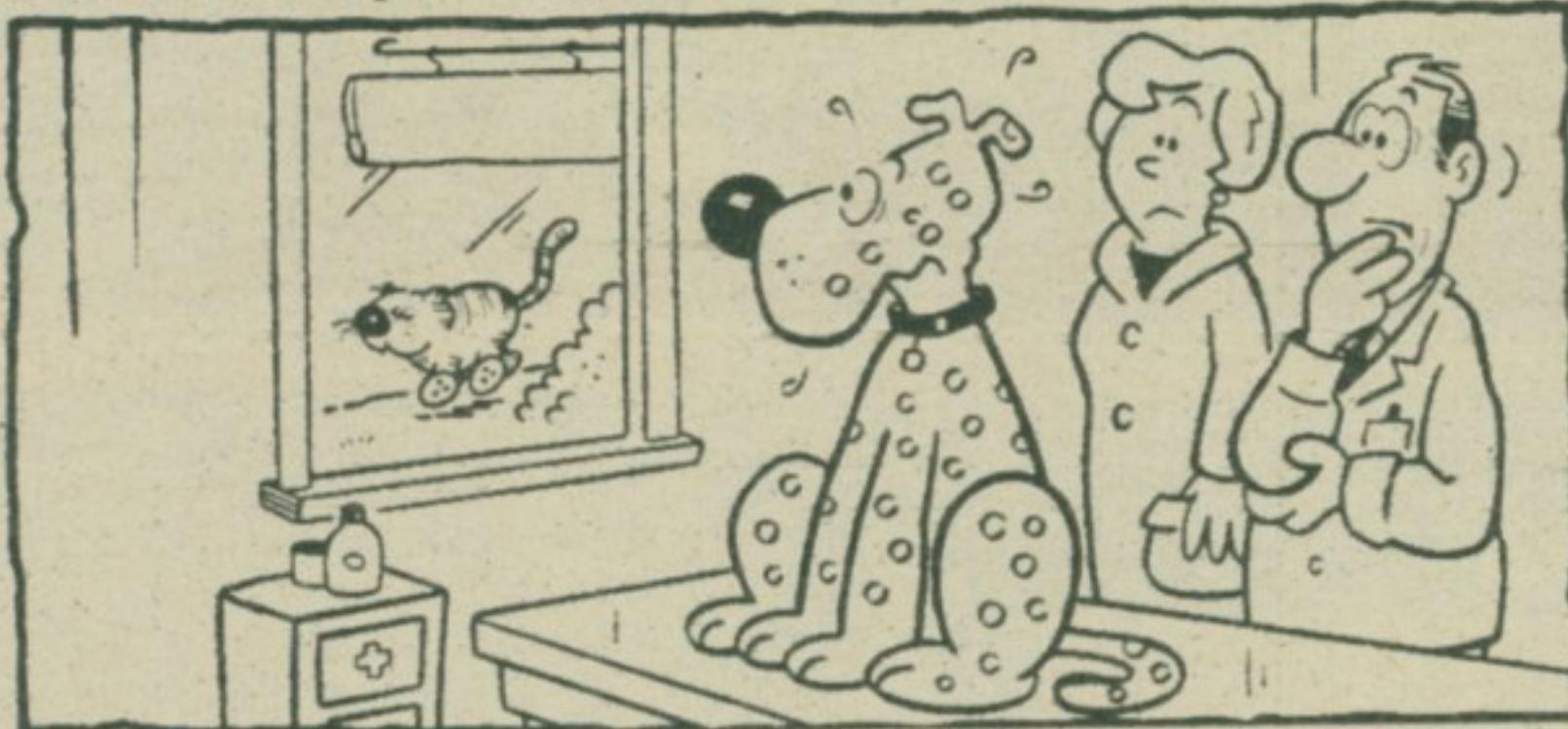

МАЧАК ХАРАЛАМПИЈЕ

— Не знам шта се то с њим догађа. С времена на време добиј нешто као — нервни слом!

— Хм, занимљиво!

ЗА МАТЕМАТИЧАРЕ ИЗОСТАВЉЕНИ БРОЈ

Предложите неком од ваших пријатеља да напише било који број састављен од четири цифре (нека тај број буде, на пример, 7128). Када је ваш друг написао тај број, који ви не смате да видите, реците му да сабере сва та четири броја (збир ће бити 18). Следећу ствар коју треба да уради је да изостави било коју од четири цифре (изоставио је, рецимо, број 1). Нови троцифрени број нека запише, а затим од њега нека одузме већ израчунати збир првобитног четворцифреног броја. Када је дошао до тог броја, ваш друг треба да вам га саопшти (у овом случају биће то број 710). Ви ћете успети да откријете који је он то број изоставио! Како?

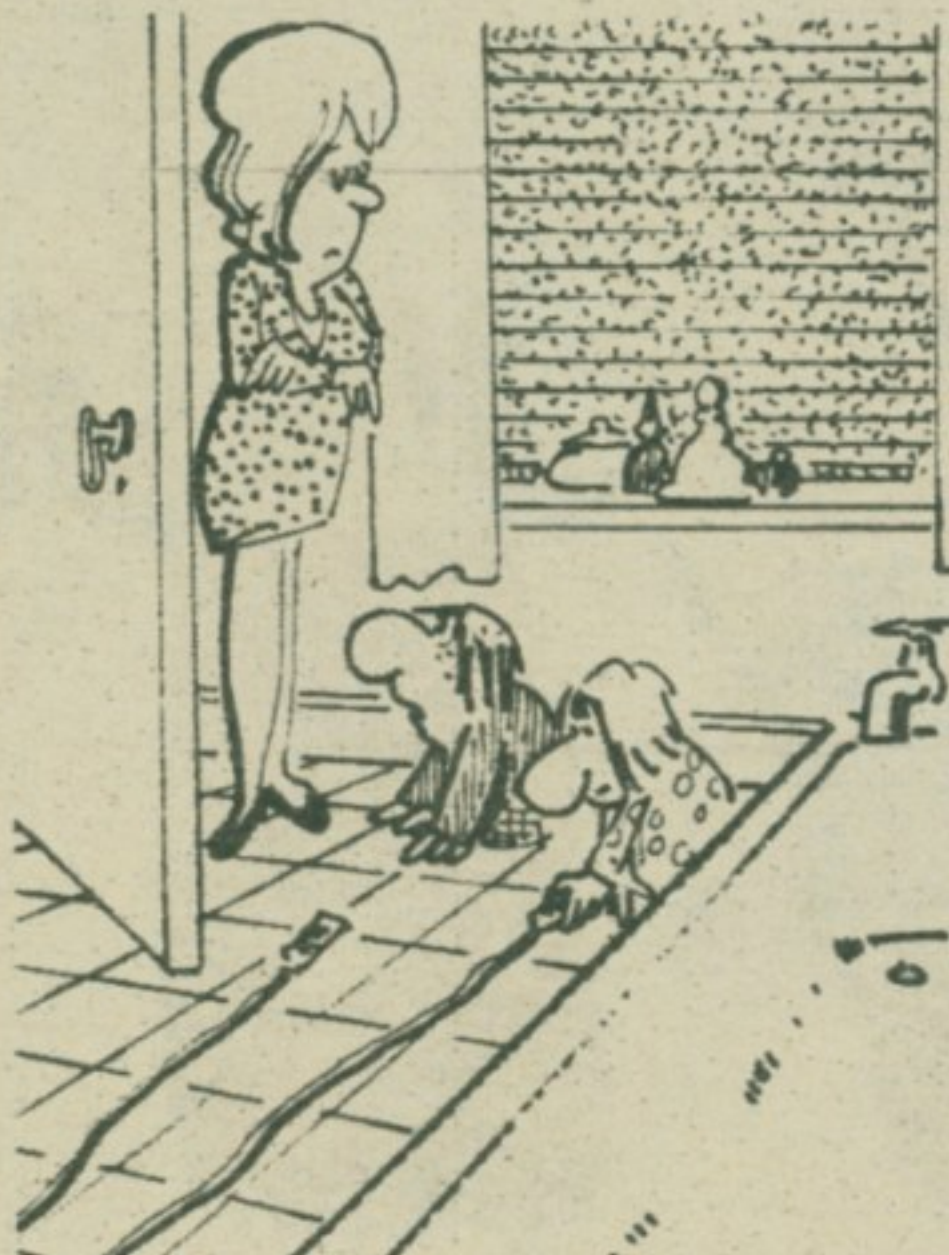
Решење:

11 — есеј
осијан и лажној ви омиј
-еј еј ијој вјорј лонејфит
-овиј еј оинјлој лжј пве
еј лжј лфит ијанј (1=8-8
8=0+1+7) 8 еј лонјлж
вјорј лжјгфј ији 8 вјорј го
елејлж еј лжј ијанјидот еј
ви ијлорј ејлж иј нелпш
својлорј ејлж иј нелпш
еј ијлж ејлж ејлж

ЖУМОР

— Шалио сам се оно о шефу, да долази на вечеру. Хтео сам једном да једем као човек!

— Мама, како то да је ваша па-ста за зубе дужа него ова наша, дечија?

— Добро пази да се шеф не по-јави однекуд, изненада. Највише воли да дође кад га најмање оче-кујеш!

САМО ЗА ВАС

ТРИКОВИ БИГ ПАЛЕТА

САМА СЕ ОКРЕЋЕ

a

b

8

Друштво се скупило, очекују од вас да им покажете нови трик. Ви ћете неког од својих другара замо-лити да одабере било коју кар-ту из шпила који имате већ припремљен пред собом. Ви ту карту узимате и стављате као пр-ву одозго (запамтите — то ћете урадити или испод стола или иза леђа или на неки трећи начин али тако да то друштво не приме-ти). Веома је важно да све карте буду окренуте лицем надолу. Пал-цем леве руке одабрану карту по-мерићете у страну око 2 см (цр-теж а). Сада десном руком ухва-тите цео шпил пажећи да се ода-брана карта не помери па онда, са висине од око пола метра, пустите да све карте падну на сто. Све карте из шпила паћиће лицем на-доле, док ће одабрана карта од-скочити од шпила и окренути се (цртеж b).

И овај трик морате да изводите тачно по упутствима да би вам успео и уз непрекидне коментаре и гледајући их право у очи да бисте свему томе дали што већи значај и тајанственост.

МАРИАРЕТА

Џуџин
Џуџак

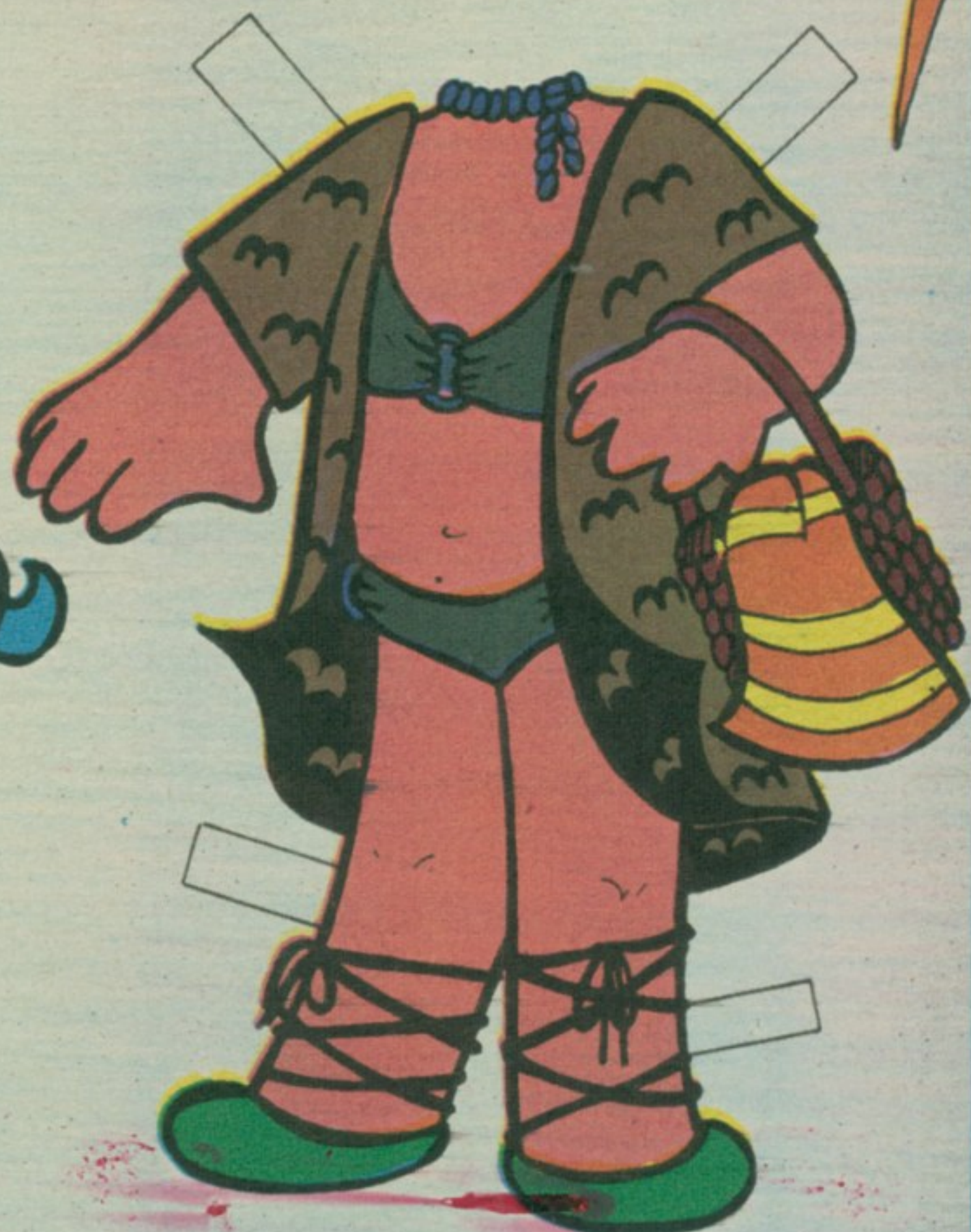
ЛЕПРШАВА
ХАЉИНА

/ПРОСЕЦИ
ПО ЦРТИЦАМА
И ПРОВУЦИ
ГЛАВУ/

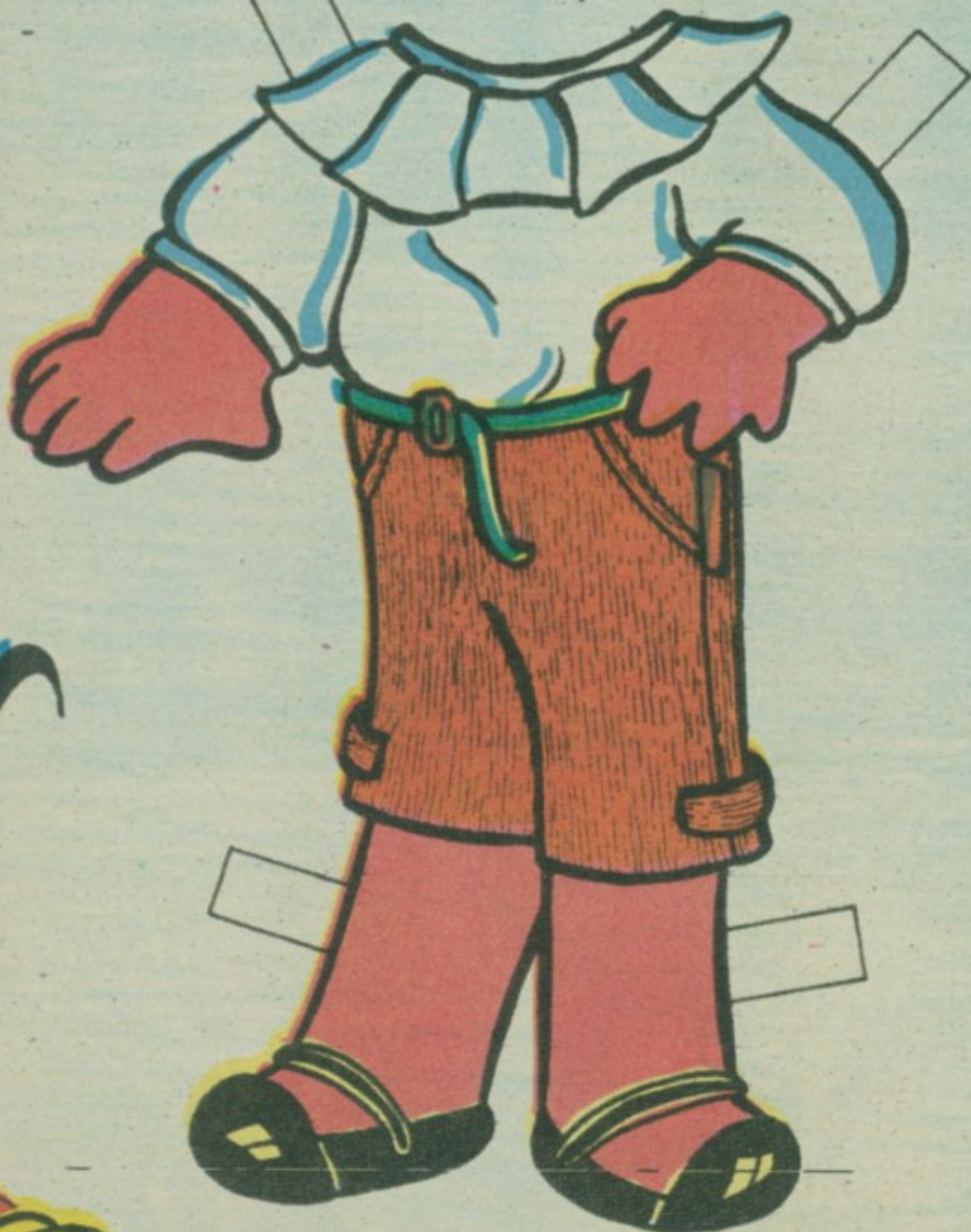

ЛЕТЊИ
ШЕШИР

КУПАЉИ
КОСТИМ

КОМПЛЕТ
ЗА ИГРУ

ХАЉИНА
ЗА ИГРАЊКУ

СУКОБ СВЕМИРС ФЛОТА

Човек
против
туђинца
у
борби
на
живот
и
смрт:
на
коцку
је
стављена
будућност
и
опстанак
целе
наше
цивили-
зације.

ОБАВИЈАСТИЧНА ПРИЧА

ФРЕДЕРИК СТОУН

Карсон отвори очи. Лежао је на песку и зурio у светлу-цав плавичаст задимљени свод. „Или сам полудео, или сам мртав“, помислио је. Песак је био светлоплаве боје. Такав сигурно не постоји на Земљи или некој од откривених планета наше галаксије. Он их је све обишао. Одмах затим утврдио је да је потпуно наг, као и да се ужасно зноји. Само је Меркур међу планетама имао овако високу температуру. Али, он се налазио милионима миља далеко... И онда му се наједном сећање вратило: био је у свом извиђачком броду ван орбите планете Плутон у покушају да лоцира ТУЋИНЦЕ и обавести земаљску армаду која је пошла да их сусретне.

Нико није знао ко су СТРАНЦИ и из које далеке галаксије долазе. Почело је спорадичним нападима на земаљске колоније. Земља се спрема на сукоб са њима саградивши највећу свемирску флоту свих времена. На око 20 билиона миља у свемиру извиђачи су открили приближавање моћне туђинске флоте. У овом часу, земаљска армада од 10.000 бродова и пола милиона борбених свемирских летача чекала је да им препречи пут и сукоби се са непријатељем.

Да, да. Боб Карсон се тога добро сећао, иако то није објашњавало зашто сада седи на плавом песку. Није било ни знака од његовог васионског брода нити васионе. Јер, задимљено плаветнило свакако није представљало простор већ вештачку хемисферу НЕЧЕГА.

Устао је и угледао испод најближег жбуна плавог гуштера са десет ногу. Све се плавило осим једног предмета у близини друге стране кружног зида: црвени диск у пречнику једног метра.

Тада зачу глас у својим мислима: „У ОВОМ ПРОСТОРУ И ВРЕМЕНУ ПОСТОЈЕ ДВА НАРОДА КОЈА СЕ СПРЕМАЈУ НА БОРБУ. ЈЕДАН ЋЕ БИТИ УНИШТЕН, А ДРУГИ, ТОЛИКО ОСЛАБЉЕН ДА ЋЕ И ОН У СКОРО ПОСЛЕ СУКОВА НЕСТАТИ И ПРЕТВОРИТИ СЕ У ПРАХ.“

„Ко... шта си ти?“ оформило се питање у Карсоновој свести.

„ЈА САМ НАЈВИШИ СТУПАЊ ЕВОЛУЦИЈЕ ЈЕДНЕ РАСЕ СКУПЉЕН У ЈЕДНУ ЈЕДИНУ ЦЕЛИНУ. ВЕЧИТУ ЦЕЛИНУ КАКВИХ БИ ВАША ПРИМИТИВНА РАСА МОГЛА ДОСТИЋИ ВАШ КАО И РАСА КОЈУ НАЗИВАТЕ ТУЋИНЦИМА. ЗАТО САМ СЕ УМЕШАО У ВАШ БУДУЋИ РАТ СВЕМИРСКИХ ФЛОТА КОЈЕ СУ ТОЛИКО ИЗЈЕДНАЧЕНИХ СНАГА ДА ЈЕ УНИШТЕЊЕ ОБЕ РАСЕ НЕМИНОВНО. ЗАТО ЋУ УНИШТИТИ ЈЕДНУ БЕЗ ИКАКВИХ ГУБИТАКА ДРУГЕ. ЈЕДНА ЦИВИЛИЗАЦИЈА ЋЕ ПРЕЖИВЕТИ.“

„Која?“

„ИЗ РЕДОВА ИЗВИЂАЧА ИЗЗВУКАО САМ ПО ЈЕДНОГ С ОБЕ СТРАНЕ. ОВДЕ СТЕ НЕАОРУЖАНИ, У ЖИВОТНИМ УСЛОВИМА ПОДЈЕДНАКО СТРАНИМ И НЕПРИЈАТНИМ ЗА ОБОЈИЦУ. ОНАЈ КО ПРЕЖИВИ ПОДАРИЋЕ И ЖИВОТ СВОЈОЈ

РАСИ. ЊЕГОВ НАРОД ЋЕ ПРЕЖИВЕТИ.“

„СВЕ ДОК СТЕ ОВДЕ ВРЕМЕ У СВЕМИРУ СТОЈИ. ВАШ НЕУСПЕХ ПРЕДСТАВЉАЋЕ И КРАЈ ВАШЕГ НАРОДА.“

Глас се изгубио. Карсон угледа црвени диск који се котрљао према њему. „Па то је ТУЋИНАЦ!“ Карсона готово обори на земљу талас мржње који је зрачио из Диска. Котрљао се брже него што је Карсон могао да трчи. Стизао га је, док су га пипци с оштрим клештима већ скоро дотицали. Али, одједном, Диск је стао, или, боље речено, био је заустављен. Ударио је у невидљиви зид, баријеру која је делила њихов простор на два равномерна поља. ТУЋИНАЦ се котрљао дуж зида тражећи пукотину кроз коју би могао да прође. Није је нашао.

Карсон се приближи баријери и опипа је. Простирала се целом дужином и висином простора. СТРАНЦА је први пут добро осмотрио и стресао се од грозне због његове различитости од свега онога што је представљало земаљске облике живота као и оне које је сусретао на планетама своје галаксије. Инстинктивно је осећао да је странчев мозак исто толико различит од људског као и његов спољашњи изглед.

Покушао је да опроба СТРАНЧЕВУ телепатску моћ. Оформило је мисао: „Зар не може бити мира међу нама? Ваша раса би могла остати на својој галаксији, а наша на својој!“ Испразнио је свест и чекао на одговор. Стигао је после неколико тренутака готово физички одгурнувши Карсона снагом мржње и жеље за убијањем што је исказано у црвеним сликама које су се формирале у Карсоновим мислима пројектоване из Странчевог мозга. Најзад, младећа свест се ослободила овог притиска а он, исцрпљен и тешког даха, рече: „У реду. Значи РАТ!“ па иако млад човек, веома прибран и реалан, додаде: „До уништења.“

У том часу мали гуштер истрча из жбуна. У трен ока један од дванаест Дискових пипака га ухватише док други поче да му чупа ноге. Гуштер је скичао, а затим опуштено тело престаде да даје знаке живота. Диск га је бацно према Карсону. Гуштер му је пао пред ноге. Значи, прошао је баријеру! Или је можда уклоњена? Карсон скочи на ноге и приђе јој пипајући: и даље је постојала. Бесан и очајан налетео је на њу, одскочио и пао. Устајући, угледа велику стену која је падала право на њега. Закачила га је срећом само крајичком, али ипак оставила дубоку огреботину на бутини. Осетио је јак бол. Зграбио је и он камен и бацно га према Диску. Погодио га је и повредио. Следећи који је послао у његовом правцу није га стигао.

Да би испитао особине те чудне преграде пришао јој је, захватио мало песка и бацно га. Песак је прошао, али његова рука није. Органска материја насупрот неорганиској? Не. Јер, мртав гуштер је представљао органску материју, а прошао кроз невидљиви зид. Да проба са живим гуштером? Пронашао је једног и благо га гурнуо према баријери. Одскочио је и није могао проћи. Значи, невидљива преграда непробојна је само за живу материју, закључио је Карсон.

Погледао је своју ногу: дубоку рану требало је испрати... Вода! Тек је тада схватио колико је жедан. Храмљући, претражио је свој део арене и није нашао ни трага од воде. Ако не открије начин да убије свог непријатеља, жеђ ће га засигурно докрајчити. Мора да пожури.

Од једне дугуљасте стене коју је обликовао помоћу камена склепао је нешто слично ножу. А од танких, савитљивих гранчица са једног жбуна направио конопца којим је везао своје ново оружје око струка да би му обе руке остале слободне. Онда је накупио неколико гомила камења згодног за бацање.

Један гуштер измиле из жбуна, а Карсон му аутоматски рече „Здраво!“ Гуштер му приђе још неколико корака ближе: „Здраво!“ одговори и гласно се насмеја. Што да не? Када је ЦЕЛИНА успела да смисли овакву мору, зашто не би показала и мало духовитости? Ипак, тешко му је падало да мисли о било чему осим о води. Грло му је горело. Морао је нешто предузети.

С друге стране Диск је радио на некој конструкцији од дебљих грана које је повезивао тањим. Изгледа да је то КАТАПУЛТ — помисли Карсон. Тачно! ТУЋИНАЦ је подигао велику стену и углавио је у своју конструкцију.

ТО ЈЕ
ПИТА,
САМО
НЕЋЕ
ДА
КАЖЕ

ТЕСТО ЗА ЖОНИФИКАЦИЈЕ

СВЕЖА ИЛИ
ДУБОКО
ЗАМРЗНУТА,
ЧУДЕСНА
ИТАЛИЈАНСКА
„ЛЕПИЊА“
ОСВОЈИЛА
ЈЕ ЧИТАВ СВЕТ.

Кад се марта 1979. „Војадер I“ приближио Јупитеру, послао је на Земљу величанствене снимке у боји тајанственог сателита Јо. — Изгледа као пица! — одушевљено је узвикнуо један астроном и то не Италијан.

Од другог светског рата наовамо италијански лепињаста хлебчић са својом основном „наградњом“ од парадајза, сира „моцарела“ и различитим додацима просто је освојио нашу планету. У чему је тајна успеха?

Изгледа
весело.

Ретко које јело је за тако кратко време постало универзално и у безбројним варијантама продрло у кухиње тако рећи свих земаља света. А пре другог светског рата пица је била само национално јело у јужним крајевима Италије.

Данас пица — само у Сједињеним Државама доноси годишње произвођачима и трговцима око пет милиона долара! Чак и „задрти“ амерички тинејџер за љубав пице ос-

тавиће омиљени хамбургер, хот-дог или печено пиле. У Јапану, где се јеловник толико разликује од европског и америчког, пред пицеријама су увек дугачки редови. Бразилски велелепград Сао Паоло сигурно је после Њујорка највећи потрошач пица на свету. Чак и на далеком канадском северозападу на минус 50 трапери и полицајци чекају стрпљиво у реду на врућу, мало рещ, мало меку „лепињу“ са укусним додатком одозго.

Како је једно тако једноставно јело могло да освоји цео свет? Амерички истраживачи тржишта, после вишегодишњег проучавања, успели су да утврде разлог за толику популарност пице: она „тако добро прија“. Свет тог силног труда могла су да их поштеде деца која су чести гости пицерија, са родитељима или без њих. За њихову анализу потребно је само неколико секунди: „Лудо прија, изгледа тако весело и није скуп!“

Коме можемо да захвалимо за толико обожавању пицу?

Њено име највероватније потиче од грчког pitta (танак хлеб); у појединим деловима јужне Италије ова реч је и данас у употреби. Наиме, већину градова на југу Апенина основали су Грци, а међу њима и Неаполис — „нови град“ — данашњи Напуљ. Иако стручњаци за пицу често не могу да се сложе по појединим питањима, у једном су јединствени: домовина класичне пице је — Напуљ.

Парадоксално може да звучи, али права напoлитанска пица (pizza napoletana vegase), нема скоро ничег заједничког са, широм света, познатим врстама и подврстама пица. Она се састоји од танког, добро печеног теста и пече се у пећи

која личи на кошницу, тачно три минута. Већина напoлитанских пицерија нуди избор од четири до шест врста. Прилог одговара пре неком премазу и састоји се од најједноставнијих додатака: белог лука, уља и соли.

Патриотска
пица

„Заштитни знак“ града испод Везува је »L' Antica Port' Alba«. По свој прилици сва најстарија напуљска пицерија основана је

1830. године. Њен власник Дон Винћенцо Луђијано показује поносно туристима једне старе дрвене наћве за мешање теста које користе већ четири генерације његове породице.

— Све радимо ручно, употребљавамо квалитетно брашно, квасац, со и воду. Иначе, од добре пице нема ништа — каже Дон Винћенцо. Замешено тесто се затим дели у мале, око 150 грама тешке, порције које се преко ноћи остављају да одстоје у близини пећи на дрвеном лопару.

Већ рано ујутро пећ

Дон Винћенца пламти, а ту су одмах прве муштерије. Кад Дон Винћенцо запитате која је његова најомиљенија пица, он ће без преомишљања одговорити: „Ла Маргерита“. Каква је то специјална пица?

Кад је италијанска краљица Маргерита крајем прошлог столећа посетила Напуљ, у њену част је измишљена „патриотска“ пица, за коју су употребљени додаци у националним бојама: парадајз за црвену боју, „моцарел“ за белу и босиљак за зелену.

А кад се данас наручи

„Маргерита“, на сцену ступа Дон Винћенцов тим од само два човека. Први, такозвани „пицајоло“ узима порцију теста које обликује прстима да буде дебело (боље речено танко) око пет милиметара. „Лепиња“ је округла и има пречник од тридесетак центиметара. Затим пицајоло муњевито посеже за стакленим теглицама са додацима и зачинима и на тесто раздељује парадајз пасту, сир „моцарела“ и листиће босиљка. На крају, преко свега тога капне мало маслиновог уља.

Човек поред пећи у ватру убације гуне лопате тврде пиљевине. Потом зналачки гурне пицу дубоко у пећ, уз помоћ дугачког дрвеног лопара. На крају узима други, гвоздени лопар, њиме окреће пицу, вади је из пећи, жонглерски баца на тањир и доноси госту. Док се сладе топлом пицом уз гутљај доброг „асприна“ (вино из ових крајева), Дон Винћенцо открива тајну печења пице. Како каже, пица мора да се меси обавезно на мермерној плочи, коју ништа не може да замени. По речима Дон Винћенца, поједине породице из генерације у генерацију обезбеђују тврду дрвену пиљевину, док су се друге специјализовале за градњу пећи за печење

пице, чији су спољни зидови често обложени црним вулканским камењем из Везува. Када странци почну да хвале његову вештину, пицајоло скромно одговара: „То је сасвим једноставно објаснити. Мој прадеда је ову вештину пренео на мог деду, деда на оца, а отац на мене. Сутра ћу ја научити сина како се меси пица...“

Енглесна варијанта америчке нопије

Велику интернационалну славу пица је достигла понајвише захваљујући сицилијанским досељеницима у Америку. Са класичном напулитанском пицом повезују је само име и основна карактеристика: да се прави од теста. Ова америчка много је дебља, мекша и тако обилато гарнирана да више не може да се назове предјелом. Амерички војници су је пробали за време другог светског рата у Италији. За њима су дошли туристи. Пошто је Американцима била по укусу, по повратку кући потражили су је у италијанским ресторанима и тако је почео бум — пица.

Далеке 1954. године некадашњи амерички морнар Шервуд „Шеки“ Џонсон са још једним другом отворио је у Сакраменту пицерију „Shakey's Pizza Parlor“ са 36 места. Посао је кренуо тако добро да је ускоро морао да постави нове столове, али и да отвори неколико нових ресторана. То је почетак настанка великог ланца пицерија који се протеже од САД, Мексика и Канаде, преко Јапана, Аустралије, пацифичких острва па све до Филипина.

У међувремену снажан талас пице заплуснуо је све делове света. У Француској су пицерије почеле тако брзо да ничу да су Парижани већ почели да се жале: „Ускоро наше знамење неће бити Ајфелова кула, већ натпис „пицерија“! И у Енглеску је прсдрла америчка пица али, наравно, уз обавезан традиционални британски „допринос“. Тако се једна пицерија у Лондону духовито рекламира преко новина и радија: „Нудимо енглеску варијанту америчке копије италијанског орипинала!“ Слична је ситуација и у нашој земљи, иако је роштиљ још увек „главни“.

У СР Немачкој, на пример, где су прве пицерије отворили италијански гастарбајтери педесетих година, постоји данас преко 3500 пицерија и безбројни киосци за

продају пица. Само прошле године немачки супермаркети су продали 65 милиона комада дубоко замрзнутих пица — предност су имале оне са парадајзом, саламом и шунком као главним додацима.

У Јапану се пице фиљују сипама, сојом, младима бамбуса, ингвером, а неки пут и јагодама. Један португалски пицајоло измислио је „ловачку пицу“ пуњену птичјом дигерицом и „бамбина пицу“ са пилетином, моцарелом и бана-

нама! У Аустралији гарнирају пице ананасом, док се у Бразилу у тесто стављају шљиве, смокве, чак „феијода“, национално јело од црног пасуља, кобасица и разног разноврста.

Круг пицом је, у правом смислу речи, затворен, о чему говори и следећа анегдота: један амерички поморац после свог првог искрцавања у Напуљу враћа се на брод и колегама одушевљено објашњава: „Замислите, и овде праве пицу!“

М. П.

ПИЦА „МЕЦОЋОРНО“

Потребан материјал:

Једно паковање теста за пицу са мешавином зачина (може да се набави у свим великим самоуслугама), три парадајза, један феферон, мало зелене паприке, 100 грама прашке шунке, 100 грама шампињона, 50 грама танко сечене саламе, 10 маслинки, 150 грама сира гауда.

Калорична вредност по особи: 5100 kJ = 1210 калорија

Време потребно за припремање: око 1 час

Начин припремања

Мешавину теста припремити према упутству. Не алуминијумску фолију развијте тесто дебљине један центиметар и положите на плех. Мешавину зачина из паковања помешати са 1/8 литра воде и тиме премазати тесто. Парадајз исећи на танке кришке и њиме обложити пицу. Ситно исецкане фефероне ставити преко парадајза. Паприку исећи, извадити јој семе и заједно са шунком равномерно поређати преко пице.

Сушене или свеже шампињоне исецкајте и заједно с комадићима маслинки равномерно распоредите преко теста. Поврх свега додајте ситно исецкане комадиће (1/4) саламе и танке кришке гауде. У загрејаној пећници пећи 20 минута на 220 степени.

Бранко Миљковић

Молила бих вас да ми одговорите где је сахрањен Бранко Миљковић.
Јелена Вуковић
Београд

Песник Бранко Миљковић, рођен у Нишу 1934. године, живео је у Београду као слободан уметник. Већ са двадесет једном годином јавио се као зрела песничка личност. Објавио је неколико збирки поезије, „Узалуд је будим“, „Порекло наде“, „Ватра и ништа“, „Крв која светли“. Уочи трагичне смрти 1961. године преселио се у Загреб. Сахрањен је на Новом гробљу у Београду, парцела 35.

Ко црпа у »Забавнику«

Желео бих да ми одговорите на нека питања. Као прво, с обзиром на то да последње године налазим у „Забавнику“ изванредне илустрације за чије ауторе нисам чуо, молим те да ми кажеш ко су они. Друго питање односи се на чувени „Еп о Гилгамешу“: желим да ми кажеш да ли може да се нађе у нашим књижарама и библиотекама.
Александар Савић,
Ниш

Народног фронта 21а

Стални илустратори, запослени у редакцији „Политикиног Забавника“ су Ненад Мирковић (препознајете га по иницијалима НМ) и

Зоран Петканић (потпис — Петко) а карактеристика — симпатични и смешни човечуљи.

Сарадници, са стране, нису баш бројни али су зато врло квалитетни: Брана Јовановић, по стажу и квалитету један од водећих илу-

стратора не само у Београду, затим Зоран Јоановић, бивши члан наше сталне илустраторске екипе, Милан Вељовић, Димитрије Костић, Жељко Пахек и Драгутин Њежић. Али, немојте помислити да је „Забавник“ затворен за друге илустраторе. Ево, позивамо све оне који се баве илустрацијом да нам се јаве јер желимо да проширимо круг сарадника илустратора. Сваку квалитетну илустрацију ћемо објавити и, наравно, хонорисати. Најбоље је да се најпре јаве техничком уреднику Аци Мартиновићу, телефон 326-620 и да се са њим договоре о сарадњи.

Што се тиче твог другог питања, асирско-вавилонски спев из 1700. године пре н.е. „Еп о Гилгамешу“, може да се нађе у књижарама

Југословенске књиге, а ако ниси у могућности да га набавиш у Нишу, обрати се дописником Југословенској књизи, књижари у Палати Албаније у Београду, и поужећем ће ти одмах стићи. Књигу је иначе издало Издавачко предузеће „Веселин Маслеша“ из Сарајева по врло популарној цени од 140 динара.

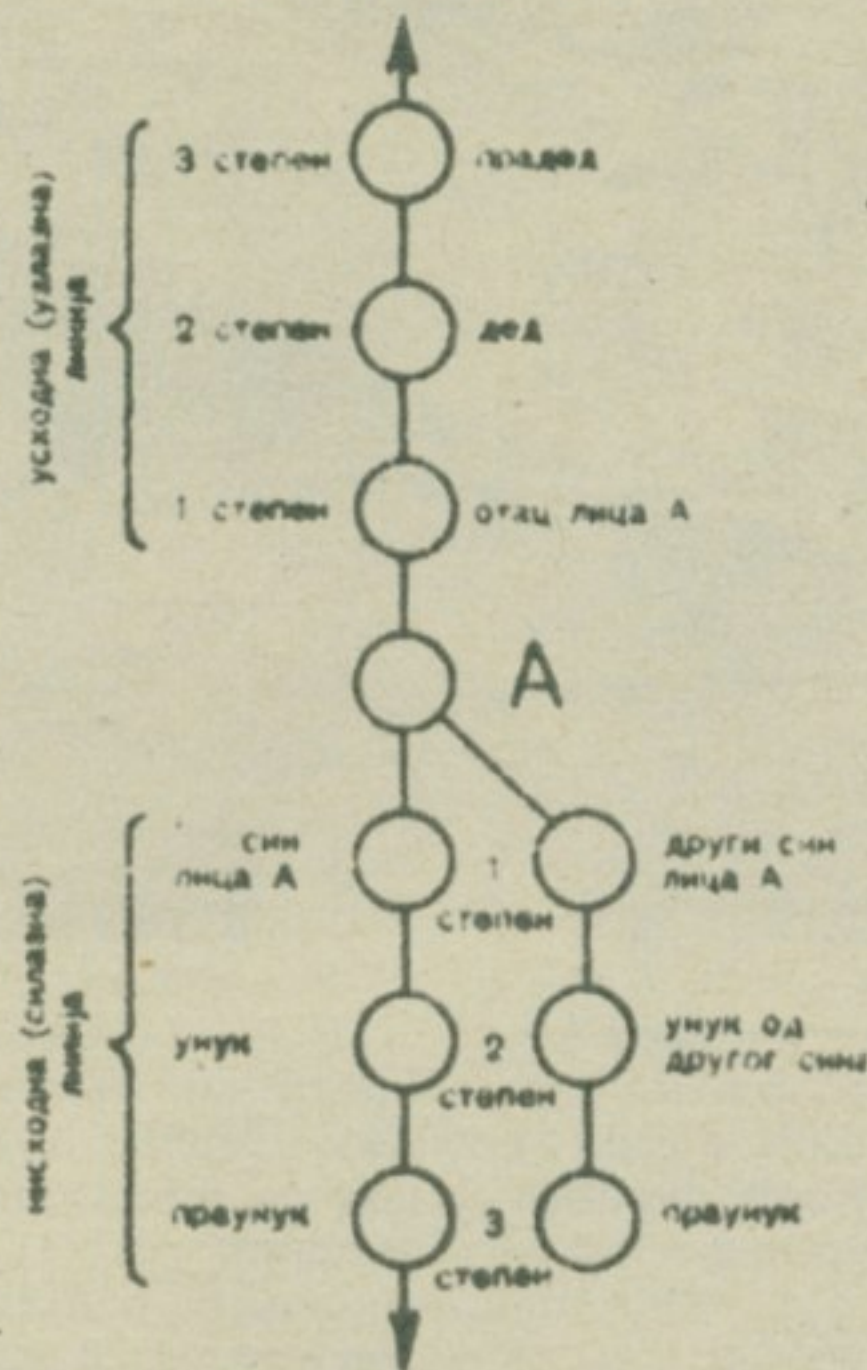
Крв није бога

Верни сам читалац „Забавника“ откад знам да читам и први пут се јављам са једном молбом за „Малу пошту“. Желео бих да ми кажеш шта се подразумева под првим, другим и трећим коленом по крвном сродству.

Борислав Ђуричић,
Београд

Крвно сродство је, кажу енциклопедије, крвна (физиолошка) веза између лица. Оно је најважније од свих сродстава и представља однос између два лица од којих једно произилази од другог, тзв. права линија, или која произила-

КРВНО СРОДСТВО

Сродства по правој линији (лица која директно произилазе једна од других)

зи од заједничког претка, тзв. побочна линија.

По тој правој линији, сада у нашем случају важнијој, опет постоји нова подела: усходна (узлазна) и нисходна (силазна) линија. По тзв. узлазној линији по редоследу крвног сродства, по коленима како то обичавамо да кажемо, овакав је редослед: I степен (колени) је отац, затим деда, прадеда, чукундеда (четврто колени) и тако редом. У силазној линији прво колени је син, затим, унук, праунук, те чукунуууу...

Недостатак или оправдање?

Пишем вам у нади да ћете ми помоћи. Ево у чему је мој проблем: имам 19 година и веома сам лијеп и привлачан. Упркос томе, још немам дјевојке с којом бих се озбиљно забављао: све моје љубави су кратког вијека. Обично трају пар дана а онда је крај. А све то због тога што имам развијеније груди него остали мушкарци: на

жалост, оне нису груди неког атлете већ — дјевојке. Та моја ма-на ми страшно смета и због ње стално морам носити широке ма-јице. Можете да мислите како ми је кад почну врућине. А тек кад изиђем пред рају, па они сви по-тамњели а ја бијел као сир. Сра-мота ме је да с друговима идем на плажу, сви би ми се смијали.

Скинем се једино кад сам код ку-ће. Све то што сам вам написао чини ме несигурним, грзам се на сваки шум чак и кад спавам, страшно ми је.

Иначе сам лијепо развијен и активно се бавим спортом. Молим вас још једном да ми помогнете и кажете ми како да се излјечим само ме немојте слати љекару јер је град у којем живим мали и у њему се све одмах сазна. Уоста-лом, већ сам био код једнога а он се само шалио са мном. Зато бих више волио да ми препоручите неку маст или неко слично средство.

Читалац из Приједора

Код неких мушкараца постоје веће наслаге масног ткива на ме-стима која су иначе карактери-стична за жене. Дешава се и да су мање маљави што, опет, ни-пошто не значи и да су мање му-жевени или да са њима нешто ор-гански није у реду. Твој проблем је вероватно више питање изгледа а ти му, очигледно, поклањаш доста пажње. А кад је тако онда ти смета и најмањи недостатак који за друге људе вероватно није ни видљив. Млади људи су опште склони да своју несигурност у прилажењу девојкама правдају неком „маном“. Пробај да тај свој „недостатак“ прихватиш онако како други прихватају рецимо клемпаве уши или дугачак нос а уколико сматраш да је он заиста велики, мораш се обратити лека-ру. Он је дужан да чува тајну и буди сигуран да те неће „издати“. Најбоље је да одеш лекару специ-јалисти — ендокринологу. Пре то-га ипак размисли да ли је то за-иста недостатак или само оправ-дање.

Промена глајола

Можеш ли да ми објасниш шта је то коњугација?

Горан Станковић,
Кумодраж

Коњугација, од латинског conju-gatio — спајање, је промена гла-гола по лицу, броју, времену, на-чину и роду.

РЕШЕЊЕ ДЕТЕКТИВСКЕ ПРИЧЕ

Сретен Јаковљевић се сетио уличног фотографа. Кад је прегледао негативе филма које је овај снимио оног дана кад је извршена крађа, на једном се, мада у позадини, сасвим лепо видео камион и два провалника како утоварају робу. Уз по-моћ лупе могао је сасвим лако да се прочита и број регистарске таблице камиона.

Поседујем велик број металних значака, постера и цртаћа и све то мијењам за старе добро очуване стрипове Луновог магнуса: од 1 до 190 и Суперстрипа од 1 до 320. Жељко Ковачић, 41090 Загреб I самоборски одвојак 9

За 10 добро очуваних страних маркица дајем хемијску оловку. Бобан Ђурић, 35230 Ђуприја, Његошева 10

Нудим добро очувану папирнату лутку Лу за седам значака и три резача. Божидарка Раковчевић, 36210 Врњачка Бања, Првог маја 13

Мој ујак Оскар

Молим те да ми свакако одговориш, а ево на шта: почетком године на телевизији је приказан филм за који мој друг тврди да се зове „Смрт на Нилу“ а ја „Убиство на Нилу“. Ко је од нас двојице у праву? Замолила бих те да напишеш и нешто о филмској награди „Оскар“, када је први пут додељен, коме, како је добио име?

Јелена Гаћеша,
Омладинских бригада 174,
Нови Београд

Филм око кога се препирете ти и твој друг приказиван је и у биоскопима и на телевизији под називом „Смрт на Нилу“.

Што се тиче „Оскара“ он је уста новљен 1927. као годишња награда америчке Академије за филмску уметност. Међу првима добили су је браћа Ворнер за заиста велики проналазак — тон-филм. Занимљиво је да позлаћена бронзана фигура све до 1931. није имала никакво име а онда га је добила сасвим случајно. На једном пријему секретарица Филмске академије, Маргарет Херик, са изненађењем је приметила да фигура необично личи на њеног ујака Оскара: тако је статуа коначно добила име.

Тошин бунар

Видим да редовно одговараш на разна питања читалаца па реших да и ја напишем једно писмо. Волео бих да знам зашто се улица у којој станујем зове Тошин бунар.

Драган,
Земун

Твоја улица добила је назив по Теодору Тоши Апостоловићу, трговцу и сапунџији који се крајем 18. века доселио у Земун из Македоније. Апостоловић се памти као добротвор који је помагао школство и црквене установе. Поред цркве коју је подигао у Земунском градском парку (ње више нема), он је свом граду поклонио и земљиште поред пута Земун — Бежанија. На том имању била је шума и један бунар око кога су се, нарочито суботом и недељом, окупљали Земунци све до првог светског рата. По том добротвору, и бунару који је подигао, твоја улица се и данас зове Тошин бунар.

У Зајребу и Суботици

Молим редакцију или читаоце да ми јаве адресу неког одгајивача бернардинаца.

Дејан Кнежевић,
О. Ц. „Ј. Ловић“
36310 Сјеница

Како смо сазнали у Београдском кинолошком друштву, у нашој земљи су тренутно регистрована ова два одгајивача бернардинаца: Ђура Блажевић, Максимирска цеста 125, Загреб и Rideg Gyula, Браће Мајера 10, Суботица.

Желим да ђомајнем

Желим да помогнем Светлани, Магдалени и Ружици, које су, у једној од прошлих „Забавника“, тражиле помоћ да им коса остане светла. Пошто је и мене дуго мучио исти проблем, сад могу да им помогнем: препоручујем им да косу перу шампоном „кисми“ и испирају камилицом — биће светлија и мекша.

Сања
Сремска Митровица

И мушко и женско

У препирању са једном другом покушала сам да утврдим којег је рода реч „бол“ и нисам успела. Молим те да ми помогнеш.

Мика из Приштине

Реч бол је, по Речнику српскохрватског књижевног језика, именица и мушког и женског рода. Као именица мушког рода углавном се употребљава у источној варијанти српскохрватског књижевног језика: „Бол је био тако снажан да Марко није био свестан околине...“ У западној варијанти нашег књижевног језика уобичајена је употреба речи бол као именице женског рода: „Мене завија у зубу, да свиснем од боли...“.

У првом случају генитив једине именице бол гласи бола, у другом је боли, у првом, као именице мушког рода, локатив једине је болу, у другом, кад је именица женског рода, боли...

А шта кад се ђоквари?

После дугог неуспешног тражења, обраћам се теби у нади да ћеш ми помоћи: имам бицикл са десет брзина фабрике „Рог“, а тај бицикл има некакве специјалне гуме. Где могу да их наручим?

Читалац из
Ужичке Пожеге

Проблем који ме мучи сигуран сам да мучи и многе моје вршњаке. Наиме, ја имам „Рогов“ спортски бицикл „сениор“ са 10 брзина. Покварио ми се задњи мењач брзина па бих молио да ми даш адресу где и по којој цени могу да наручим њихов мењач.

Милан Стојковић,
Врање

Из сервиса фабрике „Рог“ добили смо обавештење да све потреб-

не делове за њихове бицикле можете да наручите директно из Љубљане и да их платите поузећем. Адреса је: Товарна „Рог“, Трубарјева 72, 61000 Љубљана.

НАЈУСПЕШНИЈИ НАЧИН ЗА РАЗВОЈ ТЕЛА!

Аутор Петар Челик, шампион Југославије и Европе у обликовању тела (на слици). Написао је три брошуре:
1. РАЗВОЈ МИШИЋА РУКУ
2. РАЗВОЈ МИШИЋА ГРУДИ
3. РАЗВОЈ ЛЕЋНИХ МИШИЋА
Цена по комаду износи 100 динара, а цена за све три брошуре износи 250 динара. Плаћа се поштару приликом преузимања. Брошуре су обима 36 страна, илустровано са 6 колор и тридесетак црно-белих фотографија. Наручите на адресу:
ПЕТАР ЧЕЛИК, факс 9711,
21400 БАЧКА ПАЛАНКА

ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

Први број Политикиног забавника изашао је 28. фебруара 1939. године

В.д. директора НО „ПОЛИТИКА“
Драган Марковић

Главни и одговорни уредник
Раде Шошкић

Одговорни уредник
Вера Смиљанић

Ликовно-графички уредник
Александар Мартиновић

Издавачки савет:

Владимир Антић, Добривоје Арсић, Ариф Бозаџи, др Радослав Ђокић (заменик председника), др Радомир Животић, Зорица Ивановић, Љубисав Либић, Каћа Милетић, Бранислава Митровић, Мирјана Моравчевић, Раденко Павловић, Ружица Петровић, Радомир Ристић, Снежана Стаменковић, Јелисавета Суруџић (председник), Зорица Ђеран, Светлана Шухартовић. Чланови савета из редакције: Владимир Гајтовић, Светлана Ивановић, Александар Мартиновић, Вера Смиљанић, Раде Шошкић.

Редакција:

Диего Варагић, Радана Весовић, Олга Вукадиновић, Душан Глушац, Бојана Дожић-Стојковић, Светлана Ивановић, Мина Илић, Соња Јашовић, Мирјана Крстуловић, Иван Лончар, Мирјана Маринковић (уредник стрипа), Петар Милатовић, Весна Минић, Ненад Мирковић, Зора Меденица, Нада Невајдић, Вито Недељковић, Биљана Орловић, Љубомир Патрногић, Зоран Петканић, Радоје Савић, Весна Софреновић, Недељка Сташић, Миленко Тодоровић и Милош Томић.

Секретаријат:

Јованка Војводић, Олгица Стаменић, Даринка Тодоровић и Зорица Филиповић.

Издаје и штампа НО „ПОЛИТИКА“ — ООУР Издања за младе „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК“, Македонска 29, 11001 Београд. Поштански факс 124. Телефони: 324-471, централа 324-191 и 325-761. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају. Огласна агенција: Македонска 35/1, тел. 322-711. На основу мишљења Републичког секретаријата за културу СР Србије број 413-2973-02 од 22. I 1973. године не плаћа се порез на промет.

Цена једног примерка 20 динара.

ПРЕТПЛАТА ЗА НАШУ ЗЕМЉУ:
Тромесечна 220,00 динара, полугодишња 440,00 динара и годишња 880,00 динара.

ПРЕТПЛАТА ЗА ИНОСТРАНСТВО:
Тромесечна 440,00 динара, полугодишња 880,00 динара и годишња 1.760,00 динара.

Претплата се врши на жиро-рачун број 60801-601-29728 уз обавезну назнаку НО „Политика“ ООУР „Продаја“ — претплата на лист „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК“.

ПРЕТПЛАТА ЗА ИНОСТРАНСТВО У СТРАНОЈ ВАЛУТИ ГОДИШЊА:

САД	\$ 65.—
СР НЕМАЧКА	DM 115.—
ШВАЈЦАРСКА	Sfr. 107.—
ФРАНЦУСКА	Ffr. 267.—
ШВЕДСКА	Skr. 271.—

Уплате из иностранства слати на девизни рачун НО „Политика“ код „ИНВЕСТ БАНКЕ“ — Београд, број 60811-620-63-257300-00054, уз обавезну назнаку ПРЕТПЛАТА НА ЛИСТ „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК“.

